

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 7.12.2015.
COM(2015) 613 final

2015/0277 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije
Europske unije za sigurnost zračnog prometa te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ)
br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća**

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2015) 262 final}

{SWD(2015) 263 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ova je inicijativa dio Strategije Europske komisije za jačanje konkurentnosti zrakoplovnog sektora EU-a iz 2015. Njome se želi pripremiti regulatorni okvir EU-a u području sigurnosti u zračnom prometu za izazove u sljedećih deset do petnaest godina i tako nastaviti osiguravati sigurnost, zaštitu i ekološku prihvatljivost zračnog prijevoza za putnike i javnost. Ova se inicijativa oslanja na više od dvanaest godina iskustva u provedbi Uredbe (EZ) br. 216/2008¹ i njezine prethodnice².

Sigurnost i uzimanje u obzir zaštite okoliša preduvjeti su za konkurentan zrakoplovni sektor. Kako se očekuje da će zračni promet 2035. dosegnuti 14,4 milijuna letova (50 % više nego 2012.), cilj je Komisije osigurati da se u sustavu nastavi održavati sadašnji mali broj nesreća, čime se zrakoplovnom sektoru EU-a omogućuje siguran rast u budućnosti, i tako pridonijeti njegovoj konkurentnosti. Zato se ovom inicijativom predlaže uvođenje pristupa reguliranju sigurnosti koji se temelji na riziku i performansama, uklanjanje postojećih sigurnosnih nedostataka i bolje uzimanje u obzir međuovisnosti između sigurnosti u zračnom prometu i ostalih tehničkih područja regulacije poput zaštite u zračnom prometu ili zaštite okoliša.

Iako je sigurnost u zračnom prometu glavni cilj ovog prijedloga, to nije i jedini cilj. Ovaj prijedlog treba promatrati i u kontekstu prioriteta Komisije koji se odnose na poticanje zapošljavanja i rasta, razvoj unutarnjeg tržišta i jačanje uloge Europe kao globalnog čimbenika. Ovom se inicijativom nastoji pridonijeti konkurentnoj europskoj zrakoplovnoj industriji i aeronautičkoj proizvodnji koja stvara radna mjesta visoke vrijednosti i potiče tehnološke inovacije. Njome će se stvoriti učinkoviti regulatorni okvir za integraciju novih poslovnih modela i tehnologija u nastajanje. Konkretno, ovom se inicijativom predlaže stvaranje okvira Unije za sigurnu integraciju bespilotnih zrakoplova u europski zračni prostor.

Ovim se prijedlogom odgovara i na pozive država članica, industrije i korisnika zračnog prostora za proporcionalnijim i fleksibilnijim pristupom reguliranju sigurnosti te uklanjanjem pravila koja pretjerano preskriptivnim zahtjevima mogu ograničiti poduzetništvo. Njime se predlaže uvođenje prilagodljivog okvira kojim se uzimaju u obzir postojeće razlike među različitim sektorima civilnog zrakoplovstva i s njima povezani rizici. Očekuje se da će od tog pristupa koristiti imati cjelokupni zrakoplovni sektor u Uniji te da će posebno odgovarati potrebama malih i srednjih poduzeća (MSP).

Prelaskom na pristup reguliranju i nadzoru sigurnosti koji se temelji na riziku i performansama, države članice i Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) morat će razviti nove vještine i kompetencije te stalno održavati korak s najnovijim tehnologijama koje razvija industrija. Ovom se inicijativom podržava postizanje tih ciljeva

¹ Uredba (EU) br. 216/2008 od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 91/670/EEZ, Uredbe (EZ) br. 1592/2002 i Direktive 2004/36/EZ (SL L 79, 19.3.2008.). Uredba je naknadno izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1108/2009 kojom je njezino područje primjene prošireno na sigurnost aerodroma i sigurnosne aspekte upravljanja zračnim prometom i usluge u zračnoj plovidbi.

² Uredba (EZ) br. 1592/2002 od 15. srpnja 2002. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (SL L 240, 7.9.2002.).

predlaganjem boljih mehanizama koordinacije i razvoja istraživanja i osposobljavanja u području zrakoplovstva.

Naposljetku, u ovom se prijedlogu govori o izazovima s kojima su neka nacionalna tijela suočena u održavanju i financiranju resursa potrebnih za obavljanje zahtijevanih poslova certifikacije i nadzora. Zato se ovom inicijativom predlaže okvir za udruživanje i razmjenu tehničkih resursa između nacionalnih tijela i Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa koji uključuje mogućnost prijenosa odgovornosti za provedbu zakonodavstva Unije na dobrovoljnoj osnovi.

- **Usklađenost s postojećim odredbama politike u tom području politike**

Ova se inicijativa oslanja na postojeće odredbe Unije o sigurnosti civilnog zrakoplovstva kako su trenutačno navedene u Uredbi (EZ) br. 216/2008.

Prijedlog je u skladu s inicijativom Komisije iz 2013. o ubrzanju provedbe inicijative za jedinstveno europsko nebo (inicijativa SES II +)³. Prilikom pripreme ovog prijedloga Komisija je uzela u obzir prijedlog Komisije COM(2013)409 od 11. lipnja 2013. te rezultate dosadašnjih rasprava u Europskom parlamentu i Vijeću o predloženim izmjenama Uredbe (EZ) br. 216/2008 s obzirom na SES II +. Kako bi se izbjegla istovremena rasprava o dva zakonodavna prijedloga povezana s Uredbom (EZ) br. 216/2008, pri čemu je ovaj prijedlog sveobuhvatniji, predložene izmjene Uredbe (EZ) br. 216/2008 s obzirom na SES II + uključene su u ovaj novi prijedlog, pri čemu su prilagođene novoj strukturi i načinu izrade ovog prijedloga. Zbog toga Komisija neće provoditi daljnje rasprave o prijedlogu COM(2013)409 od 11. lipnja 2013. koji je predstavljen kao dio inicijative SES II +.

U slučajevima kad promjene predložene ovom inicijativom utječu na ostalo zakonodavstvo Unije koje su Europski parlament i Vijeće donijeli u vezi sa zračnim prijevozom (što je slučaj za istrage nesreća, izvješćivanje o događajima i licenciranje zračnih prijevoznika), predložene su odgovarajuće izmjene ostalih akata Unije kako bi se osigurala dosljednost pristupa.

- **Usklađenost s drugim politikama Unije**

Ova je inicijativa povezana i potpuno usklađena sa strateškim ciljevima Komisije u razdoblju 2014. – 2019. koji se odnose na poticanje „zapošljavanja i rasta” i „povezanijeg i pravednijeg unutarnjeg tržišta s jačim industrijskim temeljima”.

Uz to, ovaj je prijedlog u skladu sa „Zajedničkim pristupom o decentraliziranim agencijama” koji su 2012. dogovorili Komisija, Europski parlament i Vijeće te se njime, prema potrebi, usklađuje odredbe o Agenciji Europske unije za sigurnost zračnog prometa sa standardnim odredbama preporučenima u tom zajedničkom pristupu.

Inicijativom se isto tako namjerava uskladiti projektiranje i operacije bespilotnih zrakoplova sa širim okvirom zrakoplovne politike. Bespilotni zrakoplovi postat će još jedan tip zračne letjelice za pružanje niza novih usluga na europskom zrakoplovnom tržištu u kontekstu Uredbe (EZ) br. 1008/2008 o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija o ubrzanju provedbe jedinstvenog europskog neba od 11. lipnja 2013., COM(2013)408 završna verzija, popraćena prijedlogom Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća kojom se izmjenjuje Uredba (EZ) br. 216/2008 u području aerodroma, upravljanja zračnim prometom i usluga u zračnoj plovidbi, COM(2013)409 završna verzija, te prijedlogom Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o provedbi jedinstvenog europskog neba, COM(2013)410 završna verzija.

Zajednici. Kako bespilotni zrakoplovi dijele isti zračni prostor s drugim zrakoplovima, sigurnost njihovih operacija mora ostati usklađena s općom politikom sigurnosti u zračnom prometu. Naposljetku, operacije bespilotnih zrakoplova moraju se uskladiti i s pravilima zračnog prometa koja su utvrđena u zajedničkim pravilima zračnog prometa⁴.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na članku 100. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji je pravna osnova za donošenje mjera Unije povezanih sa zračnim prijevozom

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U skladu s Uredbom (EZ) br. 1592/2002 i Uredbom (EZ) br. 216/2008, Unija je postala nadležna za zadaće u pogledu plovidbenosti i ekološke sukladnosti aeronautičkih proizvoda, letačkih operacija, licenciranja članova posade zrakoplova, aerodroma, upravljanja zračnim prometom i usluga u zračnoj plovidbi (ATM/ANS) te sigurnosti operatora iz trećih zemalja. Stoga je sigurnost civilnog zračnog prometa sada već dulje od desetljeća regulirana na razini Unije. To proizlazi iz činjenice da su zračni prijevoz i aeronautička proizvodnja u velikoj mjeri djelatnosti transnacionalnog karaktera koje se mogu bolje urediti na razini Unije.

Ovom se inicijativom predlaže dodavanje ograničenog broja posebnih područja tom općem okviru Unije za sigurnost u zračnom prometu, a to su bespilotni zrakoplovi, sigurnost zemaljskih usluga i aspekti zaštite projekata zrakoplova i sustava zračnog prometa, uključujući kibernetičku sigurnost.

Proizvodnja bespilotnih zrakoplova ima prekograničnu dimenziju jer se mnogobrojni bespilotni zrakoplovi kupuju na internetu, uvoze ili barem imaju uvezene dijelove. Na unutarnjem je tržištu teško postići uzajamno priznavanje zbog detaljnih i različitih nacionalnih standarda i pravila. Uz, kad je riječ o uslugama bespilotnih zrakoplova, mnogi operatori razvijaju prekogranične aktivnosti. Naprimjer, inspekcijski pregledi infrastrukture, od naftnih platformi do željezničkih pruga, organiziraju se na međunarodnoj razini. Čak i ako su operacije ograničenog opsega, operatori bi za potrebe razvoja svojeg poslovanja, posebno ako posluju u tržišnim nišama, trebali moći upotrebljavati iste bespilotne zrakoplove i ispunjavati iste operativne zahtjeve s istim pilotom na različitim mjestima u Uniji. Velika dostavna poduzeća izrazila su namjeru da svoje usluge organiziraju na europskoj razini, što zahtijeva zajednička pravila. Na razini provedbe zajedničkih operativnih pravila primjenjuje se supsidijarnost, npr. nadležna tijela države članice provest će lokalne procjene rizika i odlučiti koji će zračni prostor biti otvoren ili zatvoren za operacije bespilotnih zrakoplova te pod kojim uvjetima. Većina operacija lakih bespilotnih zrakoplova ima lokalnu dimenziju, pa bi lokalna nadležna tijela trebala biti odgovorna za procjenu razine rizika i odobravanje određene vrste operacije.

Kad je riječ o zemaljskim uslugama, nužno je djelovanje na razini Unije s obzirom na to da su nesreće povezane sa zemaljskim uslugama četvrta najveća kategoriju nesreća u posljednjih deset godina, a dobrovoljne inicijative na razini država članica još nisu dale zadovoljavajuće rezultate u rješavanju ovog rizika. U ovom trenutku ne postoje zahtjevi u pogledu sigurnosti

⁴ Provedbena uredba Komisije br. 923/2012 od 26. rujna 2012. o utvrđivanju zajedničkih pravila zračnog prometa i operativnih odredaba u vezi s uslugama i postupcima u zračnoj plovidbi.

na razini Unije koji se izravno odnose na pružatelje zemaljskih usluga. Kako su zemaljske usluge dio općeg sustava zračnog prometa i međusobno su povezane s drugim područjima koja su obuhvaćena nadležnošću Unije (poput aerodromskih i letačkih operacija), njihovim će se uređenjem na razini Unije osigurati dosljedan pristup u svim državama članicama. Kako bi se osigurao proporcionalan pristup, predlaže se ukidanje prethodne certifikacije pružatelja usluga kao uvjeta za početak operacija. Uz to, stajalište je Komisije da bi se zajednički zahtjevi u pogledu zemaljskih usluga trebali temeljiti na priznatim standardima i najboljim praksama industrije. Istovremeno bi države članice trebale dobiti potrebne regulatorne alate kako bi se osigurao djelotvoran nadzor nad pružateljima takvih usluga.

S obzirom na aspekte zaštite projekata zrakoplova i sustava zračnog prometa, treba istaknuti da je Unija već uključena u neka od tih pitanja. Međutim, međudjelovanje Uredbe (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o zajedničkim pravilima u području zaštite civilnog zračnog prometa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2320/2002⁵ i sadašnje Uredbe (EZ) br. 216/2008 nije uvijek jasno, uključujući ulogu Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa. Ovom se inicijativom predlaže pojašnjenje uloge Unije u tom pogledu, uzimajući u obzir činjenicu da su ti aspekti zaštite blisko povezani sa sigurnošću projekata zrakoplova i letačkih operacija, tamo gdje je Unija već nadležna u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008.

- **Proporcionalnost**

Proporcionalnost je jedan od glavnih ciljeva ove inicijative pa su mjere usmjerene na povećanje proporcionalnosti sadašnjeg regulatornog okvira za sigurnost u zračnom prometu sastavni dio predloženog konačnog paketa mjera politike, kako je objašnjeno u priloženom Izvješću o procjeni učinka (poglavlje 6.6.). Ovom se inicijativom predlaže uvođenje pristupa reguliranju sigurnosti u zračnom prometu koji se temelji na rizicima i koji bi trebao pogodovati cjelokupnom sektoru zrakoplovstva te je posebno pogodan za reguliranje malih i srednjih poduzeća.

- **Odabir instrumenta**

Ovim se prijedlogom ne mijenja vrsta instrumenta koji se upotrebljava. Od 2002., kad je donesena Uredba (EZ) br. 1592/2002, sigurnost civilnog zrakoplovstva regulira se uredbama. Komisija ne vidi ni jedan razlog da se to promijeni.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

Ex post evaluacije / provjere prikladnosti postojećeg zakonodavstva

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Savjetovanje s dionicima usporedno su provele Komisija i Europska agencija za sigurnost zračnog prometa. Ta su savjetovanja bila komplementarna. Uz to, službe Komisije održale su niz sastanaka s državama članicama i dionicima u zrakoplovstvu kako bi javno savjetovanje dopunile dodatnim informacijama. [Sažetak rezultata javnog savjetovanja Komisije objavljen je na web-mjestu Europa](#). Glavni su rezultati javnog savjetovanja sljedeći:

⁵ SL L 97, 9.4.2008., str. 72.

- većina se složila da je Unija postigla visoku razinu sigurnosti. Više od 90 % sudionika uglavnom se ili potpuno slaže s tvrdnjom da je u ovom trenutku sigurno putovati zrakoplovom u Uniji,
- istovremeno se priznaje da, kad je riječ o sigurnosti, nema mjesta samozadovoljstvu. Više od 70 % država članica i industrijskih organizacija koje su odgovorile na internetsku anketu Komisije smatra da je nužno unaprijediti sposobnost za prepoznavanje i ublažavanje sigurnosnih rizika,
- nakon održavanja postojeće razine sigurnosnih performansa, državama članicama i dionicima, glavni je problem učinkovitost i proporcionalnost sadašnjeg sustava. Velika većina organizacija koje su odgovorile na internetsku anketu Komisije (82 %), a posebno mala i srednja poduzeća, navodi da su postojeća pravila previše detaljna i preskriptivna te da bi se sadašnje razine sigurnosti mogle održavati uz niže troškove usklađivanja (83 %). To mišljenje dijeli i većina država članica,
- među državama članicama i u industriji postoji zabrinutost da je sadašnji način na koji se zrakoplovna tijela koriste tehničkim resursima neučinkovit i da neka nacionalna zrakoplovna tijela imaju manjak resursa. Većina (63 %) država članica koje su odgovorile na internetsku anketu Komisije smatra da neka nacionalna zrakoplovna tijela nemaju dostatne financijske ili ljudske resurse za obavljanje svojih nadzornih zadaća,
- proizvođači zrakoplova zastupali su mnogo aktivniju ulogu Unije u promicanju europskih standarda sigurnosti u civilnom zrakoplovstvu na međunarodnoj razini, uključujući Međunarodnu organizaciju civilnog zrakoplovstva (ICAO), i izrazili zabrinutost u pogledu dugoročne raspoloživosti resursa Europske agencije za sigurnost zračnog prometa za certifikaciju proizvoda,
- 73 % organizacija koje su odgovorile na internetsku anketu Komisije ukazalo je na potencijalne nedosljednosti, nedostatke i preklapanja u primjeni propisa, ponajprije onih koji su posljedica toga što države članice različito tumače propise.

Socijalni partneri Unije (koji predstavljaju i poslodavce i zaposlenike) pridonijeli su savjetovanjima koja su provele Komisija i Europska agencija za sigurnost zračnog prometa. Organizacije koje predstavljaju zrakoplovno osoblje posebno su istaknule činjenicu da bi se pristupom sigurnosti u zračnom prometu na temelju performansi trebao dopuniti, a ne zamijeniti sadašnji sustav obvezujućih propisa. Organizacije koje predstavljaju zaposlenike isto su tako izrazile zabrinutost u pogledu buduće raspoloživosti resursa koje će države članice dodijeliti za nadzor sigurnosti i istaknule potrebu da se posebna pozornost prida osiguravanju visoke razine osposobljenosti i kompetencije osoblja u nadležnim tijelima te u cijelom zrakoplovnom sektoru. Organizacije koje predstavljaju pilote izrazile su posebnu zabrinutost u pogledu potencijalnog negativnog utjecaja na sigurnost koji proizlazi iz praksi zapošljavanja određenih zračnih prijevoznika i drugih inovativnih poslovnih modela.

S druge strane, organizacije koje predstavljaju poslodavce skrenule su pozornost Komisije na razlike u primjeni propisa među državama članicama, prekomjerno reguliranje i neučinkovitu upotrebu resursa dodijeljenih certifikaciji i nadzoru. Poslodavci su posebno istaknuli činjenicu da je, dok zrakoplovna industrija slobodno posluje na unutarnjem tržištu, nadzor još organiziran na načelu pojedinačne odgovornosti država članica. Smatra se da su poslodavcima posebno važni ravnopravnost na tržištu, standardiziranje i stabilnost u provedbi pravila. Neke od organizacija koje predstavljaju poslodavce zastupale su osnivanje jedinstvenog tijela Unije za civilno zrakoplovstvo.

Komisija se uglavnom slaže s rezultatima javnog savjetovanja i uzela ih je u obzir pri oblikovanju ovog prijedloga. Sposobnost Unije za prepoznavanje i ublažavanje sigurnosnih rizika trebala bi biti poboljšana odredbama prijedloga koje se odnose na upravljanje sigurnošću, Europski plan sigurnosti u zračnom prometu i nacionalne planove sigurnosti. Uvođenje pristupa reguliranju koji se temelji na riziku i performansama trebalo bi omogućiti postizanje proporcionalnijeg regulatornog okvira kojim se bolje uzimaju u obzir razlike između različitih vrsta aktivnosti u zrakoplovstvu i s njima povezanih rizika. Očekuje se da će se predloženim okvirom za udruživanje i dijeljenje resursa između nacionalnih zrakoplovnih tijela i Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa povećati učinkovitost iskorištavanja resursa.

Za bespilotne zrakoplove organizirano je zasebno javno savjetovanje kojim je podržana potreba za hitnim djelovanjem na razini Unije kako bi se iskoristio potencijal bespilotnih zrakoplova. Potvrđen je doprinos tih tehnologija rastu i zapošljavanju. U savjetovanju je potvrđeno stajalište da je cijeli niz bespilotnih zrakoplova spreman za razvoj te da pravna i tehnološka nesigurnost ograničava brzo širenje. Stvarno su opterećenje posebna odobrenja i rascjepkanost. Ispitanici su utvrdili da su sigurnost i privatnost najvažnija pitanja kojima bi se moglo upravljati s pomoću odgovarajućeg regulatornog okvira kojim se održava proporcionalnost pravila i rizika i uz snažnu ulogu nacionalnih tijela.

Sadašnja podjela nadležnosti između Unije i država članica u pogledu regulacije bespilotnih zrakoplova, koja se temelji na graničnoj vrijednosti od 150 kg, općenito se smatra zastarjelom. Pravila za bespilotne zrakoplove trebala bi se razvijati u smjeru pristupa usmjerenog na operacije, u kojem rizik određene operacije ovisi o nizu čimbenika. U pogledu aspekata zaštite i privatnosti u području operacija bespilotnih zrakoplova, u savjetovanju nije ukazano na potrebu za novim pravilima, već za boljom primjenom postojećih pravila uz veću suradnju nacionalnih zrakoplovnih tijela i nacionalnih tijela za zaštitu podataka.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija je zatražila [Mišljenje Europske agencije za sigurnost zračnog prometa, koje je dostavljeno 16. ožujka 2015.](#) Mišljenje se temelji na više od šest tisuća komentara država članica i dionika, a njime se predlaže niz promjena u različitim područjima tehničke regulacije zračnog prometa, uključujući sigurnost, zaštitu, istraživanje, zaštitu okoliša i učinkovito korištenje resursima unutar europskog sustava sigurnosti u zračnom prometu.

Komisija se oslonila i na sljedeće stručno znanje i savjete:

1. naručene su dvije studije kao podrška postupku procjene učinka:
 - u prvoj studiji analizirali su raspoloživost, učinkovitost korištenja i razvoj ljudskih resursa zrakoplovnih tijela te financiranje europskog sustava sigurnosti u zračnom prometu (prateća studija o resursima). Zaključak je studije bio da se odnos resursa i radnog opterećenja pogoršao u zadnjih deset godina. Nadalje, prema studiji, resursi bi u cijelom sustavu mogli biti bolje raspoređeni. Nedostaci su utvrđeni i u pogledu kvalifikacija osoblja. U studiji se tvrdi da ta kombinacija tih aspekata sprečava zrakoplovna tijela u postizanju rezultata u skladu s njihovim potencijalom. Naposljetku, zaključak je studije da razlike u metodama rada između nacionalnih zrakoplovnih tijela te razlike u načinu kako se ta tijela financiraju utječu na ravnopravnost uvjeta na zajedničkom zrakoplovnom tržištu,
 - u drugoj su studiji, o planovima performansi i pristupu koji se temelji na performansama, analizirane mogućnosti uvođenja elemenata performansi u

upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (prateća studija o performansama). U toj je studiji zaključeno da je uvođenje plana sigurnosnih performansi za civilno zrakoplovstvo izvedivo, ali se njegovo brzo uvođenje ne preporučuje iz niza tehničkih razloga. S obzirom na pristup reguliranju sigurnosti u zračnom prometu na temelju performansi, zaključak je studije da bi taj pristup trebao imati pozitivan utjecaj na sigurnost u zračnom prometu i inovacije, ali da se njegov utjecaj može opisati samo kvalitativno i da u velikoj mjeri ovisi o određenim pravilima koje će se iz preskrptivnih pretvoriti u pravila na temelju performansi. Zbog toga je nemoguće unaprijed kvantificirati koristi od pristupa reguliranju sigurnosti u zrakoplovnom sektoru koji se temelji na performansama. Navedenu su studiju recenzirali stručnjaci iz industrije i država članica.

2. Komisija je u obzir uzela preporuke [podskupine za budućnost regulatornog sustava EU-a za zračni promet](#) koju je osnovao upravni odbor Europske agencije za sigurnost zračnog prometa, a bila je sastavljena od glavnih direktora za civilno zrakoplovstvo iz 14 država EU-a/EFTA-e te predstavnika EASA-e i Komisije⁶. Naposljetku, u obzir su uzeti rezultati neovisnog vanjskog [ocjenjivanja primjene Uredbe \(EZ\) br. 216/2008](#) provedenog u skladu s njezinim člankom 62. (ocjenjivanje iz članka 62.)⁷. U oba je ta ocjenjivanja, među ostalim, preporučena izmjena Uredbe (EZ) br. 216/2008 u pogledu niza pitanja. Sažetak preporuka dobivenih na temelju tih ocjenjivanja naveden je u izvješću o procjeni učinka priloženom ovom prijedlogu.

- **Procjena učinka**

Ovom su prijedlogu priložena dva izvješća o procjeni učinka kojima se može pristupiti na [poveznica]. Izvješće o procjeni učinka u pogledu preispitivanja Uredbe (EZ) br. 216/2008 pregledao je Odbor za procjenu učinka i 19. lipnja 2015. dao pozitivno mišljenje [poveznica]. Izvješće o procjeni učinka u pogledu sigurnog razvoja operacija bespilotnih zrakoplova u EU-u pregledao je Odbor za regulatorni nadzor i 5. studenoga 2015. dao pozitivno mišljenje [poveznica].

- **Primjerenost propisa i pojednostavnjivanje**

Od prijedloga su izuzeti zrakoplovi s posadom koji su jednostavne izrade ili se pretežno upotrebljavaju za lokalne letove te zrakoplovi kućne izrade ili posebno rijetki odnosno malobrojni zrakoplovi. Izuzeti su i aerodromi koji nisu otvoreni za javnu upotrebu i koji ne služe za komercijalni zračni prijevoz ili ne ispunjavaju određene minimalne tehničke karakteristike s obzirom na veličinu ili opseg operacija.

Mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća nisu isključeni iz područja primjene prijedloga, kao što nisu ni prema sadašnjoj Uredbi (EZ) br. 216/2008. Prijedlogom se, međutim, uvodi proporcionalniji i prilagodljiviji režim kojim će se omogućiti bolje uzimanje u obzir razlika između poduzeća različitih veličina. Uvođenje takvog prilagodljivog režima jedan je od glavnih ciljeva ovog prijedloga. Točnije, kad je riječ o malim i srednjim poduzećima te lakom zrakoplovstvu, nizom bi se mjera smanjilo administrativno opterećenje tih sektora i propise učinilo povoljnijima za male poduzetnike. U području odobravanja projekta zrakoplova, za lake se zrakoplove koji se upotrebljavaju u operacijama niskog rizika umjesto certifikacije tipa predlaže alternativni postupak. Proizvođačima ultralakih zrakoplova, koji su obično

⁶ Podskupina Upravnog odbora EASA-e, „Završno izvješće” (2015.), <http://easa.europa.eu/the-agency/governance/management-board/meetings/mb-032014>.

⁷ Ocjenjivanje iz članka 62., Završno izvješće (2013.), <http://easa.europa.eu/system/files/dfu/Article%2062%20Report.pdf>.

izuzeti od pravila EU-a, isto bi tako bilo dopušteno da, ako to žele, njihovi proizvodi budu regulirani u skladu s pravom EU-a i tako imaju koristi od slobodnog prometa na unutarnjem tržištu. Aeroklubovima i specijaliziranim udrugama u području lakog zrakoplovstva bilo bi dopušteno da, u okviru utvrđenih uvjeta, djeluju kao kvalificirani subjekti u ime nacionalnih zrakoplovnih tijela.

Prijedlogom će se olakšati i elektronička razmjena podataka te daljnje uvođenje digitalnih tehnologija. Konkretno, Komisija predlaže uspostavljanje elektroničke baze podataka za pohranu informacija bitnih za aktivnosti certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa kojoj bi pristup imala sva tijela država članica nadležna za zrakoplovstvo i EASA. Uz to, određene će informacije prikupljene u bazi podataka biti stavljene na raspolaganje javnosti. Predlaže se i da se Agenciju ovlasti za sklapanje sporazuma s poduzećima ili udruženjima poduzeća u pogledu prikupljanja, razmjene i analize podataka, što bi omogućilo uvođenje tehnologija za obradu velikih količina podataka (engl. „*big data*”) u analizu sigurnosti u zračnom prometu.

• **Temeljna prava**

Ovaj prijedlog nema izravnih posljedica na zaštitu temeljnih prava, osim u pojedinim člancima o operacijama bespilotnih zrakoplova. Razvojem pravila za sigurne operacije bespilotnih zrakoplova pridonijet će se učinkovitijoj primjeni postojećih pravila o privatnosti i zaštiti podataka. Jednako će tako sigurnosni zahtjev da se bespilotni zrakoplovi opremaju identifikacijskim uređajem, kao što je elektronički identifikacijski čip, pomoći u otkrivanju osoba koje ne poštuju pravila o privatnosti i zaštiti podataka.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog utječe na proračun Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa iz stavke 06 02 02 proračuna Unije, kako je dodatno objašnjeno u zakonodavnom financijskom izvještaju.

Prijedlogom se Agenciji uvodi niz novih zadaća, što će imati posljedice na njezinu potrebu za radnim mjestima koja se financiraju iz doprinosa Unije. Zahtjevi za dodatno osoblje uglavnom se odnose na: 1. koordinaciju prikupljanja, razmjene i analize podataka i informacija (tzv. „*big data*”) na razini Unije, 2. stvaranje i upravljanje bazom podataka Unije za pohranu informacija bitnih za aktivnosti certifikacije, nadzora i provedbe mjera za osiguravanje primjene propisa, 3. nove zadaće u pogledu donošenja i provedbe propisa u području zemaljskih usluga, zaštite okoliša i zaštite te 4. stvaranje okvira za prijenos odgovornosti unutar europskog sustava sigurnosti u zračnom prometu s ciljem boljeg korištenja raspoloživim resursima u cijeloj Uniji.

Utvrđene potrebe za ljudskim resursima djelomično će se zadovoljiti preraspodjelom sadašnjeg osoblja, čime se potreba Agencije za dodatnim osobljem koje se financira iz proračuna povezanog s doprinosom Unije smanjuje na 5 radnih mjesta i 4 ugovorna djelatnika.

U Prilogu X. Izvješću o procjeni učinka navodi se prijedlog utemeljen na preraspodjeli pristojbi koje se naplaćuju za zadaće nadležnog tijela u vezi s ATM-om/ANS-om s Eurocontrola na Agenciju bez povećanja troškova za operatore. Ako bi se Agenciji omogućilo da financira svoje aktivnosti nadležnog tijela u vezi s ATM-om/ANS-om iz tih pristojbi, proračun iz doprinosa Unije postao bi raspoloživ za financiranje dodatnih radnih mjesta. Stoga se u članku 109. stavku 1. točki (f) predložene Uredbe rutne naknade utvrđuju kao izvor prihoda Agencije. Dodjela rutnih naknada EASA-i zahtijevala bi i izmjenu Provedbene

uredbe Komisije (EU) br. 391/2013 od 3. svibnja 2013. o utvrđivanju zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi.

Nadalje, prijedlogom se nastoji uvesti mehanizam koji bi omogućio bolju prilagodbu broja osoblja Agencije koje se financira iz proračuna povezanog s naknadama i pristojbama utvrđenim potrebama.

U vezi s tim važno je napomenuti da je Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa agencija Unije koja se djelomično samofinancira iz naknada i pristojbi. Doprinos Unije i doprinosi trećih zemalja zajedno čine približno trećinu njezina proračuna, dok se približno dvije trećine prikupe naplatom naknada i pristojbi od industrije za certifikaciju i druge usluge. Proračun iz doprinosa Unije odvojen je od proračuna iz naknada i pristojbi te se u računovodstvenom sustavu Agencije strogo razlikuju aktivnosti povezane s doprinosom Unije i aktivnosti povezane s naknadama i pristojbama, čime se izbjegava svako unakrsno financiranje. U slučaju te Agencije, dakle, doprinos Unije nije doprinos „za uravnoteženje”, kao što je slučaj s ostalim agencijama koje se djelomično samofinanciraju, na temelju odluke zakonodavca da naknade i pristojbe trebaju odražavati stvarne troškove.

Komisija predlaže razmatranje mogućnosti uvođenja veće fleksibilnosti u prilagodbi plana radnih mjesta Agencije povezanog s naknadama i pristojbama koje se naplaćuju industriji za certifikaciju i ostale usluge na temelju kretanja potreba industrije za uslugama. Takva bi fleksibilnost, međutim, trebala biti uvjetovana razvojem pouzdanih pokazatelja radnog opterećenja i učinkovitosti Agencije. Time se želi osigurati da se povećanom fleksibilnošću ne prouzroči dodatno opterećenje industrije. Tim bi se pokazateljima mogli uzeti u obzir elementi poput prosječne pravodobnosti certifikacijskih aktivnosti, vremena odgovaranja na zahtjeve koje podnese industrija, prosječnog napora po certifikatu te omjera između operativnih troškova i ukupnih troškova aktivnosti. U slučaju smanjene potražnje Agencija mora smanjiti broj osoblja koje se financira iz naknada. Potrebno smanjenje osoblja postiglo bi se ugovorima na određeno vrijeme i prirodnom fluktuacijom na radnim mjestima uz pomoć razboritog planiranja budućih zadaća.

Postoji niz čimbenika koji mogu utjecati na potrebu za osobljem koje se financira iz naknada. Čimbenici koji mogu utjecati na potrebe tržišta u sljedećih pet godina uključuju:

- potražnju za novim zrakoplovima s fokusom na azijsko-pacifičku regiju, gdje se očekuje trostruki rast flote. Ta će se potražnja djelomično zadovoljiti novim tipovima zrakoplova proizvođača iz tih regija koji isto tako podliježu certifikaciji EASA-e,
- očekuje se da će globalni promet rasti godišnjom stopom od 3 %, što će izravno utjecati na aktivnosti Agencije u pogledu kontinuirane plovidbenosti (nadzor kritičan za sigurnost) jer je rad potreban za jedan certifikat tipa izravno proporcionalan tome koliko se zračni prijevoznici koriste tim tipom,
- nove tehnologije kao što je razvoj bespilotnih zrakoplova, električnih zrakoplova ili nove tehnologije zračnog broda.

Čimbenici koji mogu utjecati na razvoj novih zadaća Agencije uključuju:

- projekt *Big Data*,
- prijenose odgovornosti s država članica na Agenciju u skladu s predloženim člancima 53., 54. i 55. na temelju sustava financiranja iz naknada;
- sve je više sigurnosnih prijetnji, uključujući prijetnje kibernetičkoj sigurnosti, zbog kojih mogu biti potrebni novi pristupi certifikaciji.

Komisija namjerava raspraviti prednosti uvođenja novog modela fleksibilnosti kao odgovora na fluktuacije u radnom opterećenju iz industrije, pri čemu se učinkovitost osigurava upotrebom pokazatelja, s Europskim parlamentom i Vijećem u okviru međuinstitucijske radne skupine (IIWG) za resurse decentraliziranih agencija čiji je sljedeći sastanak okvirno predviđen u ožujku 2016.

Istovremeno će Komisija zajedno s Agencijom nastaviti rad na skupu pokazatelja za mjerenje radnog opterećenja i učinkovitosti Agencije u odnosu na naknade i pristojbe da detaljno utvrdi kako bi sustav fleksibilnosti za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama funkcionirao u praksi i kakav bi bio odgovarajući utjecaj na plan radnih mjesta Agencije.

Zahtjev u pogledu veće fleksibilnosti u prilagodbi broja osoblja za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama blisko je povezan s prioritetom Komisije u pogledu poticanja zapošljavanja, rasta i ulaganja. S obzirom na aktivnosti koje se financiraju iz naknada i pristojbi, industrija očekuje pravodoban i tržištem vođen odgovor na njezine potrebe koje smatra bitnima za konkurentnost europske zrakoplovne industrije.

5. OSTALI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Okvir za praćenje, evaluaciju i izvješćivanje za ovu inicijativu opisan je u poglavlju 7. priloženog Izvješća o procjeni učinka. Dostatni mehanizmi praćenja i ocjenjivanja već postoje i mogu se upotrebljavati zbog činjenice da je u području sigurnosti u zračnom prometu praćenje performansa sastavni dio regulatornog okvira Unije. Nakon njezina donošenja, učinkovitost predložene mjere podliježe obveznom ocjenjivanju svakih pet godina, kao što je slučaj i prema sadašnjoj Uredbi (EZ) br. 216/2008.

• Dokumenti s obrazloženjima (za direktive)

Nije primjenjivo.

• Detaljno objašnjenje posebnih odredbi prijedloga

Cijeli je tekst predložene Uredbe prošao temeljitu provjeru kvalitete zakonodavstva te Komisija, kao rezultat toga, predlaže novu, jasniju strukturu Uredbe i standardizirani jezik, posebno u poglavlju III. u kojem je riječ o različitim područjima sigurnosti u zračnom prometu.

Sve odredbe o aktivnostima nacionalnih nadležnih tijela i Agencije u pogledu obavljanja zadaća certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa sada su sabrane u poglavlju IV. Poglavlje III. predložene Uredbe sadržava isključivo odredbe koje se primjenjuju na pravne i fizičke osobe koje podliježu odredbama Uredbe (odnosno pilote, organizacije odgovorne za proizvodnju zrakoplova, operatore aerodroma itd.).

Poglavlje I. „Načela”:

članak 1.: u usporedbi sa sadašnjom Uredbom (EZ) br. 216/2008, u predloženu su Uredbu dodani dodatni ciljevi i načini ostvarivanja tih ciljeva;

članak 2.: u tom su članku spojeni članci 1. i 4. Uredbe (EZ) br. 216/2008. Tekst je pojednostavnjen. Glavna je promjena uvođenje mogućnosti da države članice primijene određene odredbe nove Uredbe na aktivnosti i službe koje obavljaju državni zrakoplovi, naprimjer u okviru carine, policije, službe potrage i spašavanja, vatrogastva, obalne straže ili

sličnih djelatnosti ili službi, kao i na ATM/ANS koji pruža vojska. Primjena je izborna, što znači da država članica mogućnost može iskoristiti za jednu ili više predmetnih aktivnosti ili službi. Država članica odlučuje i o tome u kojim područjima reguliranja sigurnosti zračnog prometa (plovidbenost, članovi posade zrakoplova, operacije itd.) želi iskoristiti tu mogućnost. Ako država članica iskoristi tu mogućnost za određenu aktivnost, ta će aktivnost morati biti u skladu s odgovarajućim odredbama nove Uredbe i aktima donesenima na temelju nje. Države članice isto će tako moći u bilo kojem trenutku odlučiti prekinuti primjenu odredaba Uredbe na državne zrakoplove ili ATM-a/ANS-a koji pruža vojska, pod uvjetom osiguravanja odgovarajućeg prijelaznog razdoblja.

Uz to, revidiran je popis zrakoplova (naprimjer, dodani su mali zrakoplovi s elektromotorima) izuzetih od područja primjene Uredbe (zrakoplovi iz Priloga I.). Povrh toga, predlaže se da Komisija bude ovlaštena delegiranim aktom prilagoditi granične vrijednosti mase i druge tehničke kriterije zrakoplova navedene u Prilogu I. Naposljetku, predlaže se da proizvođači navedeni u Prilogu I. mogu podnijeti zahtjev da pojedini tipovi takvih zrakoplova budu regulirani u skladu s odredbama Uredbe. Izborna je mogućnost posebno namijenjena za zrakoplove iz serijske proizvodnje kojima bi mogao pogodovati slobodni promet na jedinstvenom tržištu i u skladu sa zajedničkim zahtjevima.

U svim slučajevima te mogućnosti primjene i izuzeća podliježu određenim uvjetima, uključujući prethodnu odluku Komisije, kojima se želi osigurati pravilna primjena nove Uredbe, poštovanje ciljeva iz članka 1. te transparentnost i pravna sigurnost za sve uključene strane;

članak 3.: izmijenjen je niz definicija i dodane su nove definicije u skladu s promjenama u bitnim odredbama predložene Uredbe. Definicije „kompleksni zrakoplov na motorni pogon” i „komercijalna djelatnost” uklonjene su u skladu s pristupom na temelju rizika. Posebni kriteriji na koje se upućuju te definicije mogu se bolje utvrditi u delegiranim aktima. Na kraj predložene Uredbe (članak 126.) dodane su prijelazne odredbe kako bi se osigurao uredan prijelaz u slučaju kad je definicija promijenjena ili uklonjena;

članak 4.: u odnosu na Uredbu (EZ) br. 216/2008 dodan je novi članak koji se odnosi na osnovna načela. Njime se ponajprije uvodi načelo proporcionalnosti, čime se odražava i stav Vijeća o inicijativi SES II + koju je prije predložila Komisija, te kriteriji koje bi trebalo uzeti u obzir pri obavljanju procjena rizika na temelju kojih se definirau i uvode mjere poduzete na temelju nove Uredbe.

Poglavlje II. „Upravljanje sigurnošću u zračnom prometu”:

članci 5. – 8.: uvodi se novo poglavlje o upravljanju sigurnošću kojim se zahtijeva donošenje Europskog programa sigurnosti u zračnom prometu i Europskog plana sigurnosti u zračnom prometu te se prenose standardi i preporučene prakse iz Priloga 19. ICAO-a u vezi s nacionalnim programima sigurnosti. U članku 6., o Europskom planu sigurnosti u zračnom prometu, uvodi se koncept prihvatljive razine sigurnosnih performansi na razini Unije. Posljedica uvođenja tog koncepta nije, međutim, uspostava nikakvih obvezujućih sigurnosnih ciljeva za Uniju ili njezine države članice.

Poglavlje III. „Temeljni zahtjevi”:

članci 9. – 18.: odredbe Uredbe (EZ) br. 216/2008 koje se odnose na plovidbenost izmijenjene su uzimajući u obzir postojeće iskustvo te kako bi se uveo novi koncept neugrađene opreme. Područje primjene odredaba koje se odnose na certifikaciju plovidbenosti

isto je tako prošireno na ekološku sukladnost aeronautičkih proizvoda. Standardi zaštite okoliša za proizvode trebali bi ostati utemeljeni na Prilogu 16. ICAO-a, ali bi sada Unija dobila fleksibilnost za prilagodbu standarda ICAO-a svojim posebnim potrebama, kao što je već slučaj kad je riječ o sigurnosti. Naposljetku, za niskorizične operacije predlaže se mogućnost ocjenjivanja plovidbenosti i ekološke sukladnosti projektiranja proizvoda i dijelova bez potrebe za izdavanjem certifikata. Ta bi se mogućnost mogla ponajprije uvesti za određene zrakoplove koji se upotrebljavaju u sektoru općeg zrakoplovstva. Isto se tako očekuje da bi proizvođači zrakoplova navedenih u Prilogu I. Uredbi iskoristili tu fleksibilnost pri odabiru ulaska u regulatorni sustav Unije u skladu s člankom 2.

Ekološka sukladnost proizvoda, kako je utvrđena u članku 6. Uredbe (EZ) br. 216/2008, sada je i predmet članaka od 9. do 18. predložene Uredbe (Plovidbenost i zaštita okoliša). Nove odredbe o zaštiti okoliša dodane su i u članku 75.;

članci 19. – 25.: članak 7. Uredbe (EZ) br. 216/2008 preoblikovan je u članke 19. – 25. Područje primjene članaka prošireno je kako bi se obuhvatilo kabinsku posadu, a odgovarajuće odredbe o kabinskoj posadi iz članka 10. Uredbe (EZ) br. 216/2008 premještene su u taj odjeljak. Tekst o dozvoli rekreacijskog pilota je pojednostavnjen, dok je tekst o liječniku opće prakse premješten u poglavlje IV. u kojem se govori o certifikacijskim aktivnostima;

članci 26. – 28.: članak 8. Uredbe (EZ) br. 216/2008 preoblikovan je u članke 26. – 28. Zahtjev u pogledu certifikacije sada je ograničen na operacije komercijalnog zračnog prijevoza. Ostale vrste operacija koje podliježu zahtjevu u pogledu certifikacije ili davanja izjave bit će definirane u delegiranim aktima na temelju procjene rizika;

članci 29. – 34.: članak 8.a Uredbe (EZ) br. 216/2008 preoblikovan je u članke 29. – 34. U područje primjene ovog odjeljka dodane su zemaljske usluge. Isto se tako predlaže da se pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci omogući da umjesto certifikacije svoju sukladnost s primjenjivim zahtjevima dokažu davanjem izjave;

članci 35. – 39.: članak 8.b Uredbe (EZ) br. 216/2008 preoblikovan je u članke 35. – 39. Njegov se tekst temelji na kompromisu postignutom u Vijeću o inicijativi SES II+. Konkretno, dodane su odredbe koje se odnose na izjave organizacija koje se bave projektiranjem, proizvodnjom i održavanjem sustava i sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a;

članci 40. – 44.: članak 8.c Uredbe (EZ) br. 216/2008 preoblikovan je u članke 40. – 44. Sadržaj odredaba nije se promijenio u odnosu na Uredbu (EZ) br. 216/2008;

članci 45. – 47.: tim se člancima uspostavlja pravna osnova za pružanje detaljnijih pravila o bespilotnim zrakoplovima s obzirom na prošireno područje primjene predložene Uredbe.

Točnije:

člankom 45. upućuje se na odgovarajući Prilog IX. koji sadržava bitne zahtjeve u pogledu projektiranja, proizvodnje, rada i održavanja bespilotnih zrakoplova koji trebaju biti ispunjeni za sigurnost operacija.

U članku 46. opisan je niz načina za dokazivanje sukladnosti s bitnim zahtjevima. Kako bespilotni zrakoplovi mogu obavljati operacije koje nisu moguće sa zrakoplovima s posadom, raspon rizika povezanih s operacijama bespilotnih zrakoplova vrlo je širok – od tradicionalnih operacija visokog rizika sličnih „rizicima zrakoplova s posadom” do operacija vrlo niskog

rizika. Kako bi pravila i postupci ostali proporcionalni riziku operacije, potreban je pomak prema pristupu usmjerenom na operacije u okviru kojeg se procjenjuje točan rizik operacije ili vrste operacija.

Za serijski proizvedene niskorizične bespilotne zrakoplove predlaže se upotreba postojećih mehanizama nadzora tržišta, kako su uređeni Uredbom 765/2008 i Odlukom 768/2008, koji su posebno osmišljeni za proizvodnju i stavljanje na tržište takvog tipa proizvoda. No čak i u tom slučaju zrakoplovna tijela ostaju posredno uključena jer će ograničenja operativne sposobnosti koja bi bila određena (npr. da bespilotni zrakoplovi ne bi smjeli letjeti na visini većoj od, naprimjer, 50 m kako bi rizici ostali niski) morati proizaći izravno iz zahtjeva koji se odnose na tradicionalno zrakoplovstvo. Premda Agencija ne bi bila odgovorna za nadzor mehanizama nadzora tržišta, Komisija uvijek ima pravo provjeriti ispunjavaju li države članice svoje odgovornosti. Povrh toga, za otkrivanje nesukladnih proizvoda mehanizam nadzora tržišta oslanja se na opravdane pritužbe građana ili poduzeća. Nakon toga se o utvrđenim nesukladnostima u pojedinoj državi članici obavješćuje cijelo zajedničko tržište.

članci 48. – 50.: članak 9. Uredbe (EZ) br. 216/2008 preoblikovan je u članke 48. – 50. Zahtjev za izdavanje odobrenja sad je ograničen na operatore iz trećih zemalja uključene u komercijalni zračni prijevoz. Ostale kategorije operacija iz trećih zemalja koje podliježu zahtjevu za davanje odobrenja ili izjave bit će definirane u delegiranim aktima na temelju procjene rizika. Uz to, u skladu sa sadašnjom praksom, pojašnjeno da se zahtjev za izdavanje odobrenja operatoru iz treće zemlje ne odnosi na prelete.

Poglavlje IV. „Zajednički sustav nadzora i mjera za osiguravanje primjene propisa”:

članak 51.: Sve odredbe sadašnje Uredbe (EZ) br. 216/2008 o zadaćama nacionalnih nadležnih tijela i Agencije u pogledu certifikacije, nadzora i mjera za osiguravanje primjene propisa sabrane su u tom članku. Uz to, predlaže se jasna pravna osnova za davanje ovlasti Komisiji da delegiranim aktima donosi zahtjeve u pogledu sustava upravljanja u nadležnim tijelima, kvalifikacija inspektora, uvjeta za obavljanje inspekcijskih pregleda i ostalih nadzornih aktivnosti, inspekcijskih pregleda na stajanci i prizemljivanja zrakoplova u slučaju nesukladnosti.

članci 52. – 54.: u odnosu na Uredbu (EZ) br. 216/2008 dodan je niz novih odredaba o suradnji između nadležnih tijela država članica, Komisije i Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa u pogledu certifikacije, nadzora i mjera za osiguravanje primjene propisa. Uvodi se mehanizam za udruživanje i dijeljenje zrakoplovnih inspektora i drugih stručnjaka te poseban mehanizam financiranja za pružanje pomoći državama članicama u obavljanju zajedničkog nadzora. Nadalje, mogućnost prijenosa odgovornosti s država članica na Agenciju (koja trenutačno vrijedi za proizvodne pogone i uređaje za osposobljavanje koji simuliraju let) proširuje se na sve vrste aktivnosti. Slično tome, uvodi se okvir za prijenose odgovornosti među državama članicama. Člankom 54. uvodi se mogućnost da organizacije koje operiraju u više država članica izaberu Agenciju kao svoje nadležno tijelo. Većina mjera predloženih tim člancima provodi se na dobrovoljnoj osnovi;

članak 55.: predlaže se nova odredba o ublažavanju mogućih sustavnih nedostataka u nadzoru sigurnosti utvrđenih na razini država članica. Taj mehanizam izvanrednog nadzora treba se koristiti kao privremena mjera u krajnjoj nuždi te se predlaže da odluke o njegovoj aktivaciji/deaktivaciji donosi Komisija na temelju jasnih, zakonskih utemeljenih kriterija;

članak 56.: području primjene ove odredbe dodane su izjave;

članak 57.: članku je dodana mogućnost prihvaćanja stranih certifikata i slične dokumentacije na temelju uvjeta utvrđenih u delegiranim aktima. Nadalje, predlaže se brisanje odredaba sadašnje Uredbe (EZ) br. 216/2008 o nacionalnim bilateralnim sporazumima o sigurnosti u zračnom prometu;

članak 58.: pojašnjene su odredbe o akreditaciji kvalificiranih subjekata. Predlaže se da se kvalificiranim subjektima može dodijeliti privilegij za izdavanje, ukidanje i suspenzije certifikata u ime Agencije ili nacionalnog nadležnog tijela. Uvodi se načelo priznavanja akreditacija kvalificiranih subjekata. Time se ne dovode u pitanje prava država članica da odlučuju kojem će kvalificiranom subjektu dodijeliti zadaće certifikacije i nadzora. Predlaže se i da države članice mogu zajednički akreditirati kvalificiranog subjekta;

članci 59. i 60.: članak 14. Uredbe (EZ) br. 216/2008 podijeljen je na dva članka. Članak 59. odnosi se na hitne mjere, dok se članak 60. odnosi na mjere fleksibilnosti. U skladu s pristupom na temelju rizika, predlaže se da Agencija i Komisija ocjenjuju samo one mjere koje traju dulje od jedne planske sezone zračnih prijevoznika (osam mjeseci).

članci 61. – 63.: predmet tih članaka su informacije, uključujući podatke, bitne za provedbu predložene nove Uredbe. Novi se dijelovi odnose na ulogu Agencije u koordinaciji prikupljanja, razmjene i analize informacija na razini Unije. Odredbe o zaštiti informacija i izvora informacija usklađene su s Uredbom (EU) br. 376/2014 o izvješćivanju u vezi s događajima. Stvorena je pravna osnova za novu bazu podataka za pohranu informacija bitnih za aktivnosti certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa kojom će upravljati Agencija. Predlaže se da države članice tu bazu podataka upotrebljavaju i za razmjenu informacija o zdravstvenoj sposobnosti pilota.

Poglavlje V. „Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa”:

članci 64. – 65.: u članku 64. dodane su tri nove funkcije Agencije (pružanje pomoći nacionalnim nadležnim tijelima, podrška Komisiji u provedbi planova performansi te suradnja s drugim tijelima Unije, poput Europske agencije za kemikalije ili Europske obrambene agencije, u tehničkim pitanjima povezanim s civilnim zrakoplovstvom). Članci 18. i 19. Uredbe (EZ) br. 216/2008 o mjerama Agencije spojeni su u članak 65.;

članci 66. – 67.: ti su članci usklađeni s promjenama u odjeljcima I. i II. poglavlja III. predložene Uredbe. nadležnost Agencije za davanje odobrenja organizacijama s poslovnim nastanom izvan Unije ograničena je na organizacije izvan državnog područja za koje je država članica odgovorna na temelju Čikaške konvencije. Time je razjašnjeno pitanje nadležnog tijela za davanje odobrenja organizacijama smještenima u prekomorskim zemljama i područjima države članice; Na temelju stečenog iskustva učinjene su i promjene u pogledu nadležnosti Agencije za odobravanje uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let.

Članak 22. Uredbe (EZ) br. 216/2008: njegove su odredbe o ograničenjima vremena leta premještene u članak 28. stavak 1. točku (f) i članak 65. stavak 7., dok su njegove odredbe o mjerama koje Agencija poduzima u hitnom slučaju premještene u članak 65. stavak 6.;

članak 68.: promjene se uglavnom temelje na kompromisu postignutom u Vijeću o inicijativi SES II+. U tom se članku posebno odražava koncept izjava o sukladnosti. Radi jasnoće, u njemu se predlaže nova struktura prema kojoj su predmet stavka 1. organizacije, a stavka 2. sustavi i sastavni dijelovi. Nadležnost Agencije s obzirom na sustave i sastavne dijelove je uvjetna – Agencija će biti odgovorna za certifikaciju sustava i sastavnih dijelova samo ako je tako propisano delegiranim aktima koje donosi Komisija;

članak 69.: nadležnost Agencije za davanje odobrenja organizacijama s poslovnim nastanom izvan Unije ograničena je na organizacije izvan državnog područja za koje je država članica odgovorna na temelju Čikaške konvencije. Time je razjašnjeno pitanje nadležnog tijela za davanje odobrenja organizacijama smještenima u prekomorskim zemljama i područjima države članice;

članak 70.: U odnosu na odgovarajuću odredbu Uredbe (EZ) br. 216/2008 dodan je novi stavak koji se odnosi na pomoć koju Agencija pruža Komisiji u provedbi Uredbe (EZ) br. 2111/2005;

članak 71.: ta odredba odgovara članku 55. Uredbe (EZ) br. 216/2008. Tekst članka ažuriran je kako bi se u njemu odražavao najnoviji pristup Komisije istragama koje provode institucije i tijela Unije u državnim područjima država članica. Posebno je pojašnjeno da se istražne ovlasti Agencije moraju provoditi u skladu s primjenjivim odredbama nacionalnog prava države članice u kojoj se provodi istraga;

članak 72.: članak je prilagođen na temelju dosadašnjeg iskustva u provedbi. Posebno je pojašnjeno da se globe u načelu izriču samo ako bi druge mjere za osiguravanje primjene propisa bile neodgovarajuće ili neproporcionalne.

članak 73.: članak 24. i članak 54. Uredbe (EZ) br. 216/2008 spojeni su u taj članak. Tekst članka ažuriran je kako bi se u njemu odražavao najnoviji pristup Komisije istragama koje provode institucije i tijela EU-a u državnim područjima država članica. Posebno je pojašnjeno da se istražne ovlasti Agencije moraju provoditi u skladu s primjenjivim odredbama nacionalnog prava države članice u kojoj se provodi istraga; Dodana je i odredba kojom se Agenciju obvezuje da u svojem godišnjem izvješću o sigurnosti navede sažetak informacija o primjeni odredaba nove Uredbe i detaljnih pravila donesenih na temelju nje u svakoj državi članici;

članak 74.: postojeći je članak proširen obvezivanjem Agencije da Komisiji pomaže u utvrđivanju ključnih tema istraživanja povezanih s područjima obuhvaćenim Uredbom. Nadalje, Agenciji je dana prateća uloga u pripremi i provedbi istraživačkih programa Unije. Uz to, člankom se Agenciji daje mogućnost sudjelovanja u istraživačkim projektima u području njezina stručnog znanja na temelju *ad hoc* bespovratnih sredstava iz Okvirnog programa Unije za istraživanje i inovacije te drugih programa financiranja;

članak 75.: dodan je novi članak o zaštiti okoliša u civilnom zrakoplovstvu. Premda se njime ne proširuje sadašnje područje djelovanja Unije, predmet članka su međuovisnosti koje mogu postojati između mjera zaštite okoliša (npr. zabrana određenih kemijskih tvari) i drugih tehničkih područja regulacije zrakoplovstva, . Tim se člankom, uz to, obvezuje Agenciju da pomaže Komisiji u definiranju i koordinaciji politika zaštite okoliša u zračnom prometu te utvrđuje pravna osnova za izvješće o zaštiti okoliša u zračnom prometu koje Agencija treba objavljivati svake tri godine;

članak 76.: dodan je novi članak o tehničkim aspektima zaštite zračnog prometa koji su izravno povezani sa sigurnošću. Predmet članka ponajprije su međuovisnosti koje mogu postojati između mjera zaštite u zračnom prometu (npr. sustavi zaključavanja pilotske kabine) i sigurnosti u zračnom prometu. Uz to, člankom se otvara mogućnost da se Komisija pri provedbi Uredbe (EZ) br. 300/2008 osloni na stručno znanje Agencije. Naposljetku, člankom se predlaže uspostava postupka kojim se Agenciji omogućuje poduzimanje mjera u području njezine nadležnosti, poput donošenja direktiva o plovidbenosti ili objave biltena sa

sigurnosnim informacijama, radi zaštite civilnog zračnog prometa od djela nezakonitog ometanja. Predlaže se da takve mjere poduzima Agencija u dogovoru s Komisijom i nakon savjetovanja s državama članicama. Prije pristanka na mjeru koju predvidi Agencija, Komisija može tražiti mišljenje odbora za zaštitu zračnog prometa osnovanog u skladu s Uredbom (EZ) br. 300/2008;

članak 77.: novim se odredbama u stavku 4. ovog članka predlaže uspostava baze podataka za pohranu informacija o razlikama između standarda ICAO-a i preporučenih praksi, s jedne strane, te odredaba predložene Uredbe i delegiranih i provedbenih akata koji će biti doneseni u skladu s njom s druge strane. U stavku 5. predlaže se odredba o suradnji Komisije, Agencije i nacionalnih nadležnih tijela putem mreže stručnjaka. Naposljetku, u stavku 6. pojašnjava se mogućnost da Agencija sudjeluje u projektima pomoći trećim zemljama i tehničke suradnje s njima na temelju *ad hoc* bespovratnih sredstava;

članci 78. – 80.: predlažu se tri nova članka o ulozi Agencije u upravljanju kriznim situacijama, osposobljavanju u području zračnog prometa i provedbi jedinstvenog europskog neba;

članci 81. – 103.: u promjenama predloženima u odnosu na Uredbu (EZ) br. 216/2008 odražavaju se dosadašnje iskustvo i standardne odredbe za agencije Unije koje su uvedene na temelju zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama iz 2012. Konkretno, predlaže se osnivanje izvršnog odbora koji pomaže upravnom odboru Agencije. Osnivanje lokalnih ureda uvjetovano je odobrenjem Komisije, upravnog odbora i dotične države članice. Pojašnjena su pravila u pogledu žalbenog odbora;

članci 104. – 105.: odredbe o radnim metodama Agencije revidirane su uzimajući u obzir postojeću praksu;

članci 106. – 108.: u promjenama predloženima u odnosu na Uredbu (EZ) br. 216/2008 odražavaju se dosadašnje iskustvo i standardne odredbe za agencije Unije koje su uvedene na temelju zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama iz 2012. kao i odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013 od 30. rujna 2013. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁸. Nadalje, pojednostavnjene su odredbe o prevođenju dokumenata koje obavlja Agencija (prevodit će se uzimajući u obzir sigurnosnu važnost dokumenta);

članci 109. – 114.: u promjenama predloženima u odnosu na Uredbu (EZ) br. 216/2008 odražavaju se dosadašnje iskustvo i standardne odredbe za agencije Unije koje su uvedene na temelju zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama iz 2012. kao i odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013. Nadalje, u članku 109. stavku 1. predlaže se davanje ovlaštenja Agenciji za primanje *ad hoc* bespovratnih sredstava uvođenjem bespovratnih sredstava kao dodatnog izvora prihoda Agencije. Pristojbe za zračnu plovidbu povezane sa zadaćama nadležnog tijela povezane s ATM-om/ANS-om utvrđuju se kao daljnji izvor prihoda. Ta dva dodatna izvora financiranja kao i mogućnost prilagodbe broja osoblja koje se financira iz naknada i pristojbi u skladu s potrebama tržišta isto su tako elementi koje je Europski parlament preporučio u okviru rasprave o inicijativi Komisije SES II+. U članku 109. stavku 5. utvrđuje se da Agencija mora imati planiranje radnih mjesta i upravljanje resursima povezano s naknadama i pristojbama koji joj omogućuju brzu reakciju

⁸ SL L 328, 7.12.2013., str. 42.

na fluktuacije prihoda od naknada i pristojbi. To bi trebalo tumačiti u vezi s člankom 109. stavkom 6. kojim se utvrđuje da se u nacrtu plana radnih mjesta s obzirom na osoblje Agencije koje se financira iz proračuna povezanog s naknadama i pristojbama koji Agencija predlaže na temelju pokazatelja radnog opterećenja i učinkovitosti odražavaju resursi potrebni za ispunjavanje zahtjeva industrije za certifikacijskim i drugim uslugama, čime se pridonosi konkurentnosti europskog zrakoplovnog sektora. Navedeni bi se pristup isto tako trebao primjenjivati na moguće prijenose odgovornosti s država članica na Agenciju, kako se predlaže u člancima od 53. do 55. Naposljetku, pri pripremi nacрта općeg proračuna u obzir treba uzeti i resurse potrebne za ispunjavanje potreba tržišta;

članak 115.: članak je izmijenjen kako bi se jasnije opisalo koje se aktivnosti financiraju iz naknada i pristojbi. Nadalje, člankom se pojašnjava da se naknade i pristojbe moraju prilagoditi ako se ponavljaju znatni pozitivni ili negativni proračunski rezultati;

Poglavlje VI. „Završne odredbe”:

članci 116. – 117.: to su odredbe o ovlastima Komisije za donošenje delegiranih i provedbenih akata koji su potrebni na temelju nove Uredbe i njima se utvrđuju uvjeti za izvođenje tog delegiranja;

članak 118.: članak je izmijenjen kako bi se pojasnili sudjelovanje europskih trećih zemalja u radu Agencije i uloga Agencije u dogovaranju radnih mehanizama s tim zemljama;

članak 119.: to je novi članak koji proizlazi iz zajedničkog pristupa decentraliziranim agencijama iz 2012. i kojim se utvrđuje zahtjev za sklapanje sporazuma o sjedištu između Agencije i države članice domaćina;

članak 120.: odnosi se na sankcije koje države članice određuju za povrede pravila te odgovara članku 68. Uredbe (EZ) br. 216/2008;

članak 121.: tim su člankom utvrđena pravila koja se primjenjuju na obradu osobnih podataka;

članak 122.: tim se člankom izvan snage stavlja sadašnja Uredba (EZ) br. 216/2008;

članak 123.: tim se člankom uvode izmjene Uredbe (EZ) br. 1008/2008 koje su nužne za omogućivanje prijenosa nadležnosti za izdavanje svjedodžbi zračnih prijevoznika (AOC) između države članice i Agencije kao i među državama članicama. Nadalje, predlaže se uklanjanje zahtjeva za prethodnim odobrenjem ugovora o zakupu zrakoplova s posadom koji ne uključuju operatora iz treće zemlje. Naposljetku, izmjenom se pojašnjava da zrakoplov koji upotrebljava zračni prijevoznik Unije u slučaju ugovora o zakupu bez posade može biti registriran i u trećoj zemlji;

članak 124.: tim se člankom uvode izmjene pravila Unije o istragama nesreća koja su utvrđena u Uredbi (EU) br. 996/2010 kako bi se izbjeglo to da nadležna tijela moraju pokretati pune istrage za nesreće između malih bespilotnih zrakoplova koje ne bi imale posljedice za cijeli sustav;

članak 125.: tim se člankom izmjenjuju pravila Unije o izvješćivanju u vezi s događajima koja su utvrđena u Uredbi (EU) br. 376/2014 kako bi se izbjeglo to da događaji povezani s malim bespilotnim zrakoplovima koji imaju neznatan utjecaj na sigurnost sustava zračnog prometa stvore usko grlo u linijama izvješćivanja o događajima;

članak 126.: u tom se članku navode prijelazna rješenja u pogledu definicija koje su u predloženoj Uredbi uklonjene ili izmijenjene, ali se još odražavaju u provedbenim propisima donesenima na temelju Uredbe (EZ) br. 216/2008;

Prilog I.: predlaže se dodavanje laganih zrakoplova na električni pogon u područje primjene Priloga (promjenom pogonskog sustava i dodavanjem akumulatora povećava se masa ekvivalentnog tipa zrakoplova). Predlaže se i da se iz područja primjene nove Uredbe isključe mali baloni uzgonjeni vrućim zrakom za jednu osobu te da se prilagode granične vrijednosti za masu jedrilica. Bespilotni zrakoplovi premješteni su u Prilog IX.;

Prilog II.: glavna promjena u odnosu na Uredbu (EZ) br. 216/2008 odnosi se na pojašnjenje da pri projektiranju zrakoplova treba uzeti u obzir aspekte kibernetičke sigurnosti (1.3.5.). Nadalje, u prilogu se odražavaju iskustva stečena praktičnom provedbom te uredbe i uvodi se koncept neugrađene opreme (uključujući bitne zahtjeve u pogledu neugrađene opreme);

Prilog III.: dodan je novi Prilog s bitnim zahtjevima u pogledu ekološke sukladnosti koja se odnosi na proizvode kako je predviđeno člankom 9.;

Prilog IV.: glavna se promjena odnosi na uvođenje dodatnih bitnih zahtjeva u pogledu kabinske posade. Nadalje, u prilogu se odražavaju iskustva stečena praktičnom provedbom Uredbe (EZ) br. 216/2008;

Prilog V.: aspekti ekološke sukladnosti navedeni su u odjeljku 6. Izbrisani su bitni zahtjevi u pogledu kabinske posade iz Uredbe (EZ) br. 216/2008 jer su sada svi ti zahtjevi obuhvaćeni Prilogom IV. novoj Uredbi. Odjeljak 8. o dodatnim bitnim zahtjevima koji se odnose na određene složenije kategorije operacija usklađen je s tekstom članka 27. nove Uredbe. U odjeljak 8.4. dodani su aspekti kibernetičke sigurnosti. Naposljetku, u prilogu se odražavaju iskustva stečena praktičnom provedbom Uredbe (EZ) br. 216/2008;

Prilog VI.: dodano je pojašnjenje o uvjetima pod kojima organizacija osnovana radi promicanja sportskog ili rekreativnog zrakoplovstva može biti akreditirana kao kvalificirani subjekt. Ti se uvjeti odnose na upravljanje i sprečavanje sukoba interesa;

Prilog VII.: dodani su bitni zahtjevi u pogledu zemaljskih usluga (odjeljak 4.). Nadalje, u prilogu se odražavaju iskustva stečena praktičnom provedbom Uredbe (EZ) br. 216/2008;

Prilog VIII.: bitnim zahtjevima u pogledu zrakoplovnih informacija i podataka (točka 2.1.3.) te integriteta sustava i sastavnih dijelova (točka 3.3.) dodani su aspekti kibernetičke sigurnosti. Nadalje, u promjenama se odražava kompromis postignut u Vijeću o inicijativi SES II + koju je bila predložila Komisija;

Prilog IX.: Taj prilog, na koji se upućuje u člancima 45., 46. i 47., sadržava bitne zahtjeve za bespilotne zrakoplove u pogledu plovidbenosti, operacija i uključenih poduzeća. Uz to, bitni zahtjevi pružaju osnovu za izradu detaljnijih pravila koja bi činila „usklađeno zakonodavstvo Zajednice” u smislu Uredbe (EU) br. 765/2008;

Prilog X.: Tablica s upućivanjima prikazuje povezanost odredaba Uredbe (EZ) br. 216/2008 i odredaba navedenih u ovom prijedlogu nove uredbe.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije
Europske unije za sigurnost zračnog prometa te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ)
br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora⁹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁰,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U svakom trenutku trebalo bi osigurati visoku i ujednačenu razinu sigurnosti i zaštite okoliša u civilnom zrakoplovstvu usvajanjem zajedničkih sigurnosnih pravila te mjerama kojima se osigurava sukladnost robe, osoba i organizacija uključenih u aktivnosti civilnog zrakoplovstva u Uniji s tim pravilima i pravilima donesenima u svrhu zaštite okoliša.
- (2) Uz to, zrakoplovi iz trećih zemalja koji lete u državno područje na koje se primjenjuju odgovarajuće odredbe Ugovora o Europskoj uniji („UEU”) i Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) („Ugovori”), unutar tog područja ili iz njega, trebali bi se na odgovarajući način nadzirati na razini Unije, u okviru ograničenja Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisane u Chicagu 7. prosinca 1944. („Čikaška konvencija”), koje su sve države članice stranke.
- (3) Ne bi bilo primjereno da za sve zrakoplove vrijede zajednička pravila. S obzirom na njihov ograničen rizik za sigurnost civilnog zrakoplovstva, posebno bi zrakoplovi jednostavne izrade ili zrakoplovi koji se pretežno upotrebljavaju za lokalne letove te zrakoplovi kućne izrade ili posebno rijetki odnosno malobrojni zrakoplovi trebali ostati pod regulatornim nadzorom država članica, bez ikakve obveze koja bi iz ove Uredbe proizlazila za druge države članice da priznaju takva nacionalna rješenja.
- (4) Međutim, trebalo bi osigurati mogućnost primjene određenih odredaba ove Uredbe na određene tipove zrakoplova koji su izuzeti od odredaba ove Uredbe, posebice na one

⁹ SL C , , str. .

¹⁰ SL C , , str. .

koji se proizvode industrijski i kojima bi slobodni promet unutar Unije mogao pogodovati. Stoga je organizacijama uključenim u projektiranje takvih zrakoplova potrebno omogućiti da od Komisiji zatraže da odluči da se zahtjevi Unije u pogledu projektiranja, proizvodnje i održavanja zrakoplova primjenjuju na nove tipove zrakoplova koje takve organizacije stavljaju na tržište.

- (5) Ne bi bilo primjereno da za sve aerodrome vrijede zajednička pravila. Aerodromi koji nisu otvoreni za javnu upotrebu i aerodromi koji uglavnom služe za rekreativno letenje ili za komercijalni zračni prijevoz osim onog koji je u skladu s postupcima instrumentalnog letenja, i koji imaju asfaltiranu uzletno-sletnu stazu kraću od 800 metara, trebali bi ostati pod regulatornim nadzorom država članica bez ikakve obveze koja bi iz ove Uredbe proizlazila za druge države članice da priznaju takva nacionalna rješenja.
- (6) Državama članicama potrebno je omogućiti da od odredaba ove Uredbe izuzmu aerodrome s malim opsegom prometa, uz prethodno odobrenje Komisije, pod uvjetom da dotični aerodromi unatoč tome ispunjavaju minimalne zajedničke sigurnosne ciljeve utvrđene u odgovarajućim bitnim zahtjevima. Ako država članica odobrava takva izuzeća, ta je izuzeća potrebno primjenjivati i na opremu koja se upotrebljava na dotičnom aerodromu te na pružatelje zemaljskih usluga i usluga upravljanja postupcima na stajanci koji djeluju na izuzetim aerodromima. Izuzeća koje su države članice odobrile aerodromima prije stupanja na snagu ove Uredbe trebala bi ostati valjana, pri čemu je potrebno osigurati da su informacije o tim izuzećima dostupne javnosti.
- (7) Države članice mogu smatrati poželjnim, posebno radi postizanja veće sigurnosti, interoperabilnosti ili učinkovitosti, da umjesto svojeg nacionalnog prava primjenjuju odredbe ove Uredbe na državne zrakoplove te na upravljanje zračnim prometom („ATM”) i usluge zračne plovidbe („ANS”) koje pruža vojska. To bi im trebalo biti dopušteno. Komisija bi trebala dobiti potrebne provedbene ovlasti za odlučivanje o takvim zahtjevima. Države članice koje se koriste tom mogućnosti trebale bi surađivati s Agencijom Europske unije za sigurnost zračnog prometa (dalje u tekstu: „Agencija”), posebno u pogledu pružanja informacija potrebnih za potvrđivanje da su ti zrakoplovi i aktivnosti u skladu s odgovarajućim odredbama nove Uredbe.
- (8) Mjere koje se u skladu s ovom Uredbom poduzimaju radi reguliranja civilnog zrakoplovstva u Uniji, uključujući njezine delegirane i provedbene akte, trebale bi biti odgovarajuće te proporcionalne prirodi i rizicima povezanim s različitim vrstama operacija i aktivnosti na koje se odnose. Isto bi tako trebale, koliko je to moguće, biti formulirane tako da postoji usmjerenost na ciljeve koje treba ostvariti, a pritom se omogućuju različiti načini ostvarenja tih ciljeva. Time bi se trebalo pridonijeti troškovno učinkovitijem postizanju potrebnih razina sigurnosti te poticanju tehničkih i operativnih inovacija. Trebalo bi primjenjivati priznate standarde i najbolje prakse industrije u slučajevima kad je utvrđeno da osiguravaju sukladnost s bitnim zahtjevima iz ove Uredbe.
- (9) Primjena načela dobrog upravljanja sigurnošću ključna je za stalno poboljšanje sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Uniji, predviđanje sigurnosnih rizika u nastajanju i najbolju moguću upotrebu ograničenih tehničkih resursa. Stoga je potrebno utvrditi zajednički okvir za planiranje i provedbu mjera za poboljšanje sigurnosti. Radi toga bi Europski plan sigurnosti u zračnom prometu i Europski program sigurnosti u zračnom prometu trebalo sastaviti na razini Unije. Uz to, svaka bi država članica trebala pripremiti nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu u skladu sa zahtjevima iz

Priloga 19. Čikaškoj konvenciji. Taj bi program trebalo popratiti planom u kojem se opisuju mjere koje država članica poduzima za ublažavanje utvrđenih sigurnosnih rizika.

- (10) U skladu s odredbama iz Priloga 19. Čikaškoj konvenciji, države članice dužne su utvrditi prihvatljivu razinu sigurnosnih performansa u vezi sa zrakoplovnim aktivnostima u svojoj nadležnosti. Kako bi se državama članicama pomoglo da taj zahtjev ispune na koordinirani način, potrebno je u Europskom planu sigurnosti u zračnom prometu utvrditi prihvatljivu razinu sigurnosnih performansi za Uniju s obzirom na različite kategorije zrakoplovnih aktivnosti. Prihvatljiva razina sigurnosnih performansi ne bi trebala biti obavezujućeg karaktera, već bi se njome trebala izražavati ambicija Unije i država članica u pogledu sigurnosti civilnog zrakoplovstva.
- (11) Čikaškom konvencijom predviđeni su minimalni standardi za osiguranje sigurnosti civilnog zrakoplovstva i s tim povezane zaštite okoliša. Bitni zahtjevi Unije i daljnja pravila za njihovu provedbu utvrđeni ovom Uredbom trebali bi osigurati da države članice na ujednačen način ispunjavaju obveze iz Čikaške konvencije, uključujući obveze u pogledu trećih zemalja. Ako se pravila Unije razlikuju od minimalnih standarda utvrđenih u Čikaškoj konvenciji, države članice trebale bi o tome obavijestiti Međunarodnu organizaciju civilnog zrakoplovstva.
- (12) U skladu sa standardima i preporučenim praksama iz Čikaške konvencije, trebalo bi utvrditi bitne zahtjeve koji se primjenjuju na aeronautičke proizvode, dijelove, neugrađenu opremu, aerodrome i pružanje ATM-a/ANS-a. Nadalje, trebalo bi utvrditi i bitne zahtjeve koji se primjenjuju na osobe i organizacije uključene u operiranje zrakoplova, rad aerodroma i u pružanje ATM-a/ANS-a te bitne zahtjeve koji se primjenjuju na osobe i proizvode uključene u osposobljavanje i zdravstvene preglede članova posade zrakoplova i kontrolora zračnog prometa.
- (13) Bitni zahtjevi u pogledu ekološke sukladnosti projektiranja aeronautičkih proizvoda trebali bi se odnositi na buku zrakoplova i na emisije iz zrakoplova te bi se njima trebalo Uniji određivanje detaljnih tehničkih standarda koji su potrebni za zaštitu okoliša i ljudskog zdravlja od štetnih utjecaja zrakoplovnih operacija. Ti bi se zahtjevi trebali temeljiti na standardima i preporučenim praksama utvrđenim u Čikaškoj konvenciji.
- (14) Uz to, Unija bi trebala utvrditi bitne zahtjeve u pogledu sigurnog pružanja zemaljskih usluga.
- (15) S obzirom na sve veće oslanjanje civilnog zrakoplovstva na suvremene informacijske i komunikacijske tehnologije, trebalo bi utvrditi bitne zahtjeve radi osiguranja zaštite informacija koje upotrebljava sektor civilnog zrakoplovstva.
- (16) Aeronautički proizvodi, dijelovi i neugrađena oprema, aerodromi i njihova oprema, operatori zrakoplova i aerodroma, sustavi i pružatelji ATM-a/ANS-a, kao i piloti, kontrolori zračnog prometa, te osobe, proizvodi i organizacije uključeni u njihovo osposobljavanje i zdravstvene preglede, trebali bi biti certificirani ili licencirani nakon što se utvrdi njihova sukladnost s odgovarajućim bitnim zahtjevima ili, prema potrebi, drugim zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi ili u skladu s njom. Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje potrebnih detaljnih pravila za izdavanje tih certifikata i, prema potrebi, davanje izjava u tom smislu, uzimajući u obzir ciljeve Uredbe te prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom.
- (17) Organizacijama uključenima u projektiranje i proizvodnju aeronautičkih proizvoda i dijelova trebalo bi omogućiti davanje izjave o sukladnosti projektiranja proizvoda i

dijelova s odgovarajućim standardima industrije ako se smatra da se time osigurava prihvatljiva razina sigurnosti. Tu bi mogućnost trebalo ograničiti na proizvode koji se upotrebljavaju u lakom i sportskom zrakoplovstvu te podliježu odgovarajućim ograničenjima i uvjetima za osiguranje sigurnosti.

- (18) Budući da bespilotni zrakoplovi operiraju i u zračnom prostoru zajedno s tradicionalnim zrakoplovima, ovom bi Uredbom trebalo obuhvatiti takve zrakoplove bez obzira na njihovu radnu masu. Tehnologije bespilotnih zrakoplova sada omogućuju široki raspon mogućih operacija koje bi trebale podlijegati pravilima koja su proporcionalna riziku konkretne operacije ili vrste operacija.
- (19) Pravilima o bespilotnim zrakoplovima trebalo bi se što više pridonijeti postizanju sukladnosti s odgovarajućim pravima koja su zajamčena pravom Unije, posebno s pravom na poštovanje privatnog i obiteljskog života iz članka 7. Povelje o temeljnim pravima Europske unije i s pravom na zaštitu osobnih podataka iz članka 8. te Povelje i članka 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) te kako je uređeno Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka¹¹.
- (20) Za neke tipove bespilotnih zrakoplova primjena odredaba ove Uredbe u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa, kao i odredaba koje se odnose na Agenciju, nije nužna za postizanje odgovarajućih razina sigurnosti. Na te bi slučajeve trebalo primjenjivati mehanizme nadzora tržišta predviđene zakonodavstvom Unije o usklađivanju u području proizvoda.
- (21) Kako bi se postigli ciljevi ove Uredbe, Komisija, Agencija i nadležna tijela država članica trebale bi, dijeljenjem resursa i zajedničkim radom, djelovati kao jedinstveni europski sustav sigurnosti u zračnom prometu.
- (22) Agencija i nacionalna nadležna tijela trebali bi raditi partnerski u svrhu boljeg otkrivanja situacija u kojima sigurnost nije zajamčena i, prema potrebi, poduzimanja korektivnih mjera. Posebno bi države članice trebale imati mogućnost međusobno ili Agenciji prenositi odgovornosti za provedbu ove Uredbe u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa, posebno kada je to nužno za veću sigurnost ili učinkovitiju upotrebu resursa. Isto je tako potrebno podržati države članice u obavljanju tih zadaća, ponajprije zajedničkog i prekograničnog nadzora, uspostavom učinkovitog okvira za udruživanje i dijeljenje zrakoplovnih inspektora i drugih stručnjaka s odgovarajućim stručnim znanjem.
- (23) Trebalo bi uspostaviti mehanizam izvanrednog nadzora koji će Komisija aktivirati ako provjereni dokazi budu ukazivali na ozbiljnu i trajnu nesposobnost države članice da osigura učinkovito obavljanje određenih ili svih svojih zadaća certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa u skladu s ovom Uredbom. U skladu s tim, ako takva situacija ugrožava sigurnost, a predmetna je država članica ne riješi na odgovarajući način, Agencija bi trebala moći privremeno preuzeti odgovornost za zadaće o kojima je riječ.
- (24) Kako bi se postigli glavni ciljevi ove Uredbe i ciljevi povezani sa slobodnim kretanjem robe, osoba, usluga i kapitala, certifikati koji su izdani i izjave koje su dane

¹¹ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

u skladu s ovom Uredbom te njezinim delegiranim i provedbenim aktima trebali bi vrijediti, bez dodatnih zahtjeva ili ocjenjivanja, u svim državama članicama.

- (25) Pri izdavanju certifikata u skladu s ovom Uredbom može biti potrebno uzeti u obzir certifikate ili drugu relevantnu dokumentaciju kojima se potvrđuje sukladnost, a koji su izdani u skladu s propisima trećih zemalja. To bi trebalo učiniti ako je tako propisano odgovarajućim međunarodnim sporazumima sklopljenima između Unije i trećih zemalja ili delegiranim aktima koje je Komisija donijela na temelju ove Uredbe, te u skladu s tim sporazumima ili delegiranim aktima.
- (26) S obzirom na pravila o priznavanju certifikata ili druge relevantne dokumentacije kojima se potvrđuje sukladnost, a koji su izdani u skladu s pravnim propisima trećih zemalja predviđenima ovom Uredbom, sve međunarodne sporazume sklopljene između države članice i trećih zemalja trebalo bi raskinuti ili prilagoditi ako takvi sporazumi nisu usklađeni s tim pravilima.
- (27) S obzirom na primjenu pravila iz ove Uredbe ili pravila donesenih na temelju nje, trebalo bi osigurati određeni stupanj fleksibilnosti kako bi se državama članicama omogućilo poduzimanje mjera nužnih da odmah reagiraju na probleme povezane sa sigurnošću zračnog prometa ili odobravanje izuzeća u slučaju određenih hitnih nepredviđenih okolnosti ili hitnih operativnih potreba, ovisno o odgovarajućim uvjetima kojima se osiguravaju, ponajprije, proporcionalnost, objektivni nadzor i transparentnost. Ne dovodeći u pitanje ovlasti Komisije na temelju članka 258. UFEU-a., Agencija i Komisija trebale bi, radi proporcionalnosti, mjere ili izuzeća o kojima je riječ ocjenjivati u svrhu izdavanja preporuke odnosno donošenja odluke samo ako im je trajanje dulje od jedne planske sezone zračnih prijevoznika, odnosno osam mjeseci. Ako je Agencija ujedno i nadležno tijelo za izdavanje određenih certifikata u skladu s ovom Uredbom, trebala bi biti ovlaštena i odobravati takva izuzeća u istim situacijama i pod istim uvjetima koji se primjenjuju na države članice. U tom bi pogledu trebalo i predvidjeti moguće izmjene, prema potrebi, odgovarajućih pravila utvrđenih u delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe, ponajprije kako bi se omogućilo druge načine usklađivanja, a istodobno osiguralo prihvatljivu razinu sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Uniji.
- (28) Kako bi se osigurala pravilna primjena ove Uredbe, uzimajući u obzir potrebu za utvrđivanjem, procjenjivanjem i ublažavanjem rizika za sigurnost civilnog zrakoplovstva, Komisija, Agencija i nacionalna nadležna tijela trebali bi razmjenjivati sve informacije koje su im dostupne u kontekstu primjene ove Uredbe. Radi toga bi Agenciji trebalo omogućiti da organizira strukturiranu suradnju za prikupljanje, razmjenu i analizu relevantnih informacija povezanih sa sigurnošću. U tu svrhu Agenciju bi trebalo ovlastiti za sklapanje potrebnih administrativnih dogovora.
- (29) Kako bi se olakšala razmjena informacija između država članica, Komisije i Agencije, uključujući podatke, bitnih za aktivnosti certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa, trebalo bi uspostaviti elektroničku bazu podataka za pohranu takvih informacija kojom će upravljati Agencija u suradnji s državama članicama i Komisijom.
- (30) Na postupke obrade osobnih podataka na temelju ove Uredbe primjenjuje se Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća. U skladu s tom Direktivom, države članice mogu odrediti izuzeća i ograničenja s obzirom na neka prava i obveze utvrđene u toj Direktivi, uključujući ona u pogledu obrade medicinskih i zdravstvenih podataka. Obrada osobnih podataka, posebno medicinskih i zdravstvenih podataka, u okviru baze podataka u skladu s člankom 63. ove Uredbe nužna je kako bi se omogućila

učinkovita suradnja između država članica na certifikaciji i nadzoru zdravstvene sposobnosti pilota. Razmjena osobnih podataka trebala bi biti regulirana strogim uvjetima i ograničena na ono što je apsolutno nužno za postizanje ciljeva ove Uredbe. S obzirom na to, načela iz Direktive 95/46/EZ trebalo bi, prema potrebi, dopuniti ili pojasniti u ovoj Uredbi.

- (31) Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹², a posebno njezine odredbe o povjerljivosti i zaštiti obrade, primjenjuju se na obradu osobnih podataka koju Agencija obavlja kad ispunjava svoje odgovornosti u primjeni ove Uredbe odnosno, točnije, pri upravljanju bazom podataka u skladu s člankom 63. ove Uredbe. S obzirom na to, načela iz Uredbe (EZ) br. 45/2001 trebalo bi, prema potrebi, dopuniti ili pojasniti u ovoj Uredbi.
- (32) Agencija je osnovana Uredbom (EZ) br. 1592/2002 Europskog parlamenta i Vijeća¹³ unutar postojeće institucionalne strukture i ravnoteže ovlasti Unije, neovisna je u pogledu tehničkih pitanja te ima pravnu, upravnu i financijsku autonomiju. Agencija je dodatne nadležnosti dobila u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008. Radi bolje prilagodbe novim zadaćama koje su joj dodijeljene ovom Uredbom, trebalo bi učiniti određene promjene u njezinoj strukturi i njezinu funkcioniranju.
- (33) U institucionalnom je sustavu Unije provedba prava Unije ponajprije u nadležnosti država članica. Stoga bi zadaće certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa koje su utvrđene ovom Uredbom te njezinim delegiranim i provedbenim aktima na nacionalnoj razini u načelu trebalo obavljati najmanje jedno nadležno tijelo država članica. U određenim jasno definiranim slučajevima, međutim, Agenciju bi isto tako trebalo ovlastiti za obavljanje tih zadaća kako je navedeno u ovoj Uredbi. U tim bi slučajevima Agenciji trebalo dopustiti i poduzimanje potrebnih mjera povezanih s operiranjem zrakoplova, osposobljenošću članova posade zrakoplova ili upotrebom zrakoplova iz trećih zemalja ako je to najbolji način osiguravanja ujednačenosti i olakšavanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta.
- (34) Agencija bi Komisiji trebala pružiti tehničko stručno znanje u pripremi potrebnih propisa te, prema potrebi, pomagati državama članicama i industriji u njihovoj provedbi. Trebala bi moći izdavati certifikacijske specifikacije i upute, izrađivati tehničke nalaze i, prema potrebi, izdavati certifikate ili registrirati izjave.
- (35) Globalni navigacijski satelitski sustavi, posebno program Unije Galileo, imat će ključnu ulogu u uvođenju europskog sustava upravljanja zračnim prometom. U tom pogledu, Agenciju bi trebalo ovlastiti za razvoj nužnih tehničkih specifikacija i certifikaciju organizacija koje pružaju paneuropski ATM/ANS kako bi se osigurala visoka i ujednačena razina sigurnosti, interoperabilnosti i operativne učinkovitosti.
- (36) Uredbom (EZ) br. 2111/2005 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ Agenciji je uvedena obveza priopćavanja svih informacija koje bi mogle biti relevantne za ažuriranje liste

¹² Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

¹³ Uredba (EZ) br. 1592/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2002. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (SL L 240, 7.9.2002., str. 1.).

¹⁴ Uredba (EZ) br. 2111/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2005. o uspostavi liste Zajednice koji sadrži zračne prijevoznike na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice, o informiranju putnika u zračnom prometu o identitetu zračnog prijevoznika koji obavlja let (SL L 344, 27.12.2005., str. 15.).

zračnih prijevoznika na koje se, zbog sigurnosnih razloga, primjenjuje zabrana letenja u Uniji. Nadalje, Agencija bi Komisiji trebala pomagati u provedbi Uredbe (EZ) br. 2111/2005 obavljanjem potrebnih ocjenjivanja operatora iz trećih zemalja i tijela odgovornih za njihov nadzor te Komisiji davati odgovarajuće preporuke.

- (37) Kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom, trebalo bi omogućiti određivanje globa i/ili periodičnih novčanih kazni imateljima certifikata koje je izdala Agencija te poduzećima koja su Agenciji dala izjavu ako su povrijedili pravila koja se primjenjuju na njih u skladu s ovom Uredbom. Takve bi globe i periodične novčane kazne određivala Komisija na preporuku Agencije. U tom pogledu, Komisija bi, s obzirom na okolnosti svakog pojedinog slučaja, trebala na takve povrede odgovoriti na proporcionalan i odgovarajući način, uzimajući u obzir druge moguće mjere kao što je oduzimanje certifikata.
- (38) Radi doprinosa ujednačenoj primjeni ove Uredbe, Agenciju bi trebalo ovlastiti za praćenje, među ostalim i obavljanjem inspekcijskih pregleda, primjenjuju li je tako države članice.
- (39) Agencija bi Komisiji trebala pomagati u definiranju istraživačke politike i provedbi istraživačkih programa Unije na temelju svojeg tehničkog stručnog znanja. Trebalo bi joj omogućiti da provodi neodgodivo potrebna istraživanja i sudjeluje u *ad hoc* istraživačkim projektima u skladu s Okvirnim programom za istraživanje i inovacije ili drugim privatno ili javno financiranim programima u Uniji i izvan nje.
- (40) Uzimajući u obzir postojeće međuovisnosti između sigurnosti i zaštite u civilnom zrakoplovstvu, Agencija bi trebala sudjelovati u suradnji u pogledu područja zaštite zračnog prometa, uključujući kibernetičku sigurnost. Trebala bi svojim stručnim znanjem pomagati Komisiji i državama članicama u provedbi pravila Unije u tom području.
- (41) Agencija bi, na zahtjev, trebala pomagati državama članicama i Komisiji u području međunarodnih odnosa kad je riječ o pitanjima uređenima ovom Uredbom, posebno u pogledu usklađivanja pravila i uzajamnog priznavanja certifikata. Trebala bi imati pravo, uz prethodno odobrenje Komisije, uspostavljati odgovarajuće odnose, radnim mehanizmima, s nadležnim tijelima trećih zemalja i međunarodnim organizacijama koje su nadležne za pitanja uređena ovom Uredbom. U svrhu promicanja sigurnosti na svjetskoj razini, s obzirom na visoke standarde koji se primjenjuju u Uniji, Agenciji bi trebalo omogućiti da, u području svoje nadležnosti, sudjeluje u *ad hoc* projektima tehničke suradnje, istraživanja i pomoći s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama. Nadalje, Agencija bi Komisiji trebala pomagati u provedbi zakonodavstva Unije u ostalim tehničkim područjima reguliranja civilnog zrakoplovstva, poput zaštite ili jedinstvenog europskog neba, u kojima Agencija ima odgovarajuće stručno znanje.
- (42) Radi promicanja najboljih praksi i ujednačene primjene zakonodavstva Unije u području sigurnosti u zračnom prometu, Agencija se može pobrinuti za osposobljavanje.
- (43) Upravljanje Agencijom i njezin rad trebali bi biti u skladu s načelima iz Zajedničke izjave Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o decentraliziranim agencijama od 19. srpnja 2012.
- (44) Države članice i Komisija trebale bi biti zastupljene u upravnom odboru Agencije kako bi učinkovito kontrolirale funkcioniranje Agencije. Upravnom odboru trebalo bi povjeriti potrebne ovlasti, osobito za imenovanje izvršnog direktora te za donošenje

konsolidiranog godišnjeg izvješća o aktivnostima, programskog dokumenta, godišnjeg proračuna i financijskih pravila koja se primjenjuju na Agenciju.

- (45) Radi transparentnosti, zainteresiranim bi stranama trebalo dodijeliti status promatrača u upravnom odboru Agencije.
- (46) Kako bi upravni odbor pravilno ispunjavao svoje dužnosti, trebao bi mu pomagati izvršni odbor, koji bi ponajprije pripremao odluke upravnog odbora i savjetovao izvršnog direktora Agencije o provedbi tih odluka.
- (47) Javni interes nalaže da Agencija svoju aktivnost u vezi sa sigurnošću temelji isključivo na neovisnom stručnom znanju, strogo primjenjujući ovu Uredbu te delegirane i provedbene akte donesene na temelju ove Uredbe. Zato bi odluke Agencije u vezi sa sigurnošću trebao donositi njezin izvršni direktor, koji bi trebao raspolagati visokim stupnjem fleksibilnosti kad je riječ o dobivanju mišljenja i organiziranju unutarnjeg funkcioniranja Agencije.
- (48) Strankama na koje utječu odluke Agencije trebalo bi omogućiti da raspolažu pravnim lijekovima na način koji odgovara prirodi predmetnog područja zrakoplovstva. Stoga bi trebalo uspostaviti odgovarajući žalbeni mehanizam za preispitivanje odluka Agencije pred specijaliziranim žalbenim odborom, protiv čijih je odluka moguće podnijeti tužbu Sudu Europske unije u skladu s UFEU-om.
- (49) Sve odluke koje Komisija donosi na temelju ove Uredbe podliježu preispitivanju Suda Europske unije u skladu s UFEU-om. Sud Europske unije trebao bi, u skladu s člankom 261. UFEU-a, imati neograničenu nadležnost u pogledu odluka kojima Komisija određuje globe ili periodične novčane kazne.
- (50) Kad Agencija izrađuje nacрте općih pravila koja bi trebala provoditi nacionalna tijela, trebala bi se savjetovati s državama članicama. Nadalje, ako bi pravila mogla imati važne društvene posljedice, Agencija bi se trebala na odgovarajući način savjetovati s dionicima, uključujući socijalne partnere Unije, prilikom pripreme odgovarajućih nacрта pravila.
- (51) U svrhu učinkovitog obavljanja svojih zadaća na temelju ove Uredbe, Agencija bi, prema potrebi, trebala surađivati s ostalim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije u područjima u kojima njihove aktivnosti utječu na tehničke aspekte civilnog zrakoplovstva. Agencija bi posebno trebala surađivati s Europskom agencijom za kemikalije na razmjeni informacija o sigurnosti kemijskih tvari, njihovom utjecaju na sigurnost u zračnom prometu i povezanim znanstvenim i tehničkim aspektima. Kada je potrebno savjetovanje u vezi s vojnim aspektima, Agencija bi trebala uključiti Europsku obrambenu agenciju.
- (52) Javnosti treba dati odgovarajuće informacije o razini sigurnosti civilnog zrakoplovstva i s tim povezane zaštite okoliša, uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća te odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo.
- (53) Kako bi se zajamčila potpuna autonomija i neovisnost Agencije, trebalo bi joj odobriti autonomni proračun koji se ponajprije financira iz doprinosa Unije te iz naknada i pristojbi koje plaćaju korisnici europskog sustava sigurnosti u zračnom prometu. Financijski doprinosi koje Agencija primi od država članica, trećih zemalja i drugih subjekata ili osoba ne bi smjeli ugroziti njezinu neovisnost i nepristranost. U pogledu doprinosa Unije i drugih subvencija koje se isplaćuju iz općeg proračuna Europske unije trebao bi se primjenjivati proračunski postupak Unije, dok bi reviziju računovodstvenih izvješća trebao obavljati Revizorski sud. Kako bi se Agenciji omogućilo sudjelovanje u svim relevantnim budućim projektima, trebalo bi joj

omogućiti primanje bespovratnih sredstava. Prihodi Agencije trebali bi uključivati pristojbe koje se plaćaju u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXXX o provedbi jedinstvenog europskog neba tako da odražavaju načelo „korisnik plaća”.

- (54) Kako bi se osiguralo da Agencija može pravodobno i učinkovito odgovoriti na potražnju za aktivnostima koje obavlja, posebno u pogledu certifikacije i aktivnosti povezanih s mogućim prijenosima odgovornosti s država članica, uz istodobno poštovanje razboritog financijskog upravljanja, u planu radnih mjesta trebalo bi uzeti u obzir resurse potrebne da se pravodobno i učinkovito ispune zahtjevi za certifikaciju i druge aktivnosti Agencije, uključujući one koji proizlaze iz prijenosa odgovornosti u skladu s člancima 53., 54. i 55. Radi toga trebalo bi utvrditi skup pokazatelja za mjerenje radnog opterećenja i učinkovitosti Agencije s obzirom na aktivnosti financirane iz naknada i pristojbi. Uzimajući u obzir te pokazatelje, Agencija bi svoje planiranje radnih mjesta i upravljanje resursima povezano s naknadama i pristojbama trebala prilagoditi tako da može na odgovarajući način odgovoriti na takvu potražnju te na sve fluktuacije prihoda od naknada i pristojbi.
- (55) Potrebno je uspostaviti odgovarajuće mjere kako bi se osigurala potrebna zaštita povjerljivih informacija povezanih sa sigurnošću.
- (56) Naknade i pristojbe koje naplaćuje Agencija trebalo bi utvrditi na transparentan, pošten, nediskriminirajući i ujednačen način. Njima se ne bi trebala ugroziti konkurentnost predmetne industrije Unije. Nadalje, trebalo bi ih utvrditi na osnovi kojom se u obzir uzima platežna sposobnost predmetnih pravnih ili fizičkih osoba, posebno malih i srednjih poduzeća.
- (57) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dati provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo provoditi u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵.
- (58) U opravdanim slučajevima povezanim s izuzećima od odredaba ove Uredbe, mehanizmom izvanrednog nadzora, korektivnim i zaštitnim mjerama, Komisija bi trebala donositi odmah primjenjive provedbene akte ako postoje opravdani i nezaobilazni razlozi za hitnost.
- (59) Kako bi se u obzir uzimale tehnološke, znanstvene, operativne ili sigurnosne potrebe – izmjenom ili dopunom odredaba o plovidbenosti, zaštiti okoliša, članovima posade zrakoplova, letačkim operacijama, aerodromima, ATM-u/ANS-u, kontrolorima zračnog prometa, operatorima iz trećih zemalja, nadzoru, mjerama za osiguravanje primjene propisa, fleksibilnosti, globama i periodičnim novčanim kaznama te naknadama i pristojbama, kao i zahtjeva utvrđenih u prilogima ovoj Uredbi – Komisiji bi trebalo delegirati ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, među njima i ona na stručnoj razini. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (60) Trebalo bi nastojati postići sudjelovanje europskih trećih zemalja kako bi se osiguralo poboljšanje sigurnosti civilnog zrakoplovstva u cijeloj Europi. Države koje su s Unijom sklopile međunarodne sporazume o prenošenju i primjeni pravne stečevine

¹⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Unije u području koje je uređeno ovom Uredbom trebale bi se pridružiti radu Agencije u skladu s uvjetima utvrđenima u okviru tih sporazuma.

- (61) Ovom se Uredbom uspostavljaju zajednička pravila u području civilnog zrakoplovstva i te u njoj ostaje osnivanje Agencije. Stoga bi Uredbu (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ trebalo staviti izvan snage.
- (62) Promjene u ovoj Uredbi utječu na provedbu drugih zakonodavnih akata Unije. Stoga bi trebalo na odgovarajući način izmijeniti Uredbu (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷, Uredbu (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸, te Uredbu (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹.
- (63) Uredbu (EZ) br. 1008/2008 trebalo bi izmijeniti kako bi se uzela u obzir mogućnost predviđena ovom Uredbom da Agencija može postati nadležno tijelo za izdavanje i nadzor svjedodžbi zračnih prijevoznika. Uz to, uzimajući u obzir sve veću važnost zračnih prijevoznika s operativnim sjedištima u više država članica, iz čega proizlazi da nadležno tijelo za operativnu dozvolu i nadležno tijelo za svjedodžbu zračnog prijevoznika više ne moraju nužno biti isto tijelo, potrebno je pojačati učinkovit nadzor nad tim zračnim prijevoznicima. Stoga bi Uredbu (EZ) br. 1008/2008 trebalo izmijeniti kako bi se osigurala bliska suradnja između nadležnih tijela odgovornih za nadzor u pogledu svjedodžbe zračnog prijevoznika odnosno operativne dozvole.
- (64) Budući da države članice, zbog znatno transnacionalne prirode zrakoplovstva i njegove složenosti, ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti ciljeve ove Uredbe, a to su uspostava i održavanje visoke ujednačene razine sigurnosti civilnog zrakoplovstva uz istodobno osiguravanje visoke ujednačene razine zaštite okoliša, nego ih se, zbog toga što se ova Uredba odnosi na cijelu Uniju, može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ovom se Uredbom ne prelazi ono što je potrebno za ostvarenje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

NAČELA

Članak 1.

Predmet i ciljevi

¹⁶ Uredba (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (SL L 240, 7.9.2002., str. 1.).

¹⁷ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

¹⁸ Uredba (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu i stavljanju izvan snage Direktive 94/56/EZ (SL L 295, 12.11.2010., str. 35.)

¹⁹ Uredba (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, o izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 (SL L 122, 24.4.2014., str. 18.)

1. Glavni je cilj ove Uredbe uspostaviti i održati visoku ujednačenu razinu sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Uniji, a pritom osigurati visoku ujednačenu razinu zaštite okoliša.
2. Ovom se Uredbom još nastoji:
 - (a) pridonijeti široj zrakoplovnoj politici Unije te poboljšanju cjelokupne učinkovitosti sektora civilnog zrakoplovstva;
 - (b) olakšati, u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, slobodno kretanje roba, osoba, usluga i kapitala, osigurati ravnoprave uvjete svim sudionicima na unutarnjem zrakoplovnom tržištu te poboljšati konkurentnost zrakoplovne industrije Unije;
 - (c) promicati troškovnu učinkovitost regulatornih i certifikacijskih postupaka te optimalnu upotrebu resursa na nacionalnoj razini i razini Unije;
 - (d) pridonijeti, u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, uspostavljanju i održavanju visoke ujednačene razine sigurnosti civilnog zrakoplovstva;
 - (e) pomagati državama članicama u ispunjavanju njihovih obveza iz Čikaške konvencije, osiguravanjem zajedničkog tumačenja i ujednačene provedbe njezinih odredaba;
 - (f) diljem svijeta promicati stajališta Unije o standardima i pravilima u civilnom zrakoplovstvu uspostavljanjem odgovarajuće suradnje s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama;
 - (g) promicati istraživanje i inovacije, među ostalim i u regulatornim i certifikacijskim postupcima;
 - (h) promicati, u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, tehničku i operativnu interoperabilnost.
3. Ciljevi iz stavaka 1. i 2. ostvaruju se, među ostalim:
 - (a) izradom, donošenjem i ujednačenom primjenom svih potrebnih akata;
 - (b) osiguravanjem da izjave i certifikati izdani u skladu s ovom Uredbom i njezinim delegiranim i provedbenim aktima vrijede u cijeloj Uniji, bez ikakvih dodatnih zahtjeva;
 - (c) razvojem, uz sudjelovanje standardizacijskih i drugih industrijskih tijela, detaljnih tehničkih standarda koji se upotrebljavaju kao način usklađivanja s ovom Uredbom i, prema potrebi, delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe;
 - (d) osnivanjem neovisne Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa („Agencija”);
 - (e) tako što nacionalna nadležna tijela i Agencija ujednačeno provode sve potrebne akte u okvirima svojih područja nadležnosti;
 - (f) prikupljanjem, analizom i razmjenom informacija koje služe za odlučivanje na temelju dokaza;
 - (g) poduzimanjem inicijativa za podizanje svijesti i promicanje, uključujući osposobljavanje, komunikaciju i širenje bitnih sigurnosnih informacija.

Članak 2

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na:
 - (a) projektiranje i proizvodnju zrakoplova koje obavljaju fizičke ili pravne osobe pod nadzorom Agencije ili države članice;
 - (b) projektiranje, proizvodnju, održavanje i operiranje zrakoplova te na povezane proizvode, dijelove i neugrađenu opremu ako je zrakoplov:
 - i. registriran u državi članici, osim ako je i u mjeri u kojoj je država članica svoje odgovornosti na temelju Čikaške konvencije prenijela na treću zemlju pa zrakoplovom upravlja operator iz treće zemlje,
 - ii. registriran u trećoj zemlji i njime upravlja operator koji ima poslovni nastan, boravište ili glavno mjesto poslovanja na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori;
 - (c) operiranje zrakoplova na letovima u zračni prostor jedinstvenog europskog neba, unutar tog prostora, odnosno iz njega kojima upravlja operator iz treće zemlje;
 - (d) projektiranje, proizvodnju, održavanje i rad aerodromske opreme koja se upotrebljava ili se namjerava upotrebljavati na aerodromima iz točke (e) te pružanje usluga upravljanja postupcima na stajanci i zemaljskim uslugama na tim aerodromima;
 - (e) projektiranje, održavanje i rad aerodroma koji se nalaze na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori te koji su:
 - i. otvoreni za javnu upotrebu,
 - ii. služe za komercijalni zračni prijevoz,
 - iii. služe za operacije upotrebom postupaka instrumentalnog prilaza ili odlaska i
 - iv. imaju asfaltiranu uzletno-sletnu stazu duljine 800 metara ili više ili služe samo za helikoptere;
 - (f) ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo Unije i nacionalno zakonodavstvo o zaštiti okoliša i prostornom planiranju, zaštitu okolice aerodroma iz točke (e);
 - (g) pružanje funkcije upravljanja zračnim prometom i uslugama u zračnoj plovidbi („ATM/ANS”) u zračnom prostoru jedinstvenog europskog neba te projektiranje, proizvodnju, održavanje i rad sustava i sastavnih dijelova koji se upotrebljavaju u pružanju ATM-a/ANS-a;
 - (h) projektiranje, proizvodnju, održavanje i operacije bespilotnih zrakoplova, njihovih motora, propelera, dijelova i neugrađene opreme te opreme za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom ako takvim zrakoplovima u zračnom prostoru jedinstvenog europskog neba upravlja operator s poslovnim nastanom ili boravištem na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori.
2. Ova se Uredba primjenjuje i na osoblje i organizacije koji sudjeluju u djelatnostima iz stavka 1.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) državne zrakoplove i njihove proizvode, dijelove i neugrađenu opremu te osoblje i organizacije uključene u aktivnosti i službe koje obavljaju državni zrakoplovi;

- (b) aerodrome ili dijelove aerodroma te opremu, osoblje i organizacije koje nadzire i kojima upravlja vojska;
- (c) ATM/ANS, uključujući sustave i sastavne dijelove, osoblje i organizacije koje pruža ili na raspolaganje stavlja vojska;
- (d) projektiranje, proizvodnju, održavanje i operiranje zrakoplova čije operiranje ima nizak rizik za sigurnost u zračnom prometu, kako je navedeno u Prilogu I., te osoblje i organizacije koji su uključeni u te aktivnosti.

U pogledu točke (a), države članice osiguravaju da se aktivnosti i službe državnih zrakoplova iz te točke obavljaju uz uzimanje u obzir ciljeva ove Uredbe. Nadalje, države članice osiguravaju da su državni zrakoplovi, prema potrebi, odvojeni od drugih zrakoplova.

U pogledu točke (d), ako je to potrebno zbog tehničkog ili operativnog razvoja, a posebno u slučaju uvođenja novih proizvodnih tehnika ili novih tehnologija, te u mjeri u kojoj je to opravdano s obzirom na nizak rizik za sigurnost u zračnom prometu koji operacije predmetnog zrakoplova predstavljaju, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi prilagodila sljedeće kriterije utvrđene u Prilogu I.:

- i. datume iz točke (a) podtočke i. tog Priloga;
 - ii. granične vrijednosti za masu, brzinu i obujam vrućeg zraka iz točaka (e), (f), (g), (h), (i) i (j) tog Priloga.
4. Organizacija odgovorna za projektiranje određenog tipa zrakoplova može od Komisije zahtijevati da odluči da se odjeljak I. poglavlja III. primjenjuje na projektiranje, proizvodnju i održavanje tog tipa zrakoplova te na osoblje i organizacije uključene u te djelatnosti u sljedećim slučajevima:
- (a) predmetni tip zrakoplova pripada u područje primjene točaka (e), (f), (g), (h), (i) ili (j) Priloga I.;
 - (b) taj je tip zrakoplova namijenjen za serijsku proizvodnju i
 - (c) projekt tog tipa zrakoplova nije odobren u skladu s nacionalnim propisima države članice.

Komisija na temelju tog zahtjeva, nakon što se posavjetuje s Agencijom i državom članicom u kojoj predmetna organizacija ima glavno mjesto poslovanja, odlučuje jesu li kriteriji iz prvog podstavka ispunjeni. Ta se odluka donosi provedbenim aktom koji se donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2. te se objavljuje u *Službenom listu Europske unije*. Nadalje, Agencija tu odluku unosi u bazu podataka iz članka 63.

Od datuma navedenog u toj provedbenoj odluci, projektiranje, proizvodnja i održavanje predmetnog tipa zrakoplova te osoblje i organizacije uključeni u te djelatnosti reguliraju se isključivo odredbama iz odjeljka I. poglavlja III. te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju tih odredaba. U tom se slučaju na predmetni tip zrakoplova primjenjuju i odredbe iz poglavlja IV. i V. koje se odnose na primjene odredaba iz odjeljka I. poglavlja III.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 8. Uredbe (EU) br. XXX/XXXX o provedbi jedinstvenog europskog neba (preinaka), države članice osiguravaju da vojni objekti iz stavka 3. točke (b) ovog članka koji su otvoreni za opći zračni promet te ATM/ANS iz stavka 3. točke (c) ovog članka koje u općem zračnom prometu pruža

ili na raspolaganje stavlja vojska pružaju razinu sigurnosti koja je ekvivalentna onoj koja proizlazi iz bitnih zahtjeva navedenih u prilogima VII. i VIII. ovoj Uredbi.

6. Države članice mogu odlučiti da se odredbe iz odjeljaka I., II., III., V., VI. ili VII. poglavlja III. primjenjuju na neke ili sve djelatnosti iz stavka 3. točaka (a) i (c) ovog članka te na osoblje i organizacije uključene u te djelatnosti.

U tom slučaju dotična država članica o svojoj namjeri obavještuje Komisiju i Agenciju. Ta obavijest sadržava sve bitne informacije, a posebno:

- (a) odjeljak ili odjeljke koje namjerava primijeniti;
- (b) predmetne djelatnosti, osoblje i organizacije;
- (c) razloge za predloženu odluku i
- (d) datum na koji predložena odluka stupa na snagu.

Nakon što se posavjetuje s Agencijom, Komisija odlučuje mogu li se, s obzirom na karakteristike predmetnih djelatnosti, osoblja i organizacija te svrhu i sadržaj odredaba odjeljaka ili odjeljaka o kojima je obaviještena, predmetne odredbe učinkovito primjenjivati i, prema potrebi, pod kojim uvjetima. Odluka Komisije, koja se donosi provedbenim aktom, donosi se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2. te se objavljuje u *Službenom listu Europske unije*. Agencija tu odluku unosi u bazu podataka iz članka 63.

Dotična država članica primjenjuje odredbe odjeljaka ili odjeljaka o kojima je obavijestila Komisiju samo nakon pozitivne odluke Komisije i, prema potrebi, nakon što osigura da su uvjeti priloženi toj odluci ispunjeni. U tom slučaju, od datuma navedenog u odluci države članice, predmetne djelatnost, osoblje i organizacije reguliraju se isključivo tim odredbama te odredbama delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju tih odredaba. U tom se slučaju primjenjuju i odredbe iz poglavlja IV. i V. koje se odnose na primjenu odredaba iz odjeljaka ili odjeljaka navedenih u obavijesti s obzirom na predmetne, osoblje i organizacije.

Komisija, Agencija i nadležna tijela dotične države članice surađuju u svrhu primjene ovog stavka.

Države članice mogu odlučiti opozvati svoje odluke donesene u skladu s ovim stavkom. U tom slučaju dotična država članica o tome obavještuje Komisiju i Agenciju. Ta se obavijest objavljuje u *Službenom listu Europske unije*, a Agencija je unosi u bazu podataka iz članka 63. Dotičnoj se državi članici osigurava odgovarajuće prijelazno razdoblje.

7. Države članice mogu odlučiti od odredaba ove Uredbe izuzeti projektiranje, proizvodnju, održavanje i rad aerodroma te opremu koja se upotrebljava na tom aerodromu ako taj aerodrom na godinu nema više od 10 000 putnika ni više od 850 kretanja povezanih s teretnim operacijama, pod uvjetom da se takvim izuzećem ne ugrožava sukladnost s bitnim zahtjevima iz članka 29.

U takvom slučaju dotična država članica obrazloženim podneskom obavještuje Komisiju i Agenciju da namjerava donijeti takvu odluku. Taj podnesak sadržava sve bitne informacije u vezi s predloženom odlukom.

Nakon što se posavjetuje s Agencijom, Komisija odlučuje jesu li kriteriji iz prvog podstavka ispunjeni. Odluka Komisije, koja se donosi provedbenim aktom, donosi se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2. te se objavljuje u

Službenom listu Europske unije. Agencija tu odluku unosi u bazu podataka iz članka 63.

Dotična država članica donosi predloženu odluku samo nakon pozitivne odluke Komisije. U tom slučaju, od datuma navedenog u odluci države članice, projektiranje, održavanje i rad predmetnog aerodroma, uključujući njegovu opremu, više se ne reguliraju odredbama iz ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe.

Države članice svake godine pregledavaju podatke o prometu na aerodromima koje su izuzele u skladu s ovim stavkom. Ako se u tim pregledima pokaže da, tijekom tri uzastopne godine, jedan od tih aerodroma na godinu ima više od 10 000 putnika i više od 850 kretanja povezanih s teretnim operacijama, dotična država članica ukida izuzeće za taj aerodrom. U tom slučaju o tome obavješćuje Komisiju i Agenciju. Odluka o ukidanju izuzeća objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*, a Agencija je unosi u bazu podataka iz članka 63.

Odredbe ovog stavka ne utječu na izuzeća koja su države članice odobrile u skladu s člankom 4. stavkom 3.b Uredbe (EZ) br. 216/2008. Odluke o odobravanju tih izuzeća objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*, a Agencija ih unosi u bazu podataka iz članka 63.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „nadzor” znači kontinuirano provjeravanje koje obavlja nadležno tijelo ili se obavlja u njegovo ime da su zahtjevi na temelju kojih je certifikat izdan ili zahtjevi za koje je dana izjava još ispunjeni;
- (2) „Čikaška konvencija” znači Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i njezini prilozi, potpisana u Chicagu 7. prosinca 1944.;
- (3) „proizvod” znači zrakoplov, motor ili propeler;
- (4) „dio” znači svaki dio zrakoplova osim motora ili propelera;
- (5) „sastavni dio ATM-a/ANS-a” znači svaki sastavni dio kako je definirano u članku 2. stavku 19. Uredbe (EU) br. XXX/XXXX²⁰;
- (6) „certifikacija” znači svaki oblik priznavanja u skladu s ovom Uredbom, na temelju odgovarajuće ocjene, da je organizacija ili osoba, proizvod, dio, neugrađena oprema, aerodrom, aerodromska oprema, sustav ATM/ANS, sastavni dio ATM-a/ANS-a ili uređaj za osposobljavanje koji simulira let u skladu s primjenjivim zahtjevima iz ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju nje te izdavanje odgovarajućeg certifikata kojim se potvrđuje takva sukladnost;
- (7) „izjava” znači svaka pisana izjava dana u skladu s ovom Uredbom pod isključivom odgovornošću pravne ili fizičke osobe koja podliježe ovoj Uredbi, a kojom se potvrđuje sukladnost s primjenjivim zahtjevima iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju nje u pogledu organizacije ili osobe,

²⁰

Uredba (EU) br. XXX/XXXX Europskog parlamenta i Vijeća od [.....] o provedbi jedinstvenog europskog neba (SL, str. ...).

proizvoda, dijela, neugrađene opreme, aerodromske opreme, sustava ATM/ANS ili sastavnog dijela ATM-a/ANS-a;

- (8) „kvalificirani subjekt” znači akreditirana pravna ili fizička osoba kojoj Agencija ili nacionalno zrakoplovno tijelo može dodijeliti određene zadaće certifikacije ili nadzora u skladu s ovom Uredbom koje su pod kontrolom i odgovornošću Agencije, odnosno navedenog tijela;
- (9) „certifikat” znači svaki certifikat, odobrenje, dozvola, dopuštenje, potvrda ili drugi dokument izdan kao rezultat certifikacije kojom se potvrđuje sukladnost s primjenjivim zahtjevima;
- (10) „operator” znači svaka pravna ili fizička osoba koja upravlja ili predlaže upravljati barem jednim zrakoplovom ili barem jednim aerodromom;
- (11) „uređaj za osposobljavanje koji simulira let” znači svaka vrsta uređaja kojim se na tlu simuliraju uvjeti letenja, uključujući simulatore letenja, uređaje za letačko osposobljavanje, uređaje za osposobljavanje letačkih i navigacijskih procedura te uređaje za vježbanje osnovnih instrumentalnih procedura;
- (12) „aerodrom” znači određeno područje na kopnu ili na vodi, na nepokretnoj strukturi, nepokretnoj odobalnoj ili plutajućoj strukturi, uključujući sve zgrade, instalacije i opremu na njemu, koje se u cijelosti ili djelomično upotrebljava za slijetanje, uzlijetanje i površinsko kretanje zrakoplova;
- (13) „aerodromska oprema ” znači sva oprema, uređaji, pribor, softver ili dodatna oprema koji se upotrebljavaju ili se namjeravaju upotrebljavati kao podrška operiranju zrakoplova na aerodromu;
- (14) „stajanka” znači određeno područje aerodroma namijenjeno za smještaj zrakoplova u svrhu ukrcaja i iskrcaja putnika, pošte ili tereta, punjenja goriva, parkiranja ili održavanja;
- (15) „usluga upravljanja postupcima na stajanci” znači usluga reguliranja aktivnosti i kretanja zrakoplova i vozila na stajanci;
- (16) „ATM/ANS” znači funkcije i usluge upravljanja zračnim prometom kako je definirano u članku 2. stavku 10. Uredbe (EU) br. XXX/XXXX, usluge u zračnoj plovidbi kako je definirano u članku 2. stavku 4. te Uredbe, uključujući funkcije i usluge upravljanja mrežom iz članka 17. te Uredbe, te usluge koje se sastoje od stvaranja i obrade podataka te formatiranja i isporuke podataka općem zračnom prometu u svrhu sigurne zračne plovidbe;
- (17) „sustav ATM-a/ANS-a” znači svaka kombinacija sustava kako je definirano u članku 2. stavku 33. Uredbe (EU) br. XXX/XXXX;
- (18) „glavni plan ATM-a” znači dokument iz članka 2. stavka 14. Uredbe (EU) br. XXX/XXXX;
- (19) „usluga letnih informacija” znači usluga koja se pruža u svrhu davanja savjeta i informacija korisnih za sigurno i učinkovito izvođenje letova;
- (20) „opći zračni promet” znači sva kretanja civilnih i državnih zrakoplova koja se obavljaju u skladu s postupcima Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva („ICAO”);
- (21) „međunarodni standardi i preporučene prakse” znači međunarodni standardi i preporučene prakse koje je donio ICAO u skladu s člankom 37. Čikaške konvencije;

- (22) „zemaljska usluga” znači svaka usluga koja se pruža na aerodromima i sastoji se od aktivnosti povezanih sa sigurnošću u područjima zemaljske administracije i nadzora, poslova s putnicima, rukovanja prtljagom, rukovanja teretom i poštom, rukovanja rampama, usluga na zrakoplovima, rukovanja gorivom i mazivom, održavanja zrakoplova, administracije letačkih operacija i posada, zemaljskog prijevoza i usluga *cateringa*;
- (23) „komercijalni zračni prijevoz” znači operacija zrakoplova namijenjena za prijevoz putnika, tereta ili pošte uz naplatu ili drugu vrstu naknade između dva različita aerodroma;
- (24) „sigurnosne performanse” znači uspješnost države članice, Unije ili organizacije u području sigurnosti, kako je definirano njezinim ciljanim sigurnosnim performansama i pokazateljima sigurnosnih performansi;
- (25) „pokazatelj sigurnosnih performansi” znači parametar koji se upotrebljava za praćenje i ocjenjivanje sigurnosnih performansi;
- (26) „ciljane sigurnosne performanse” znači planirani ili namjeravani cilj u pogledu sukladnosti s pokazateljima sigurnosnih performansi tijekom određenog razdoblja;
- (27) „zrakoplov” znači svaka naprava koja se može održati u atmosferi zbog reakcija zraka koje nisu reakcije zraka u odnosu na zemaljsku površinu;
- (28) „neugrađena oprema” znači sva oprema koja se nalazi u zrakoplovu, ali nije ugrađena u njega, i koja može utjecati na sigurnost;
- (29) „bespilotni zrakoplov” znači svaki zrakoplov kojim se upravlja ili koji je projektiran za upravljanje bez pilota u zrakoplovu;
- (30) „oprema za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom” znači sva oprema, uređaji, pribor, softver ili dodatna oprema koji su potrebni za sigurno operiranje bespilotnog zrakoplova;
- (31) „zrakoplov registriran u državi članici” ili „zrakoplov registriran u trećoj zemlji” znači zrakoplov koji je registriran u skladu sa standardima i preporučenim praksama u vezi s Prilogom 7. Čikaškoj konvenciji naslovljenim „Državna pripadnost zrakoplova i registracijske oznake”;
- (32) „državni zrakoplov” znači zrakoplov koji obavlja, pod kontrolom i odgovornošću države članice, aktivnosti ili službe za vojsku, carinu, policiju, službu potrage i spašavanja, vatrogasce, obalnu stražu ili slične koje u javnom interesu poduzima tijelo s ovlastima javnog nadležnog tijela;
- (33) „zračni prostor jedinstvenog europskog neba” znači zračni prostor državnog područja na koje se primjenjuju Ugovori te svaki drugi zračni prostor u kojem države članice primjenjuju Uredbu (EU) br. XXX/XXXX u skladu s člankom 1. stavkom 4. te Uredbe;
- (34) „nacionalno nadležno tijelo” znači najmanje jedan subjekt koji je imenovala država članica i koji ima potrebne ovlasti i dodijeljene odgovornosti za obavljanje zadaća u pogledu certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa u skladu s ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju nje.

Članak 4.

Načela za mjere na temelju ove Uredbe

1. Kad poduzimaju mjere na temelju ove Uredbe, države članice, Komisija i Agencija:
 - (a) uzimaju u obzir najnovija tehnološka dostignuća i najbolje prakse u području zrakoplovstva, iskustva u području zrakoplovstva iz cijelog svijeta te znanstveni i tehnički napredak u odgovarajućim područjima;
 - (b) oslanjaju se na najbolje dostupne dokaze i analizu;
 - (c) omogućuju trenutačnu reakciju na utvrđene uzroke nesreća, ozbiljnih nezgoda i namjernih povreda sigurnosti;
 - (d) uzimaju u obzir ovisnosti među različitim područjima sigurnosti u zračnom prometu te između sigurnosti u zračnom prometu i drugih tehničkih područja regulacije zračnog prometa;
 - (e) propisuju, ako je moguće, zahtjeve tako da postoji usmjerenost na ciljeve koje treba ostvariti, a pritom se omogućuju različiti načini postizanja sukladnosti s tim ciljevima;
 - (f) promiču suradnju i učinkovito korištenje resursima između nadležnih tijela na razini Unije i država članica;
 - (g) kad je moguće, poduzimaju neobvezujuće mjere, uključujući promicanje sigurnosti;
 - (h) uzimaju u obzir međunarodne obveze Unije i država članica u području civilnog zrakoplovstva.
2. Mjere koje se poduzimaju u skladu s ovom Uredbom primjerene su i proporcionalne prirodi i rizicima povezanim sa svakom pojedinom aktivnošću na koju se odnose. Pri oblikovanju i provedbi takvih mjera, države članice, Komisija i Agencija uzimaju u obzir, ovisno o tome o kojoj je aktivnost riječ:
 - (a) prevozi li zrakoplov druge osobe osim članova letačke posade, a posebno je li operacija otvorena za javnost;
 - (b) u kojoj bi mjeri aktivnost mogla ugroziti treće strane ili imovinu na tlu;
 - (c) složenost i performanse tog zrakoplova;
 - (d) svrhu leta i vrstu zračnog prostora koji se upotrebljava;
 - (e) vrstu, opseg i složenost operacije ili aktivnosti, uključujući, prema potrebi, veličinu i vrstu prometa za koji je odgovorna organizacija ili osoba;
 - (f) mjeru u kojoj su osobe na koje utječu rizici povezani s operacijom sposobne procijeniti i kontrolirati te rizike;
 - (g) rezultate prošlih aktivnosti certifikacije i nadzora.

POGLAVLJE II.

UPRAVLJANJE SIGURNOSTU U ZRAČNOM PROMETU

Članak 5.

Europski program sigurnosti u zračnom prometu

1. Nakon što se posavjetuje s Agencijom, Komisija donosi, objavljuje i, prema potrebi, ažurira dokument kojim se opisuje funkcioniranje europskog sustava sigurnosti u zračnom prometu te koji sadržava pravila, aktivnosti i postupke koji se

upotrebljavaju za upravljanje sigurnošću civilnog zrakoplovstva u Uniji u skladu s ovom Uredbom („Europski program sigurnosti u zračnom prometu”).

2. Europski program sigurnosti u zračnom prometu sadržava barem opise:
 - (a) europske politike, ciljeva i resursa za sigurnost u zračnom prometu;
 - (b) europskog upravljanja sigurnosnim rizicima u zračnom prometu;
 - (c) europskog osiguravanja sigurnosti u zračnom prometu;
 - (d) europskog promicanja sigurnosti u zračnom prometu.

U Europskom programu sigurnosti u zračnom prometu opisuje se i postupak izrade, donošenja, ažuriranja i provedbe Europskog plana za sigurnost u zračnom prometu iz članka 6. u koji su intenzivno uključene države članice i dionici.

Članak 6.

Europski plan sigurnosti u zračnom prometu

1. Agencija izrađuje, donosi, objavljuje i najmanje jedanput na godinu ažurira Europski plan sigurnosti u zračnom prometu. Na temelju ocjene odgovarajućih sigurnosnih informacija, u Europskom planu sigurnosti u zračnom prometu navode se glavni sigurnosni rizici koji utječu na europski sustav sigurnosti u zračnom prometu te utvrđuju mjere za ublažavanje tih rizika.
2. Agencija u posebnom portfelju sigurnosnih rizika dokumentira sigurnosne rizike iz stavka 1. i prati kako povezane mjere za ublažavanje rizika provode uključene stranke, među ostalim i, prema potrebi, određivanjem pokazatelja sigurnosnih performansi.
3. U Europskom planu sigurnosti u zračnom prometu, uzimajući u obzir ciljeve utvrđene u članku 1., određuje se prihvatljiva razina sigurnosnih performansi u Uniji koju zajednički nastoje postići države članice, Komisija i Agencija.

Članak 7.

Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu

1. Svaka država članica uspostavlja nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu za upravljanje sigurnošću civilnog zrakoplovstva koji se odnosi na zrakoplovne aktivnosti u njezinoj nadležnosti („Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu”). Taj je program proporcionalan opsegu i složenosti tih aktivnosti te usklađen s Europskim programom sigurnosti u zračnom prometu.
2. Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu ima barem sljedeće dijelove:
 - (a) politika, ciljevi i resursi za sigurnost u zračnom prometu;
 - (b) upravljanje sigurnosnim rizicima u zračnom prometu;
 - (c) osiguravanje sigurnosti u zračnom prometu;
 - (d) promicanje sigurnosti u zračnom prometu.
3. U Nacionalnom se planu sigurnosti u zračnom prometu, uzimajući u obzir ciljeve utvrđene u članku 1. i prihvatljivu razinu sigurnosnih performansi iz članka 6. stavka 3., određuje prihvatljiva razina sigurnosnih performansi koju treba ostvariti na

nacionalnoj razini u pogledu zrakoplovnih aktivnosti za koje je odgovorna dotična država članica.

Članak 8.

Nacionalni plan sigurnosti u zračnom prometu

1. Nacionalnom programu sigurnosti u zračnom prometu prilaže se Nacionalni plan sigurnosti u zračnom prometu. Na temelju ocjene odgovarajućih sigurnosnih informacija, svaka država članica u tom planu navodi glavne sigurnosne rizike koji utječu na njezin nacionalni sustav sigurnosti u civilnom zrakoplovstvu te utvrđuje mjere za ublažavanje tih rizika.
2. Nacionalni plan sigurnosti u zračnom prometu obuhvaća rizike i mjere navedene u Europskom planu sigurnosti u zračnom prometu koji su relevantni za dotičnu državu članicu. Država članica Agenciju obavješćuje o rizicima i mjerama utvrđenima u Europskom planu sigurnosti u zračnom prometu za koje smatra da nisu relevantni za njezin nacionalni sustav sigurnosti u zračnom prometu te o razlozima za to mišljenje.

POGLAVLJE III.

BITNI ZAHTJEVI

ODJELJAK I.

Plovidbenost i zaštita okoliša

Članak 9.

Bitni zahtjevi

Zrakoplovi iz članka 2. stavka 1. točaka (a) i (b) te njihovi motori, propeleri, dijelovi i neugrađena oprema ispunjavaju bitne zahtjeve u pogledu plovidbenosti iz Priloga II. te, s obzirom na buku i emisije, bitne zahtjeve u pogledu ekološke sukladnosti proizvoda iz Priloga III.

Članak 10.

Sukladnost

1. Kad je riječ o zrakoplovima iz članka 2. stavka 1. točke (b) podtočke i. te njihovim motorima, propelerima, dijelovima i neugrađenoj opremi, sukladnost s člankom 9. osigurava se u skladu s člancima od 11. do 16.
2. U vezi sa zrakoplovima iz članka 2. stavka 1. točke (a) te njihovim motorima, propelerima i dijelovima, sukladnost s člankom 9. osigurava se u skladu s člancima 11. i 12. te člankom 15. stavkom 1.

Članak 11.

Projekti proizvoda

Projekt proizvoda podliježe certifikaciji i za njega se izdaje certifikat tipa. Izmjene tog certifikata tipa isto tako podliježu certifikaciji i za njih se izdaje certifikat o

izmjenama, uključujući dodatne certifikate tipa. Projekti popravka podliježu certifikaciji i za njih se izdaje odobrenje.

Navedeni certifikat tipa, certifikat o izmjenama i odobrenje projekta popravka izdaju se na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je projekt proizvoda u skladu s osnovom za certifikaciju tipa utvrđenom u skladu s delegiranim aktom iz članka 18. stavka 1. točke (a) podtočke i. te da nema nikakvo obilježje ni karakteristiku koja ga čini nesigurnim za rad ili ekološki nesukladnim.

Navedeni certifikat tipa, certifikat o izmjenama ili odobrenje projekta popravka može i bez takvog zahtjeva izdati organizacija ovlaštena u skladu s člankom 15. kojoj je dodijeljen privilegij za izdavanje tih certifikata ili odobrenja u skladu s delegiranim aktom iz članka 18. stavka 1. točke (k) ako je utvrdila da je projekt proizvoda u skladu s uvjetima utvrđenima u drugom podstavku.

Za projekte motora i propelera koji su certificirani u okviru certifikacije projekta zrakoplova u skladu s ovim člankom nije potreban odvojeni certifikat tipa.

Članak 12.

Projekti dijelova

Osim ako je drukčije utvrđeno delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18., projekti dijelova podliježu certifikaciji i za njih se izdaje certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je projekt dijela u skladu s osnovom za certifikaciju utvrđenom na temelju članka 18. stavka 1. točke (a) podtočke ii.

Navedeni certifikat može i bez takvog zahtjeva izdati organizacija ovlaštena u skladu s člankom 15. kojoj je dodijeljen privilegij za izdavanje takvih certifikata u skladu s delegiranim aktom iz članka 18. stavka 1. točke (k) ako je utvrdila da je projekt dijela u skladu s osnovom za certifikaciju utvrđenom na temelju članka 18. stavka 1. točke (a) podtočke ii.

Za projekte dijelova koji su certificirani u okviru certifikacije projekta proizvoda u skladu s člankom 11. nije potreban odvojeni certifikat.

Članak 13.

Projekti neugrađene opreme

Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18., projekti neugrađene opreme podliježu certifikaciji i za njih se izdaje certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je projekt neugrađene opreme u skladu s osnovom za certifikaciju utvrđenom na temelju članka 18. stavka 1. točke (a) podtočke ii.

Navedeni certifikat može i bez takvog zahtjeva izdati organizacija ovlaštena u skladu s člankom 15. kojoj je dodijeljen privilegij za izdavanje takvih certifikata u skladu s delegiranim aktom iz članka 18. stavka 1. točke (k) ako je utvrdila da je projekt neugrađenu opremu u skladu s osnovom za certifikaciju utvrđenom na temelju članka 18. stavka 1. točke (a) podtočke ii.

Članak 14.

Zasebni zrakoplov

Zasebni zrakoplov podliježe certifikaciji i za njega se izdaje svjedodžba o plovidbenosti te, ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18., potvrda o buci.

Navedeni se certifikati izdaju na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je zrakoplov u skladu s projektom certificiranim na temelju članka 11. te da je sposoban za siguran i ekološki kompatibilan rad;

Članak 15.

Organizacije

1. Osim ako je drukčije utvrđeno delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18., organizacije odgovorne za projektiranje i proizvodnju proizvoda, dijelova i neugrađene opreme podliježu certifikaciji i izdaje im se odobrenje.

Navedeno se odobrenje izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju usklađenost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 9. U odobrenju se navode privilegiji dodijeljeni organizaciji i opseg odobrenja.

2. Osim ako je drukčije utvrđeno delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18., organizacije odgovorne za održavanje i upravljanje kontinuiranom plovidbenošću proizvoda, dijelova i neugrađene opreme podliježu certifikaciji i izdaje im se odobrenje.

Navedeno se odobrenje izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju usklađenost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 9. U odobrenju se navode privilegiji dodijeljeni organizaciji i opseg odobrenja.

3. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18., organizacije uključene u osposobljavanje osoblja iz članka 16. podliježu certifikaciji i izdaje im se odobrenje.

Navedeno se odobrenje izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju usklađenost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18. utvrđena radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 9. U odobrenju se navode privilegiji dodijeljeni organizaciji i opseg odobrenja.

Članak 16.

Osoblje

Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18., članovi osoblja odgovornog za puštanje proizvoda, dijela ili neugrađene opreme u ponovnu upotrebu nakon održavanja podliježu certifikaciji i izdaje im se dozvola.

Navedena se dozvola izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sposobnost za ispunjavanje odgovornosti povezanih sa svojim privilegijima u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 9. U dozvoli se navode privilegiji dodijeljeni članovima osoblja i opseg dozvole.

Članak 17.

Odstupanja

1. Odstupajući od članaka 9., 10., 11. i 12., prema potrebi:
 - (a) sukladnost projekata proizvoda i dijelova s primjenjivim bitnim zahtjevima iz članka 9. može se ocijeniti bez izdavanja certifikata ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 18. U tom se slučaju u tim delegiranim aktima utvrđuju uvjeti i postupci za takvu ocjenu. Tim se delegiranim aktima može propisati da organizacija odgovorna za projektiranje i proizvodnju tih proizvoda i dijelova može dati izjavu o sukladnosti projekata proizvoda i dijelova s onim bitnim zahtjevima i detaljnim specifikacijama koji su utvrđeni delegiranim aktima donesenima na temelju članka 18. stavka 1. točke (i) radi osiguranja sukladnosti tih projekata s tim bitnim zahtjevima;
 - (b) ako projekt zrakoplova nije u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 9., može se izdati certifikat tipa s ograničenjima. U tom se slučaju navedeni certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je projekt zrakoplova u skladu s posebnim specifikacijama u pogledu plovidbenosti koje su utvrđene delegiranim aktima donesenima na temelju članka 18. stavka 1. točke (a) podtočke iii. te da je projekt zrakoplova u pogledu plovidbenosti i ekološke sukladnosti primjeren za predviđenu upotrebu zrakoplova.
2. Odstupajući od članaka 9., 10. i 14., prema potrebi:
 - (a) u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 18., svjedodžba o plovidbenosti s ograničenjima ili potvrda o buci s ograničenjima izdaje se za zrakoplov čiji projekt podliježe davanju izjave u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili za koji je izdan certifikat tipa s ograničenjima u skladu sa stavkom 1. točkom (b). Navedeni se certifikati izdaju na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je zrakoplov u skladu s tim projektom te da je zrakoplov sposoban za siguran rad i ispunjava zahtjeve za ekološku sukladnost;
 - (b) u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 18., može se izdati dopuštenje za letenje kojim se dopušta operiranje zrakoplova koji nema valjanu svjedodžbu o plovidbenosti ili valjanu svjedodžbu o plovidbenosti s ograničenjima. U tom se slučaju takvo dopuštenje za letenje izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da se zrakoplovom može sigurno obaviti osnovni let.

Uz to, navedeno dopuštenje za letenje može i bez takvog zahtjeva izdati organizacija ovlaštena u skladu s člankom 15. kojoj je dodijeljen privilegij za izdavanje takvih dopuštenja za letenje u skladu s delegiranim aktom iz članka 18. stavka 1. točke (k) ako je utvrdila da se zrakoplovom može sigurno obaviti osnovni let.

Dopuštenje za letenje podliježe odgovarajućim ograničenjima propisanim u tim delegiranim aktima, posebno radi zaštite sigurnosti trećih strana.

Članak 18.

Delegirane ovlasti

1. Za zrakoplove iz članka 2. stavka 1. točaka (a) i (b) te njihove motore, propelere, dijelove i neugrađenu opremu Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:

- (a) uvjete na temelju kojih Agencija u skladu s člankom 66. utvrđuje sljedeće i o tome obavješćuje podnositelja zahtjeva:
- i. osnovu za certifikaciju tipa koja se primjenjuje na proizvod za potrebe certifikacije tipa iz članka 11. i članka 17. stavka 1. točke (b),
 - ii. osnovu za certifikaciju koja se primjenjuje na dio ili neugrađenu opremu za potrebe certifikacije iz članka 12. i 13.,
 - iii. posebne specifikacije u pogledu plovidbenosti i ekološke sukladnosti koje se primjenjuju na zrakoplove koji ispunjavaju uvjete za dodjelu svjedodžbe o plovidbenosti s ograničenjima ili potvrde o buci s ograničenjima iz članka 17. stavka 2. točke (a);
- (b) uvjete na temelju kojih Agencija u skladu s člankom 66. daje i širi obvezne informacije kako bi se osigurala kontinuirana plovidbenost i ekološka sukladnost proizvoda, kao i uvjete za odobrenje alternativnog načina usklađivanja s obzirom na te obvezne informacije;
- (c) posebne uvjete za sukladnost zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b) podtočke ii. s bitnim zahtjevima iz članka 9.;
- (d) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata iz članka 11., 12., 13., 14. te članka 17. stavka 1. točke (b) i članka 17. stavka 2., uključujući:
- i. uvjete za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, takvi certifikati, prema potrebi, zahtijevaju ili ne zahtijevaju,
 - ii. uvjete u pogledu razdoblja valjanosti tih certifikata i, ako je to razdoblje ograničeno, uvjete za njihovo produljenje,
 - iii. uvjete za izdavanje i upotrebu svjedodžbi o plovidbenosti s ograničenjima i potvrda o buci s ograničenjima iz članka 17. stavka 2. točke (a),
 - iv. uvjete za izdavanje i upotrebu dopuštenja za letenje iz članka 17. stavka 2. točke (b),
- v. podatke o operativnoj prikladnosti, uključujući:
- minimalni nastavni plan osposobljavanja za ovlaštenje za tip osoblja za certifikaciju održavanja;
 - minimalni nastavni plan osposobljavanja za ovlaštenje pilota i referentne podatke potrebne za objektivnu kvalifikaciju s tim povezanih simulatora;
 - glavnu listu minimalne opreme, prema potrebi;
 - podatke o tipu zrakoplova bitne za kabinsku posadu;
 - dodatne specifikacije kako bi se osigurala sukladnost s odjeljkom III. ovog poglavlja,
- vi. uvjete za održavanje proizvoda, dijelova i neugrađene opreme,
- vii. uvjete za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću zrakoplova;

- (e) dodatne zahtjeve u pogledu plovidbenosti za proizvode, dijelove i neugrađenu opremu čiji su projekti već certificirani, a koji su potrebni za podržavanje kontinuirane plovidbenosti i poboljšanja sigurnosti;
 - (f) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje odobrenja iz članka 15., uključujući one za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, takva odobrenja, prema potrebi, zahtijevaju ili ne zahtijevaju;
 - (g) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje dozvola iz članka 16., uključujući one za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, takve dozvole zahtijevaju;
 - (h) privilegije i odgovornosti imatelja certifikata izdanih u skladu s ovim odjeljkom te organizacija koje su dale izjave u skladu s člankom 17. stavkom 1. točkom (a);
 - (i) uvjete za utvrđivanje detaljnih specifikacija koje se primjenjuju na projekte proizvoda i dijelova koji podliježu davanju izjave u skladu s člankom 17. stavkom 1. točkom (a);
 - (j) uvjete i postupke za ocjenjivanje, u skladu s člankom 17. stavkom 1. točkom (a), plovidbenosti i ekološke sukladnosti projekata proizvoda i dijelova bez potrebe za izdavanjem certifikata, uključujući operativne uvjete i ograničenja;
 - (k) uvjete na temelju kojih se organizacijama kojima je u skladu s člankom 15. izdano odobrenje može dodijeliti privilegij izdavanja certifikata iz članaka 11., 12., i 13. te članka 17. stavka 2. točke (b);
 - (l) za potrebe primjene članka 57., uvjete za prihvaćanje certifikata, obveznih informacija o kontinuiranoj plovidbenosti i druge dokumentacije o plovidbenosti izdanih u skladu s pravnim propisima treće zemlje.
2. U pogledu plovidbenosti i ekološke sukladnosti zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točki (a) i (b) te njihovih motora, propelera, dijelova i neugrađene opreme, a kako bi se u potrebnoj mjeri ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 1., Komisiju se ovlašćuje mijenjati ili dopunjavati Prilog II. i Prilog III. delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 117. ako je to potrebno zbog tehničkog, operativnog ili znanstvenog razvoja ili dokaza u području plovidbenosti ili ekološke sukladnosti.

Odjeljak II.

Članovi posade zrakoplova

Članak 19.

Bitni zahtjevi

Piloti i kabinska posada koji sudjeluju u operiranju zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b) te uređaji za osposobljavanje koji simuliraju let, osobe i organizacije uključeni u osposobljavanje, ispitivanje, provjeravanje ili zdravstvene preglede tih pilota i kabinske posade ispunjavaju bitne zahtjeve iz Priloga IV.

Članak 20.

Piloti

1. Osim ako je drukčije utvrđeno delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25., piloti podliježu certifikaciji na temelju kojeg im se izdaje dozvola pilota i certifikat o zdravstvenoj sposobnosti pilota koje odgovaraju operaciji koja se treba obaviti.
2. Dozvola pilota izdaje se na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 19. u pogledu teorijskog znanja, praktičnih vještina, znanja jezika i iskustva.
3. Certifikat o zdravstvenoj sposobnosti pilota izdaje se na temelju zahtjeva, kada podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 19. u pogledu zdravstvene sposobnosti.
4. U dozvoli pilota i certifikatu o zdravstvenoj sposobnosti pilota navode se privilegiji dodijeljeni pilotu.

Članak 21.

Kabinska posada

Članovi kabinske posade uključeni u operacije komercijalnog zračnog prijevoza podliježu certifikaciji i izdaje im se potvrda.

Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25., članovi kabinske posade koji su uključeni u operacije koje nisu operacije komercijalnog zračnog prijevoza podliježu certifikaciji i izdaje im se potvrda.

Navedene se potvrde izdaju na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 19. u pogledu teorijskog znanja, praktičnih vještina i zdravstvene sposobnosti.

Članak 22.

Organizacije za osposobljavanje i zrakoplovno-medicinski centri

Osim ako je drukčije utvrđeno delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25., organizacije za osposobljavanje pilota i kabinske posade i zrakoplovno-medicinski centri podliježu certifikaciji i izdaje im se odobrenje.

Navedeno se odobrenje izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 19.

U odobrenju se navode privilegiji dodijeljeni organizaciji.

Članak 23.

Uređaji za osposobljavanje koji simuliraju let

Osim ako je drukčije utvrđeno delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25., svaki uređaj za osposobljavanje koji simulira let, a upotrebljava se za osposobljavanje pilota, podliježe certifikaciji i za njega se izdaje certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže sukladnost uređaja s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 19.

Članak 24.

Instruktori i ispitivači

Osim ako je drukčije utvrđeno delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25., osobe odgovorne za letačko osposobljavanje, osposobljavanje na simulatorima letenja ili osposobljavanje kabinske posade ili za ocjenu vještine pilota ili kabinske posade te zrakoplovno-medicinski ispitivači podliježu certifikaciji i izdaje im se certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 25. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 19.

U certifikatu se navode dodijeljeni privilegiji.

Članak 25.

Delegirane ovlasti

1. Za pilote i kabinsku posadu uključene u operiranje zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b), kao i uređaje za osposobljavanje koji simuliraju let, osobe i organizacije uključene u osposobljavanje, ispitivanje, provjeravanje ili zdravstvene preglede tih pilota i kabinske posade, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) različita ovlaštenja koja se upisuju u dozvole pilota i certifikate o zdravstvenoj sposobnosti pilota iz članka 20. što odgovaraju različitim vrstama aktivnosti koje se obavljaju;
 - (b) uvjete za priznavanje osposobljavanja i iskustva na zrakoplovima koji ne podliježu ovoj Uredbi za potrebe dobivanja dozvole pilota iz članka 20. stavka 2.;
 - (c) uvjete za konverziju postojećih nacionalnih dozvola pilota i nacionalnih dozvola zrakoplovnih inženjera izdanih na temelju propisa država članica u dozvole pilota iz članka 20. stavka 2., kao i uvjete za konverziju nacionalnih certifikata o zdravstvenoj sposobnosti izdanih u skladu s pravnim propisima država članica u certifikate o zdravstvenoj sposobnosti pilota iz članka 20. stavka 3.
 - (d) privilegije i odgovornosti imatelja dozvola, ovlaštenja upisanih u dozvole, certifikata o zdravstvenoj sposobnosti, odobrenja, potvrda i certifikata iz članaka 20., 21., 22., 23. i 24.;
 - (e) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje dozvola, ovlaštenja, certifikata o zdravstvenoj sposobnosti, odobrenja, potvrda i certifikata iz članaka 20., 21., 22., 23. i 24., uključujući one za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, takve dozvole, ovlaštenja, certifikati o zdravstvenoj sposobnosti, odobrenja, prema potrebi, zahtijevaju ili ne zahtijevaju;
 - (f) za potrebe primjene članka 57., uvjete za priznavanje dozvola pilota, certifikata o zdravstvenoj sposobnosti pilota i potvrda članova kabinske posade izdanih u skladu s pravnim propisima treće zemlje;

- (g) uvjete pod kojima su aktivnosti uređene ovim odjeljkom zabranjuju, ograničavaju ili podliježu određenim uvjetima u interesu sigurnosti.
2. Za pilote i članove kabinske posade uključene u operiranje zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b), kao i uređaje za osposobljavanje koji simuliraju let, osobe i organizacije uključene u osposobljavanje, ispitivanje, provjeravanje ili zdravstvene preglede tih pilota i kabinske posade, a kako bi se u potrebnoj mjeri ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 1., Komisiju se ovlašćuje mijenjati ili dopunjavati Prilog IV. delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 117. ako je to potrebno zbog tehničkog, operativnog ili znanstvenog razvoja ili dokaza o sigurnosti koji se odnose na članove posade zrakoplova.
3. Pravila iz stavaka 1. i 2. sadržavaju, ako je primjenjivo, odredbe za izdavanje svih vrsta dozvola i ovlaštenja pilota koje su propisane Čikaškom konvencijom. Ta pravila mogu obuhvaćati odredbe za izdavanje drugih vrsta dozvola i ovlaštenja.

ODJELJAK III.

Letačke operacije

Članak 26.

Bitni zahtjevi

Operiranje zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b) u skladu je s bitnim zahtjevima iz Priloga V. i, ako je primjenjivo, priloga VII. i VIII.

Članak 27.

Operatori

1. Operatori koji imaju glavno mjesto poslovanja na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori i sudjeluju u operacijama komercijalnog zračnog prijevoza podliježu certifikaciji i izdaje im se certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 28. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 26. U certifikatu se navode privilegiji dodijeljeni operatoru i opseg operacija.

2. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 28., operatori s poslovnim nastanom, boravištem ili glavnim mjestom poslovanja na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori i uključeni su u operacije koje nisu operacije komercijalnog zračnog prijevoza podliježu certifikaciji i izdaje im se certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 28. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 26. U certifikatu se navode privilegiji dodijeljeni operatoru i opseg operacija.

Odstupajući od prvog podstavka, ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 28., operatori s poslovnim nastanom, boravištem ili glavnim mjestom poslovanja na području država članica na koje se primjenjuju Ugovori i uključeni su u operacije koje nisu operacije komercijalnog zračnog

prijevoza smiju dati izjavu o svojoj sposobnosti i raspoloživosti sredstava za ispunjavanje odgovornosti povezanih s predmetnom operacijom u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 26.

3. Države članice osiguravaju da je operiranje zrakoplova u zračnom prostoru jedinstvenog europskog neba koje vodi operator s poslovnim nastanom, boravištem ili glavnim mjestom poslovanja izvan državnog područja na koje se primjenjuju odredbe Ugovora, ali za kojeg države članice obavljaju funkcije i zadaće države operatora prema Čikaškoj konvenciji, kao i osoblje i organizacije uključeni u te operacije, na razini sigurnosti ekvivalentnoj onoj koja je utvrđena ovom Uredbom.

Članak 28.

Delegirane ovlasti

1. Za operiranje zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b) Komisiju se ovlašćujea donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) posebne uvjete za operiranje zrakoplova u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 26.;
 - (b) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata iz članka 27. stavaka 1. i 2., uključujući one za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, prema potrebi, zahtijevaju takvi certifikati ili dopušta davanje izjava;
 - (c) privilegije i odgovornosti imatelja certifikata iz članka 27. stavaka 1. i 2. te operatora koji daju izjave u skladu s detaljnim pravilima iz točke (b);
 - (d) uvjete koje operatori iz članka 27. stavaka 1. i 2. te njihovi članovi posade zrakoplova moraju ispunjavati u vezi s ograničenjima vremena provedenog na letu i na dužnosti, kao i zahtjeve u pogledu odmora za članove posade zrakoplova;
 - (e) dodatne zahtjeve potrebne za osiguranje sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 26. koji se primjenjuju na operatore s poslovnim nastanom, boravištem ili glavnim mjestom poslovanja na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori, kada ti operatori ugovore o letovima pod zajedničkom oznakom ili ugovore o zakupu zrakoplova s posadom sklapaju s operatorima koji imaju poslovni nastan, boravište ili glavno mjesto poslovanja izvan tog područja;
 - (f) dodatne uvjete i postupke potrebne za osiguranje sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 26. u pogledu odobrenja pojedinačnih specifikacijskih shema vremena leta koja daju nacionalna nadležna tijela te izdavanje mišljenja Agencije o tim shemama u skladu s člankom 65. stavkom 7.;
 - (g) uvjete pod kojima se operiranje zrakoplova zabranjuje, ograničava ili podliježe određenim uvjetima u interesu sigurnosti;
2. U pogledu operiranja zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b), a kako bi se u potrebnoj mjeri ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 1., Komisiju se ovlašćuje mijenjati ili dopunjavati Prilog V. delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 117. i, ako je primjenjivo, priloge VII. i VIII. ako je to potrebno zbog tehničkog, operativnog ili znanstvenog razvoja ili dokaza o sigurnosti u vezi s letačkim operacijama.

Odjeljak IV.

Aerodromi

Članak 29.

Bitni zahtjevi

Aerodromi, aerodromska oprema, rad aerodroma te pružanje usluga upravljanja postupcima na stajanci i zemaljskih usluga na aerodromima u skladu su s bitnim zahtjevima iz Priloga VII. i, ako je primjenjivo, Priloga VIII.

Članak 30.

Certifikacija aerodroma

1. Aerodromi podliježu certifikacije i za njih se izdaje certifikat. Izmjene tog certifikata isto tako podliježu certifikacije i za njih se izdaje certifikat o izmjenama.

Navedeni certifikat i certifikat o izmjenama izdaju se na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je aerodrom u skladu s osnovom za certifikaciju aerodroma iz stavka 2. te da nema nikakvo obilježje ni karakteristiku koja ga čini nesigurnim za rad.

Tim se certifikatima obuhvaćaju aerodrom i njegova oprema povezana sa sigurnošću.

2. Osnova za certifikaciju aerodroma sastoji se od sljedećeg:
 - (a) valjane certifikacijske specifikacije povezane s tipom aerodroma;
 - (b) odredaba za koje je priznata ekvivalentna razina sigurnosti;
 - (c) posebnih detaljnih tehničkih specifikacija koje su potrebne kad se na temelju obilježja projekta određenog aerodroma ili iskustva u radu pokaže da je bilo koja certifikacijska specifikacija iz točke (a) nedostatna ili neodgovarajuća za osiguravanje sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 29.

Članak 31.

Aerodromska oprema koja je bitna za sigurnost

1. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 34., aerodromska oprema koja je bitna za sigurnost, a upotrebljava se ili se namjerava upotrebljavati na aerodromima podliježe certifikaciji i za nju se izdaje certifikat.

Certifikat za takvu opremu izdaje se na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže sukladnost opreme s detaljnim specifikacijama koje su utvrđene u skladu s člankom 34. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 29.

2. Odstupajući od stavka 1., ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 34., organizacije uključene u projektiranje, proizvodnju i održavanje aerodromske opreme koja je bitna za sigurnost smiju dati izjavu o sukladnosti te opreme koja je bitna za sigurnost s bitnim zahtjevima iz članka 29.

Članak 32.

Organizacije

1. Organizacije odgovorne za rad aerodroma podliježu certifikaciji i izdaje im se certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 34. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 29.

U certifikatu se navode privilegiji dodijeljeni certificiranoj organizaciji i opseg certifikata.

2. Organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja postupcima na stajanci i zemaljskih usluga na aerodromima koje podliježu ovoj Uredbi mogu dati izjavu o svojoj sposobnosti i raspolaganju sredstvima za ispunjavanje odgovornosti povezanih s uslugama koje pružaju u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 29.

Članak 33.

Zaštita okolice aerodroma

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su aerodromi smješteni na njihovu državnom području zaštićeni od aktivnosti i zbivanja u svojoj okolici koji mogu prouzročiti neprihvatljive rizike za zrakoplove koji upotrebljavaju aerodrom.
2. Organizacije iz članka 32. stavka 1. prate aktivnosti i zbivanja što mogu prouzročiti neprihvatljive sigurnosne rizike za zračni promet u okolici aerodroma za čije su operacije odgovorne. Te organizacije poduzimaju potrebne mjere za ublažavanje tih rizika koliko je to u njihovoj moći, a kad to nije slučaj, o tim rizicima obavješćuju nadležna tijela države članice u kojoj se nalazi aerodrom.

Članak 34.

Delegirane ovlasti

1. Za aerodrome, aerodromsku opremu koja je bitna za sigurnost, rad aerodroma te pružanje usluga upravljanja postupcima na stajanci i zemaljskih usluga na aerodromima, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) posebne uvjete za rad aerodroma u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 29.;
 - (b) uvjete za utvrđivanje, u skladu s člankom 30. stavkom 2., osnove za certifikaciju koja se za potrebe certifikacije u skladu s člankom 30. stavkom 1. primjenjuje na aerodrom i uvjete za obavješćivanje podnositelja zahtjeva o toj osnovi;
 - (c) uvjete za utvrđivanje detaljnih specifikacija koja se za potrebe certifikacije u skladu s člankom 31. stavkom 1. primjenjuju na aerodromsku opremu koja je bitna za sigurnost i uvjete za obavješćivanje podnositelja zahtjeva o tim specifikacijama;
 - (d) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata aerodroma iz članka 30., uključujući operativna ograničenja povezana s konkretnim projektom aerodroma;
 - (e) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata za aerodromsku opremu koja je bitna za sigurnost iz članka 31., uključujući one za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir

prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, prema potrebi, zahtijevaju takvi certifikati ili dopušta davanje izjava;

- (f) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata iz članka 32. stavka 1.;
 - (g) privilegije i odgovornosti imatelja certifikata iz članka 30., članka 31. stavka 1. i članka 32. stavka 1. te organizacija koje daju izjave u skladu s člankom 31. stavkom 2.;
 - (h) uvjete i postupke za davanje izjava organizacija koje pružaju zemaljske usluge i organizacija koje pružaju usluge upravljanja postupcima na stajanci u skladu s člankom 32. stavkom 2.;
 - (i) privilegije i odgovornosti organizacija koje pružaju zemaljske usluge i organizacija koje pružaju usluge upravljanja postupcima na stajanci i davale su izjave u skladu s člankom 32. stavkom 2.;
 - (j) uvjete za priznavanje i konverziju nacionalnih certifikata aerodroma izdanih na temelju nacionalnih propisa država članica u certifikate aerodroma iz članka 30., uključujući mjere koje je dotična država članica već odobrila na temelju prijavljenih razlika u odnosu na Prilog 14. Čikaškoj konvenciji;
 - (k) uvjete pod kojima se rad aerodroma ili aktivnosti organizacija iz članka 32. stavka 2. zabranjuju, ograničavaju ili podliježu određenim uvjetima u interesu sigurnosti;
 - (l) uvjete na temelju kojih Agencija u skladu s člankom 65. stavkom 6. i nacionalna nadležna tijela daju i šire obvezne informacije kako bi se osigurala sigurnost operacija aerodroma i aerodromske opreme;
2. U pogledu aerodroma, aerodromske opreme, rada aerodroma te pružanja zemaljskih usluga i usluga upravljanja postupcima na stajanci, a kako bi se u potrebnoj mjeri ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 1., Komisiju se ovlašćuje mijenjati ili dopunjavati Prilog VII. delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 117. i, ako je primjenjivo, Prilog VIII. ako je to potrebno zbog tehničkog, operativnog ili znanstvenog razvoja ili dokaza o sigurnosti u vezi s aerodromima.

ODJELJAK V.

ATM/ANS

Članak 35.

Bitni zahtjevi

Pružanje ATM-a/ANS-a u skladu je s bitnim zahtjevima iz Priloga VIII. i, ako je primjenjivo, Priloga VII.

Članak 36.

Pružatelji ATM-a/ANS-a

1. Pružatelji ATM-a/ANS-a podliježu certifikaciji i izdaje im se certifikat.
- Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 35.

U certifikatu se navode dodijeljeni privilegiji i opseg pružanja usluga.

2. Odstupajući od stavka 1., u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 39. države članice mogu odlučiti da pružatelji usluga letnih informacija mogu dati izjavu o svojoj sposobnosti i raspolaganju sredstvima za ispunjavanje odgovornosti povezanih s uslugama koje pružaju u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 35.

U tom slučaju dotična država članica o svojoj odluci obavješćuje Komisiju, Agenciju i druge države članice. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*, a Agencija je unosi u bazu podataka iz članka 63.

Članak 37.

Organizacije uključene u projektiranje, proizvodnju ili održavanje sustava i sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a

1. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39., organizacije uključene u projektiranje, proizvodnju ili održavanje sustava i sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a, o kojima ovisi sigurnost ili interoperabilnost, podliježu certifikaciji i izdaje im se certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 35.

U certifikatu se navode dodijeljeni privilegiji.

2. Odstupajući od stavka 1., ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39., organizacije uključene u projektiranje, proizvodnju ili održavanje sustava i sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a o kojima ovisi sigurnost ili interoperabilnost smiju dati izjavu o svojoj sposobnosti i raspolaganje sredstvima za ispunjavanje odgovornosti povezanih s aktivnostima koje obavljaju u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 35.

Članak 38.

Sustavi i sastavni dijelovi ATM-a/ANS-a

1. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39., pružatelji ATM-a/ANS-a iz članka 36. dužni su dati izjavu o sukladnosti sustava i sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a o kojima ovisi sigurnost ili interoperabilnost i koje ti pružatelji usluga namjeravaju staviti u upotrebu s detaljnim specifikacijama koje su utvrđene delegiranim aktima donesenima na temelju članka 39. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 35.
2. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39., sustavi i sastavni dijelovi ATM-a/ANS-a o kojima ovisi sigurnost ili interoperabilnost podliježu certifikaciji i za njih se izdaje certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže sukladnost sustava i sastavnih dijelova s detaljnim specifikacijama koje su utvrđene delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 35.

Odstupajući od prvog podstavka, ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39., organizacije uključene u projektiranje,

proizvodnju ili održavanje sustava i sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a o kojima ovisi sigurnost ili interoperabilnost smiju dati izjavu da su ti sustavi i komponente sukladni s detaljnim specifikacijama koje su utvrđene delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 39. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 35. te da su ti sustavi i komponente prikladni za upotrebu.

Članak 39.

Delegirane ovlasti

1. Za pružanje ATM-a/ANS-a, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) posebne uvjete za pružanje ATM-a/ANS-a u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 35.;
 - (b) uvjete za utvrđivanje detaljnih specifikacija koje se za potrebe certifikacije u skladu s člankom 38. stavkom 2. primjenjuju na sustave i sastavne dijelove ATM-a/ANS-a i uvjete za obavješćivanje podnositelja zahtjeva o tim specifikacijama;
 - (c) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata iz članka 36., uključujući one za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, prema potrebi, dopušta davanje izjava;
 - (d) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata iz članka 37. stavka 1. i članka 38. stavka 2., uključujući one za situacije u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, prema potrebi, zahtijevaju takvi certifikati ili dopušta davanje izjava;
 - (e) privilegije i odgovornosti imatelja certifikata iz članka 36. i, ako je primjenjivo, članaka 37. i 38.;
 - (f) privilegiji i odgovornosti organizacija koje daju izjave u skladu s člankom 36. stavkom 2., člankom 37. stavkom 2. i člankom 38. stavkom 2.;
 - (g) uvjete i postupke za davanje izjave pružatelja ATM-a/ANS-a u skladu s člankom 38. stavkom 1., uključujući one za situacije u kojima se, s obzirom na postizanje ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne aktivnosti i rizike povezane s njom, takve izjave zahtijevaju;
 - (h) uvjete pod kojima se pružanje ATM-a/ANS-a zabranjuje, ograničava ili podliježe određenim uvjetima u interesu sigurnosti;
 - (i) uvjete na temelju kojih Agencija u skladu s člankom 65. stavkom 6. i nacionalna nadležna tijela daju i šire obvezne informacije kako bi se osigurala sigurnost u pružanju ATM-a/ANS-a;
 - (j) operativna pravila u vezi s korištenjem zračnim prostorom te sustavima i sastavnim dijelovima ATM-a/ANS-a koji se zahtijevaju za korištenje zračnim prostorom.
2. Kad je riječ o pružanju ATM-a/ANS-a, a kako bi se u potrebnoj mjeri ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 1., Komisiju se ovlašćuje mijenjati ili dopunjavati Prilog VIII. i, prema potrebi, Prilog VII. delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 117. ako je to potrebno zbog tehničkog, operativnog ili znanstvenog razvoja ili dokaza o sigurnosti u vezi s ATM-om/ANS-om.

3. Pravila iz stavka 1., ako je primjenjivo:
 - (a) usklađuju se s glavnim planom ATM-a;
 - (b) izrađuju se na temelju odgovarajućih odredaba Uredbe (EU) br. XXX/XXXX te predviđaju prijelazne mehanizme kako bi se osigurao kontinuitet certifikata izdanih u skladu s tom Uredbom.

Odjeljak VI.

Kontrolori zračnog prometa

Članak 40.

Bitni zahtjevi

Kontrolori zračnog prometa te osobe i organizacije uključene u osposobljavanje, ispitivanje, provjeravanje ili zdravstvene preglede kontrolora zračnog prometa, kao i uređaji za osposobljavanje, ispunjavaju bitne zahtjeve iz Priloga VIII.

Članak 41.

Kontrolori zračnog prometa

1. Kontrolori zračnog prometa podliježu certifikacije i izdaje im se dozvola kontrolora zračnog prometa i certifikat o zdravstvenoj sposobnosti za uslugu koju treba pružati.
2. Dozvola kontrolora zračnog prometa iz stavka 1. izdaje se na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva za dozvolu dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 44. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 40. u pogledu teorijskog znanja, praktičnih vještina, jezične sposobnosti i iskustva.
3. Certifikat o zdravstvenoj sposobnosti iz stavka 1. izdaje se na temelju zahtjeva i ako kontrolor zračnog prometa dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 44. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 40. u pogledu zdravstvene sposobnosti.
4. U dozvoli i certifikatu o zdravstvenoj sposobnosti kontrolora zračnog prometa navode se privilegiji dodijeljeni pilotu.

Članak 42.

Organizacije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa, zrakoplovno-medicinski ispitivači i zrakoplovno-medicinski centri

Organizacije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa, zrakoplovno-medicinski ispitivači i zrakoplovno-medicinski centri podliježu certifikacije i izdaje im se certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 44. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 40.

U certifikatu se navode dodijeljeni privilegiji.

Članak 43.

Instruktori i ispitivači

Osobe odgovorne za pružanje osposobljavanja i za ocjenjivanje praktičnih vještina kontrolora zračnog prometa podliježu certifikaciji i izdaje im se certifikat.

Navedeni se certifikat izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 44. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 40.

U certifikatu se navode dodijeljeni privilegiji.

Članak 44.

Delegirane ovlasti

1. Za kontrolore zračnog prometa te osobe i organizacije uključene u osposobljavanje, ispitivanje, provjeravanje ili zdravstvene preglede kontrolora zračnog prometa, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) različita ovlaštenja i posebne ovlasti koje se upisuju u dozvole kontrolora zračnog prometa iz članka 41.;
 - (b) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje dozvola, ovlaštenja i posebnih ovlasti upisanih u dozvole kontrolora zračnog prometa, certifikata o zdravstvenoj sposobnosti iz članka 41. i certifikata iz članaka 42. i 43.;
 - (c) privilegije i odgovornosti imatelja dozvola kontrolora zračnog prometa, ovlaštenja i posebnih ovlasti upisanih u dozvole, certifikata o zdravstvenoj sposobnosti i certifikata iz članaka 41., 42. i 43.;
 - (d) uvjete za priznavanje i konverziju nacionalnih dozvola kontrolora zračnog prometa i nacionalnih certifikata o zdravstvenoj sposobnosti izdanih na temelju propisa država članica u dozvole kontrolora zračnog prometa i certifikate o zdravstvenoj sposobnosti iz članka 41.;
 - (e) za potrebe primjene članka 57., uvjete za priznavanje dozvola kontrolora zračnog prometa izdanih u skladu s propisima treće zemlje;
 - (f) uvjete pod kojima se pružanje osposobljavanja na radnom mjestu zabranjuje, ograničava ili podliježe određenim uvjetima u interesu sigurnosti;
 - (g) uvjete na temelju kojih Agencija u skladu s člankom 65. stavkom 6. i nacionalna nadležna tijela daju i šire obvezne informacije kako bi se osigurala sigurnost u pružanju osposobljavanja na radnom mjestu;
2. Za kontrolore zračnog prometa, osobe i organizacije uključene u osposobljavanje, ispitivanje, provjeravanje ili zdravstvene preglede kontrolora zračnog prometa te uređaje za osposobljavanje, a kako bi se u potrebnoj mjeri ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 1., Komisiju se ovlašćuje mijenjati ili dopunjavati Prilog VIII. delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 117. ako je to potrebno zbog tehničkog, operativnog ili znanstvenog razvoja ili dokaza o sigurnosti u vezi s organizacijama za osposobljavanje i kontrolorima zračnog prometa

Odjeljak VII.

Bespilotni zrakoplovi

Članak 45.

Bitni zahtjevi u pogledu bespilotnih zrakoplova

Projektiranje, proizvodnja, održavanje i operiranje bespilotnih zrakoplova, njihovih motora, propelera, dijelova, neugrađene opreme i opreme za daljinsko upravljanje njima ispunjavaju bitne zahtjeve iz Priloga IX.

Članak 46.

Sukladnost bespilotnih zrakoplova

1. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 47. radi postizanja odgovarajućih razina sigurnosti te uzimajući u obzir načela iz članka 4. stavka 2., projekti, proizvodnja, održavanje i operiranje bespilotnih zrakoplova podliježu certifikaciji. Certifikati se izdaju na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže svoju sukladnost s pravilima koja su utvrđena delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 47. radi osiguranja sukladnosti s bitnim zahtjevima iz članka 45. U certifikatu se navode ograničenja povezana sa sigurnošću, operativni uvjeti i privilegiji.
2. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 47. radi postizanja odgovarajućih razina sigurnosti te uzimajući u obzir načela iz članka 4. stavka 2., projekti, proizvodnja, održavanje i operiranje bespilotnih zrakoplova podliježu davanju izjave. Izjava se daje ako su ispunjeni bitni zahtjevi iz članka 45. i poštovana odgovarajuća detaljna pravila koja su utvrđena u skladu s člankom 47. radi osiguranja sukladnosti s tim bitnim zahtjevima.
3. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 47., pod uvjetom da se odgovarajuće razine sigurnosti mogu postići bez primjene poglavlja IV. i V. ove Uredbe, ta se poglavlja ne primjenjuju na bitne zahtjeve iz članka 45. i odgovarajuća detaljna pravila koja su utvrđena u skladu s člankom 47. radi osiguranja sukladnosti s tim bitnim zahtjevima. U takvim slučajevima ti su zahtjevi i pravila „usklađeno zakonodavstvo Zajednice” u smislu Uredbe (EZ) 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93, i Odluke 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje na tržište proizvoda i o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 93/465/EEZ.

Članak 47.

Delegirane ovlasti

1. Za projektiranje, proizvodnju, održavanje i operiranje bespilotnih zrakoplova, njihovih motora, propelera, dijelova, neugrađene opreme i opreme za upravljanje bespilotnim zrakoplovom na daljinu, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) uvjete i postupke za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata za projektiranje, proizvodnju, održavanje i operiranje bespilotnih zrakoplova iz članka 46. stavaka 1. i 2., uključujući one u pogledu situacija u

kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne djelatnosti i rizike povezane s njom, prema potrebi, zahtijevaju takvi certifikati ili dopušta davanje izjava;

- (b) uvjete i postupke u skladu s kojima se operator bespilotnog zrakoplova oslanja na certifikate ili izjave izdane u skladu s odjeljcima I., II., III. i VIII.;
 - (c) za potrebe članka 46. stavka 3., uvjete pod kojima zahtjevi za projektiranje, proizvodnju, održavanje i operacije bespilotnih zrakoplova, njihovih motora, propelera, dijelova, neugrađene opreme i opreme za daljinsko upravljanje njima ne podliježu poglavljima IV. i V. ove Uredbe;
 - (d) privilegije i odgovornosti imatelja certifikata i operatora koji daju izjave;
 - (e) označivanje i identifikaciju bespilotnih zrakoplova;
 - (f) uvjete pod kojima se operacije bespilotnih zrakoplova zabranjuju, ograničavaju ili podliježu određenim uvjetima u interesu sigurnosti.
2. U pogledu projekata, proizvodnje, održavanja i operiranja bespilotnih zrakoplova, njihovih motora, propelera, dijelova, neugrađene opreme i opreme za daljinsko upravljanje zrakoplovom, a kako bi se u potrebnoj mjeri ostvarili ciljevi utvrđeni u članku 1., Komisiju se ovlašćuje mijenjati ili dopunjavati Prilog IX. i, ako je primjenjivo, Prilog X. delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 117. ako je to potrebno zbog tehničkog, operativnog ili znanstvenog razvoja ili dokaza o sigurnosti u vezi s letačkim operacijama.

ODJELJAK VIII.

Zrakoplovi koje na letovima u Uniju te unutar i iz nje upotrebljava operator iz treće zemlje

Članak 48.

Primjenjiva pravila

Zrakoplovi iz članka 2. stavka 1. točke (c) te članovi njihovih posada i njihove operacije u skladu su s primjenjivim standardima ICAO-a. Ako takvih standarda nema, ti zrakoplovi te članovi njihovih posada i njihove operacije, ispunjavaju bitne zahtjeve iz priloga II., IV. i V. te, ako je primjenjivo, Priloga VIII. ako ti zahtjevi nisu u suprotnosti s pravima trećih zemalja koja proizlaze iz međunarodnih konvencija.

Članak 49.

Sukladnost

1. Operiranje zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (c) za potrebe komercijalnog zračnog prijevoza podliježe certifikaciji i za njega se izdaje odobrenje.
- Navedeno se odobrenje izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je sposoban i da ima sredstva za ispunjavanje odgovornosti povezanih s operiranjem tog zrakoplova u skladu sa zahtjevima iz članka 48.
- U odobrenju se navode privilegije dodijeljeni operatoru i opseg operacija.

2. Ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 50., operiranje zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (c) koje nije komercijalni zračni prijevoz podliježe certifikaciji i za njega se izdaje odobrenje.

Navedeno se odobrenje izdaje na temelju zahtjeva i ako podnositelj zahtjeva dokaže da je sposoban i da ima sredstva za ispunjavanje odgovornosti povezanih s operiranjem tog zrakoplova u skladu sa zahtjevima iz članka 48.

U odobrenju se navode privilegiji dodijeljeni operatoru i opseg operacija.

Odstupajući od prvog podstavka, ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 50., operatori zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (c) koji sudjeluju u operacijama koje nisu komercijalni zračni prijevoz smiju dati izjavu o svojoj sposobnosti i raspoloživosti sredstava za ispunjavanje odgovornosti povezanih s operiranjem tog zrakoplova u skladu sa zahtjevima iz članka 48.

3. Odobrenja i izjave iz stavaka 1. i 2. zahtijevaju se samo s obzirom na operiranje zrakoplova koji lete u državno područje na koje se primjenjuju Ugovori, unutar tog područja ili iz njega, osim operiranja zrakoplova koji samo prelijeću to državno područje.

Članak 50.

Delegirane ovlasti

1. Za zrakoplove iz članka 2. stavka 1. točke (c), kao i članove njihovih posada i njihove operacije, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) izdavanje odobrenja zrakoplovima koji nemaju standardnu svjedodžbu ICAO-a o plovidbenosti ili izdavanje odobrenja pilotima koji nemaju standardnu dozvolu ICAO-a za upravljanje zrakoplovom koji leti u državno područje na koje se primjenjuju Ugovori, unutar tog područja ili iz njega;
 - (b) posebne uvjete za upravljanje zrakoplovom u skladu s odredbama stavka 48.;
 - (c) alternativne zahtjeve u slučajevima kada sukladnost sa standardima i zahtjevima iz članka 48. nije moguća ili bi zahtijevala neproporcionalan napor operatora, osiguravajući pritom da su ciljevi predmetnih standarda i zahtjeva ispunjeni;
 - (d) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, suspenziju ili ukidanje odobrenja iz članka 49., uključujući one u pogledu situacija u kojima se, radi ostvarivanja ciljeva iz članka 1. te uzimajući u obzir prirodu predmetne djelatnosti i rizike povezane s njom, prema potrebi, zahtijevaju takva odobrenja ili dopušta davanje izjava. Tim se uvjetima uzimaju u obzir certifikati koje izdaje država registracije ili država operatora i ne dovode se u pitanje Uredba (EZ) br. 2111/2005 i njezina provedbena pravila;
 - (e) privilegije i odgovornosti imatelja odobrenja iz članka 49. stavaka 1. i 2. te, prema potrebi, operatora koji su dali izjave u skladu s člankom 49. stavkom 2.;
 - (f) uvjete pod kojima se operiranje zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (c) zabranjuje, ograničava ili podliježe određenim uvjetima u interesu sigurnosti.
2. Pri donošenju pravila iz stavka 1. Komisija posebno osigurava:

- (a) da se, prema potrebi, primjenjuju preporučene prakse i dokumenti s uputama ICAO-a;
- (b) da ni jedan zahtjev ne prelazi okvire onoga što se temeljem ove Uredbe zahtijeva od zrakoplova iz članka 2. stavka 1. točke (b) podtočke i. te od članova posade i operatora takvih zrakoplova;
- (c) da je postupak dobivanja odobrenja iz članka 49. stavaka 1. i 2. jednostavan, proporcionalan, djelotvoran i troškovno učinkovit te da omogućuje načine dokazivanja sukladnosti s tim zahtjevima koji su proporcionalni složenosti operacije i rizicima povezanim s tom operacijom. Komisija posebno osigurava da se u obzir uzimaju:
 - i. rezultati Univerzalnog programa nadzora sigurnosti ICAO-a,
 - ii. informacije prikupljene na temelju programa inspekcijskih pregleda na stajanci utvrđenih u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 51. stavka 10.,
 - iii. druge priznate informacije o sigurnosnim aspektima s obzirom na dotičnog operatora,
 - iv. certifikati izdani u skladu s propisima treće zemlje;
- (d) da su u obzir uzeti aspekti povezani s ATM-om/ANS-om.

POGLAVLJE IV.

ZAJEDNIČKI SUSTAV CERTIFIKACIJE, NADZORA I MJERA ZA OSIGURAVANJE PRIMJENE PROPISA

Članak 51.

Certifikacija, nadzor i mjere za osiguravanje primjene propisa

1. Države članice, Komisija i Agencija surađuju u okviru jedinstvenog europskog sustava sigurnosti u zračnom prometu radi osiguranja sukladnosti s ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe.
2. Kako bi se osigurala sukladnost s odredbama ove Uredbe te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe, Agencija i nacionalna nadležna tijela, u skladu s ovom Uredbom:
 - (a) primaju i ocjenjuju zahtjeve koji su im podneseni, izdaju i, prema potrebi, obnavljaju certifikate te primaju izjave koje su im podnesene u skladu s odredbama iz poglavlja III.;
 - (b) obavljaju nadzor nad imateljima certifikata, pravnim i fizičkim osobama koje su dale izjave te proizvodima, dijelovima, opremom, sustavima ATM/ANS, sastavnim dijelovima ATM-a/ANS-a, uređajima za osposobljavanje koji simuliraju let i aerodromima koji podliježu odredbama iz poglavlja III.;
 - (c) provode potrebne istrage, inspekcijske preglede, revizije i druge aktivnosti praćenja kako bi utvrdile jesu li osobe iz točke (b) povrijedile zahtjeve iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe koji se primjenjuju na njih;

- (d) poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje primjene propisa, uključujući izmjenu, suspenziju ili ukidanje certifikata koje su izdale, prizemljenje zrakoplova i određivanje sankcija, kako bi se utvrđene povrede otklonile.

3. Odgovornosti za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa iz stavka 2. utvrđuju se u skladu sa sljedećim odredbama.

Agencija je odgovorna ako su joj te zadaće dodijeljene u skladu s člancima 53., 54., 55., 66., 67., 68., 69. i 70.

Nacionalno nadležno tijelo države članice u kojoj se nalazi aerodrom odgovorno je za te zadaće s obzirom na certifikat aerodroma iz članka 30. stavka 1. i certifikat organizacije odgovorne za rad aerodroma iz članka 32. stavka 1. Certifikat organizacije odgovorne za rad aerodroma može se izdati zajedno s certifikatom aerodroma ili zasebno.

U svim je drugim slučajevima za te zadaće odgovorno nacionalno nadležno tijelo države članice u kojoj fizička osoba koja podnosi zahtjev za izdavanje certifikata ili daje izjavu ima boravište ili, u slučaju pravne osobe, u kojoj osoba ima glavno poslovno sjedište, osim ako je drukčije određeno delegiranim aktima donesenima u skladu sa stavkom 10.

Međutim, ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima u skladu sa stavkom 14.:

- (a) zrakoplovno-medicinski ispitivači, zrakoplovno-medicinski centri i liječnici opće prakse odgovorni su za izdavanje certifikata o zdravstvenoj sposobnosti pilota iz članka 20. stavka 3. i certifikata o zdravstvenoj sposobnosti kontrolora zračnog prometa iz članka 41. stavka 1.;
- (b) organizacije za osposobljavanje pilota i kabinske posade kojima je izdano odobrenje u skladu s člankom 22. i operatori kojima je izdan certifikat u skladu s člankom 27. odgovorni su za izdavanje potvrda članova kabinske posade iz članka 21.

4. Nadzor Agencije i nacionalnih nadležnih tijela provodi se kontinuirano i na temelju prioriteta postavljenih s obzirom na rizike u području civilnog zrakoplovstva.
5. Agencija upravlja i koristi se instrumentima i postupcima potrebnima za prikupljanje, razmjenu i analizu informacija povezanih sa sigurnošću dobivenih iz programa inspekcijskih pregleda na stajanci utvrđenih u skladu s delegiranim aktima donesenima u skladu sa stavkom 10.
6. Kako bi lakše obavljale svoje zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa, Komisija, Agencija i nacionalna nadležna tijela razmjenjuju informacije, uključujući one o potencijalnim ili utvrđenim povredama.
7. Agencija promiče jednako tumačenje i primjenu zahtjeva iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe, među ostalim, izradom uputa iz članka 65. stavka 3. savjetujući se s nacionalnim nadležnim tijelima.
8. Svaka pravna ili fizička osoba koja podliježe ovoj Uredbi može Komisiju obavijestiti o navodnim razlikama u primjeni pravila među državama članicama. Ako takve razlike ozbiljno ometaju poslovanje tih osoba ili na drugi način izazivaju znatne poteškoće, Agencija i nacionalna nadležna tijela dotičnih država članica surađuju

kako bi otklonile te razlike bez nepotrebnog odgađanja. Ako te razlike nije moguće otkloniti, Agencija taj predmet upućuje Komisiji.

9. Agencija i nacionalna nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere za podizanje i poticanje svijesti o sigurnosti civilnog zrakoplovstva te šire informacije povezane sa sigurnošću koje su bitne za sprečavanje nesreća i nezgoda.
10. Za zadaće Agencije i nacionalnih nadležnih tijela u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s ovom Uredbom, Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) uvjete za prikupljanje, razmjenu i širenje informacija između Agencije i nacionalnih nadležnih tijela u svrhu obavljanja njihovih zadaća;
 - (b) uvjete za obavljanje certifikacije te za obavljanje istraga, inspekcijskih pregleda, revizija i drugih aktivnosti praćenja potrebnih za osiguranje djelotvornog nadzora pravnih i fizičkih osoba, proizvoda, dijelova, opreme, sustava ATM/ANS, sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a, uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let i aerodroma koji podliježu ovoj Uredbi;
 - (c) uvjete za kvalifikacije inspektora i organizacija uključenih u njihovo osposobljavanje;
 - (d) uvjete za obavljanje inspekcijskih pregleda na stajanci te za prizemljenje zrakoplova kada zrakoplov, njegov operator ili njegova posada ne ispunjavaju zahtjeve iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe;
 - (e) uvjete za administrativne sustave i sustave upravljanja Agencije i nacionalnih nadležnih tijela povezane sa zadaćama certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa;
 - (f) u pogledu stavka 3., uvjete za raspodjelu odgovornosti između Agencije i nacionalnih nadležnih tijela radi osiguravanja učinkovitog obavljanja zadaća u vezi s certifikacijom, nadzorom i osiguravanjem primjene propisa;
 - (g) u pogledu stavka 3., a radi osiguravanja učinkovitog obavljanja zadaća u vezi s certifikacijom zdravstvene sposobnosti pilota i kontrolora zračnog prometa, uvjete za dodjelu odgovornosti zrakoplovno-medicinskim ispitivačima i zrakoplovno-medicinskim centrima za izdavanje certifikata o zdravstvenoj sposobnosti pilota i certifikata o zdravstvenoj sposobnosti kontrolora zračnog prometa, kao i uvjete pod kojima se takve odgovornosti daju liječnicima opće prakse;
 - (h) u pogledu stavka 3., uvjete za dodjelu odgovornosti organizacijama za osposobljavanje pilota i kabinske posade za izdavanje potvrda članovima kabinske posade radi osiguravanja učinkovitog obavljanja zadaća u vezi s certifikacijom članova kabinske posade.

Članak 52.

Europski zrakoplovni inspektori

1. Agencija u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima uspostavlja mehanizam za udruživanje i dijeljenje inspektora i drugog osoblja koji imaju stručno znanje bitno za obavljanje zadaća certifikacije i nadzora u skladu s ovom Uredbom. U tu svrhu Agencija utvrđuje potrebne profile kvalifikacija i iskustva na temelju kojih ta nadležna tijela imenuju, ovisno o raspoloživosti, kandidate za sudjelovanje u

mehanizmu za udruživanje i dijeljenje u svojstvu europskih zrakoplovnih inspektora te o tim profilima obavješćuje nacionalna nadležna tijela.

2. Agencija i sva nacionalna nadležna tijela mogu zatražiti pomoć europskih zrakoplovnih inspektora u obavljanju aktivnosti nadzora i certifikacije. Te zahtjeve koordinira Agencija koja u tu svrhu, uz savjetovanje s nacionalnim nadležnim tijelima, razvija odgovarajuće postupke.
3. Europski zrakoplovni inspektori obavljaju svoje aktivnosti nadzora i certifikacije pod nadzorom i odgovornošću te prema uputama Agencije ili nacionalnog nadležnog tijela koje je zatražilo njihovu pomoć.
4. Troškovi pomoći europskih zrakoplovnih inspektora koje su imenovala nacionalna nadležna tijela pokrivaju se naknadama. U tu svrhu Agencija, u ime nacionalnog nadležnog tijela koje je snosilo troškove, izdaje račun pravnoj ili fizičkoj osobi koja je bila predmet aktivnosti nadzora i certifikacije koje su proveli ti inspektori. Agencija prenosi iznos naplaćen od te osobe dotičnom nacionalnom nadležnom tijelu.
5. U vezi s mehanizmom za udruživanje i dijeljenje iz stavka 1., Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi utvrdila detaljna pravila s obzirom na:
 - (a) prava i obveze Agencije te nacionalnih nadležnih tijela koja zahtijevaju, primaju ili pružaju pomoć u okviru tog mehanizma;
 - (b) ovlasti europskih zrakoplovnih inspektora i pravila koja se primjenjuju na njih kada pružaju takvu pomoć;
 - (c) utvrđivanje i naplatu naknada iz stavka 4.

Članak 53.

Prijenos odgovornosti

1. Države članice Agenciji mogu prenijeti odgovornost za certifikaciju, nadzor i mjere za osiguravanje primjene propisa u pogledu bilo kojih ili svih organizacija, operatora, osoblja, zrakoplova, uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let ili aerodroma za koje je dotična država članica odgovorna u skladu s ovom Uredbom.

Takvim prijenosom Agencija postaje nadležno tijelo za potrebe prenesene odgovornosti, a dotična se država članica oslobađa te odgovornosti. U vezi s Agencijinim ispunjavanjem te odgovornosti primjenjuju se odredbe poglavlja IV. i V.

2. Države članice Agenciji mogu, uz obostrani pristanak, drugoj državi članici prenijeti odgovornost za certifikaciju, nadzor i mjere za osiguravanje primjene propisa u pogledu bilo kojih ili svih organizacija, operatora, osoblja, zrakoplova, uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let ili aerodroma za koje je su odgovorne u skladu s ovom Uredbom.

Takvim prijenosom nacionalno nadležno tijelo države članice na koju je prenesena odgovornost postaje nadležno tijelo za prenesenu odgovornost, a dotična se država članica oslobađa te odgovornosti.

U vezi s ispunjavanjem te odgovornosti, primjenjuju se odredbe poglavlja II. i IV. te članaka 120. i 121., kao i primjenjive odredbe nacionalnog prava države članice na koju je odgovornost prenesena.

3. Agencija ili država članica, prema potrebi, prihvaća prijenos odgovornosti iz stavaka 1. i 2. samo ako smatra da prenesenu odgovornost može učinkovito ispunjavati u skladu s ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe.
4. Ako država članica namjerava prenijeti određene odgovornosti u skladu sa stavcima 1. ili 2., zajedno s Agencijom ili drugom državom članicom, prema potrebi, dogovara prijelazni plan kojim se osigurava uredan prijenos tih odgovornosti. Savjetovanje o tom prijelaznom planu obavlja se s pravnim i fizičkim osobama koje su obuhvaćene prijenosom te, u slučaju prijenosa iz stavka 2., s Agencijom prije njegova završetka.

Agencija i dotična država članica ili države članice, prema potrebi, osiguravaju da se prijenos odgovornosti obavi u skladu s prijelaznim planom.
5. Agencija u bazi podataka uspostavljenoj na temelju članka 63. stavlja na raspolaganje popis država članica koje su prenijele određene odgovornosti u skladu s ovim člankom. Taj popis obuhvaća pojedinosti o prenesenim odgovornostima na temelju kojih je moguće jasno utvrditi odgovornosti nakon prijenosa i, prema potrebi, obuhvaćene organizacije, operatore, osoblje, zrakoplove, uređaje za osposobljavanje koji simuliraju let ili aerodrome.

Agencija prenesene odgovornosti uzima u obzir pri obavljanju inspekcijskih pregleda i drugih aktivnosti praćenja u skladu s člankom 73.
6. Ovim se člankom ne dovode u pitanje prava i obveze država članica na temelju Čikaške konvencije. Ako država članica prenosi odgovornosti koje su joj dodijeljene Čikaškom konvencijom u skladu s ovim člankom, obavješćuje ICAO o tome da Agencija ili druga država članica djeluje kao njezin ovlašteni predstavnik za ispunjavanje njezinih obveza iz Čikaške konvencije.

Članak 54.

Organizacije koje posluju u više država članica

1. Odstupajući od članka 51. stavka 3., organizacija može podnijeti zahtjev da Agencija djeluje kao nadležno tijelo za certifikaciju, nadzor i mjere za osiguravanje primjene propisa s obzirom na tu organizaciju ako ta organizacija ima certifikat ili pravo na podnošenje zahtjeva za izdavanje certifikata u skladu s odredbama poglavlja III. nacionalnom nadležnom tijelu iz jedne države članice, ali ima ili namjerava imati znatan dio objekata i osoblja obuhvaćenih tim certifikatom smješten u jednoj ili više drugih država članica.

Takav zahtjev mogu podnijeti i dvije organizacije ili više njih, pri čemu svaka od njih ima glavno mjesto poslovanja u različitoj državi članici te ima certifikat ili pravo na podnošenje zahtjeva za izdavanje certifikata u skladu s odredbama poglavlja III. za istu vrstu zrakoplovne aktivnosti.

Ako organizacije iz prvog i drugog podstavka podnesu takav zahtjev, o tome obavješćuju nacionalna nadležna tijela država članica u kojima imaju glavno poslovno sjedište.
2. Ako Agencija smatra da može učinkovito ispunjavati odgovornosti za certifikaciju, nadzor i mjere osiguravanja primjene propisa, kako je zatraženo, u skladu s ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe, zajedno s dotičnom državom članicom ili, ako je primjenjivo, dotičnim državama

članicama dogovara prijelazni plan kojim se osigurava uredan prijenos tih odgovornosti. Savjetovanje o tom prijelaznom planu obavlja se s organizacijama koje su zatražile prijenos prije njegova završetka.

Agencija i dotična država članica ili države članice prema potrebi, osiguravaju da se prijenos odgovornosti obavi u skladu s prijelaznim planom.

3. Prijenosom odgovornosti u skladu sa stavcima 1. i 2. Agencija postaje nadležno tijelo za prenesenu odgovornost, a dotična država članica ili države članice oslobađaju se te odgovornosti. U vezi s Agencijinim ispunjavanjem te odgovornosti primjenjuju se odredbe poglavlja IV. i V.
4. Na svaki se prijenos odgovornosti u skladu s ovim člankom na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 53. stavaka 5. i 6.

Članak 55.

Mehanizam izvanrednog nadzora

1. Agencija državi članici predlaže prijenos odgovornosti u skladu s člankom 53. ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) rezultati inspekcijskih pregleda i drugih aktivnosti praćenja koje Agencija provodi na temelju članka 73. ukazuju na ozbiljnu i trajnu nesposobnost države članice da učinkovito obavlja određene ili sve svoje zadaće povezane s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s ovom Uredbom;
 - (b) Komisija je od dotične države članice zatražila otklanjanje nedostataka utvrđenih u skladu s točkom (a);
 - (c) država članica nije otklonila nedostatke na zadovoljavajući način, te takva situacija ugrožava sigurnost civilnog zrakoplovstva.
2. Ako dotična država članica nije provela preporuku Agencije ili otklonila nedostatke u roku od tri mjeseca od datuma te preporuke, Komisija može odlučiti, ako smatra da su uvjeti iz stavka 1. ispunjeni, da odgovornost za zadaće povezane s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa privremeno preuzima Agencija. Ta se odluka donosi provedbenim aktima koji se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2. Ako ima opravdanih i nezaobilaznih hitnih razloga koji se odnose na sigurnost u zračnom prometu, Komisija u skladu s postupkom iz članka 116. stavka 4. donosi odmah primjenjive provedbene akte.
3. Od datuma stupanja na snagu provedbene odluke iz stavka 2. Agencija redovito ocjenjuje je li uvjet iz stavka 1. točke (c) i dalje ispunjen. Ako smatra da taj uvjet više nije ispunjen, Agencija Komisiji daje preporuku za obustavu privremenog prijenosa odgovornosti.
4. Ako Komisija, uzimajući u obzir tu preporuku, smatra da uvjet iz stavka 1. točke (c) više nije ispunjen, ona odlučuje da se privremeni prijenos odgovornosti na Agenciju obustavlja.

Ta se odluka donosi provedbenim aktima koji se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2. Ako ima opravdanih i nezaobilaznih hitnih razloga koji se odnose na sigurnost u zračnom prometu, Komisija u skladu s postupkom iz članka 116. stavka 4. donosi odmah primjenjive provedbene akte.

5. Prijenosom odgovornosti u skladu sa stavkom 2. Agencija postaje nadležno tijelo za prenesenu odgovornost, a dotična se država članica oslobađa te odgovornosti. U vezi s Agencijinim ispunjavanjem te odgovornosti primjenjuju se odredbe poglavlja IV. i V.
6. Na svaki se prijenos odgovornosti u skladu s ovim člankom na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 53. stavaka 5. i 6. Isto tako, provedbene odluke Komisije iz stavaka 2. i 4. Agencija unosi u bazu podataka uspostavljenu na temelju članka 63.

Članak 56.

Valjanost certifikata i izjava

1. Certifikati koji su izdani i izjave koje su dane u skladu s ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe vrijede u svim državama članicama bez dodatnih zahtjeva ili ocjenjivanja.
2. Ako Komisija smatra da pravna ili fizička osoba kojoj je izdan certifikat ili koja je dala izjavu više ne ispunjava primjenjive zahtjeve ove Uredbe ili delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe, Komisija, na temelju preporuke Agencije, od države članice odgovorne za nadzor te osobe zahtijeva poduzimanje odgovarajućih korektivnih i zaštitnih mjera, uključujući ograničenje ili suspenziju certifikata.

Ta se odluka donosi provedbenim aktima koji se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2. Ako ima opravdanih i nezaobilaznih hitnih razloga koji se odnose na sigurnost u zračnom prometu, Komisija u skladu s postupkom iz članka 116. stavka 4. donosi odmah primjenjive provedbene akte.

Od datuma stupanja na snagu te provedbene odluke, odstupajući od stavka 1., predmetni certifikat ili izjava više nije valjan u svim državama članicama.

3. Ako Komisija smatra da je država članica iz stavka 2. poduzela odgovarajuće korektivne i zaštitne mjere, na temelju preporuke Agencije odlučuje da je predmetni certifikat ili izjava ponovno valjan u svim državama članicama u skladu sa stavkom 1. Ta se odluka donosi provedbenim aktima donesenima u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2. Ako ima opravdanih i nezaobilaznih hitnih razloga koji se odnose na sigurnost u zračnom prometu, Komisija u skladu s postupkom iz članka 116. stavka 4. donosi odmah primjenjive provedbene akte.
4. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje Uredba (EZ) br. 2111/2005.

Članak 57.

Priznavanje certifikata trećih zemalja

Agencija i nacionalna nadležna tijela mogu izdavati certifikate iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe na temelju certifikata koji su izdani u skladu s propisima treće zemlje, ili mogu priznavati certifikate i drugu odgovarajuću dokumentaciju kojima se potvrđuje sukladnost s pravilima za civilno zrakoplovstvo izdanima u skladu s propisima treće zemlje, ako je takva mogućnost predviđena:

- (a) međunarodnim sporazumima o priznavanju certifikata sklopljenima između Unije i treće zemlje ili

- (b) delegiranim aktima donesenima na temelju članka 18. stavka 1. točke (l), članka 25. stavka 1. točke (f) i članka 44. stavka 1. točke (e).

Članak 58.

Kvalificirani subjekti

1. Agencija i nacionalna nadležna tijela mogu svoje zadaće certifikacije i nadzora predviđene ovom Uredbom dodijeliti kvalificiranim subjektima koji su akreditirani kao sukladni s kriterijima iz Priloga VI. Agencija i nacionalna nadležna tijela koja se koriste kvalificiranim subjektima u tu svrhu uspostavljaju sustav za akreditaciju kvalificiranih subjekata te za ocjenjivanje njihove sukladnosti s tim kriterijima, u trenutku akreditacije i kontinuirano nakon toga.

Kvalificiranog subjekta akreditira Agencija ili pojedinačno nacionalno nadležno tijelo, ili ga zajednički akreditiraju najmanje dva nacionalna nadležna tijela ili Agencija i najmanje jedno nacionalno nadležno tijelo.

2. Agencija ili nacionalna nadležna tijela, prema potrebi, ukidaju ili suspendiraju akreditaciju kvalificiranog subjekta koju su izdale ako taj subjekt više ne ispunjava kriterije iz Priloga VI.
3. Agencija ili nacionalna nadležna tijela koja akreditiraju kvalificiranog subjekta mogu mu dodijeliti privilegij za izdavanje, izmjenu i suspenziju certifikata ili primanje izjava u ime Agencije ili nacionalnog nadležnog tijela. Taj se privilegij navodi u opsegu akreditacije.
4. Agencija i nacionalna nadležna tijela priznaju, bez dodatnih tehničkih zahtjeva ili ocjenjivanja, akreditacije kvalificiranih subjekata koje su Agencija i nacionalna nadležna tijela dodijelile u skladu sa stavkom 1.

Međutim, Agencija i nacionalna nadležna tijela nisu dužne prihvatiti cijeli opseg akreditacije koju je izdalo drugo nacionalno nadležno tijelo ili Agencija ni priznati privilegije koje je kvalificiranom subjektu dodijelilo drugo nacionalno nadležno tijelo u skladu sa stavkom 3.

5. Agencija i nacionalna nadležna tijela razmjenjuju informacije o dodijeljenim, suspendiranim ili ukinutim akreditacijama. Agencija te informacije stavlja na raspolaganje u bazi podataka iz članka 63.

Članak 59.

Zaštitne odredbe

1. Ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe ne sprečava se državu članicu da žurno odgovori na problem povezan sa sigurnošću civilnog zrakoplovstva ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) problem uključuje ozbiljan rizik za sigurnost u zračnom prometu, a za njegovo rješavanje nužno je hitno djelovanje te države članice;
 - (b) država članica ne može na odgovarajući način riješiti problem u skladu s odredbama ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe;
 - (c) poduzete mjere proporcionalne su težini problema.

U tom slučaju dotična država članica bez odgode obavješćuje Komisiju, Agenciju i ostale države članice, putem baze podataka uspostavljene na temelju članka 63., o poduzetim mjerama i razlozima za njihovo poduzimanje.

2. Ako je trajanje mjera iz stavka 1. dulje od osam uzastopnih mjeseci ili ako je država članica poduzimala iste mjere ponovno tako da su ukupno trajale dulje od osam mjeseci, Agencija ocjenjuje jesu li uvjeti iz stavka 1. ispunjeni te, u roku od tri mjeseca od datuma primitka obavijesti iz stavka 1., daje preporuku Komisiji s obzirom na rezultat tog ocjenjivanja. Agencija tu preporuku unosi u bazu podataka uspostavljenu na temelju članka 63.

U tom slučaju Komisija procjenjuje, uzimajući u obzir tu preporuku, jesu li ti uvjeti ispunjeni. Ako Komisija smatra da nisu ispunjeni ili ako se ne slaže s ocjenom Agencije, u roku od tri mjeseca od datuma primitka te obavijesti donosi provedbenu odluku u tu svrhu, koja se objavljuje u *Službenom listu Europske unije* i unosi u bazu podataka uspostavljenu na temelju članka 63.

Država članica o kojoj je riječ odmah po primitku obavijesti o toj provedbenoj odluci obustavlja mjere poduzete u skladu sa stavkom 1.

3. Po primitku obavijesti iz stavka 1., Agencija bez odgađanja ocjenjuje i može li se problem koji je utvrdila država članica Agencija riješiti donošenjem odluka iz članka 65. stavka 4. prvog podstavka tako da mjere koje poduzima država članica nisu više potrebne. Ako Agencija smatra da se problem može riješiti na taj način, donosi odgovarajuću odluku u tu svrhu. Ako smatra da se problem ne može riješiti na taj način, daje preporuku Komisiji o izmjeni delegiranih akata ili provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe koju smatra potrebnom s obzirom na primjenu stavka 1.
4. Ako je to potrebno s obzirom na primjenu stavka 1., Komisija bez odgađanja i uzimajući u obzir preporuku Agencije, razmatra izmjenu bilo kojeg delegiranog akta donesenog na temelju članka 18. stavka 1., članka 25. stavka 1., članka 28. stavka 1., članka 34. stavka 1., članka 39. stavka 1., članka 44. stavka 1., članka 47. stavka 1. i članka 50. stavka 1.

Članak 60.

Odredbe o odstupanjima

1. Države članice mogu bilo kojoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja podliježe ovoj Uredbi odobriti izuzeća od zahtjeva koje se primjenjuju na tu osobu u skladu s odredbama poglavlja III., osim od bitnih zahtjeva utvrđenih u tim odredbama ili delegiranim i provedbenim aktima donesenima u skladu s tim odredbama, u slučaju hitnih nepredviđenih okolnosti koje utječu na te osobe ili hitnih operativnih potreba tih osoba, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) nije moguće na odgovarajući način riješiti te okolnosti ili potrebe u skladu s primjenjivim zahtjevima;
 - (b) prihvatljiva razina zaštite okoliša i sukladnosti s primjenjivim bitnim zahtjevima osigurana je, ako je potrebno, primjenom mjera ublažavanja;
 - (c) država članica ublažila je u najvećoj mogućoj mjeri svako moguće narušavanje tržišnih uvjeta kao posljedicu odobravanja izuzeća i

- (d) izuzeće je u svojem opsegu i trajanju ograničeno u mjeri u kojoj je to nužno potrebno i primjenjuje se na nediskriminirajućoj osnovi.

U tom slučaju dotična država članica bez odgode obavješćuje Komisiju, Agenciju i ostale države članice, putem baze podataka uspostavljene na temelju članka 63., o odobrenom izuzeću, razlozima za njegovo odobrenje i, ako je primjenjivo, potrebnim mjerama ublažavanja koje se primjenjuju.

2. Ako je trajanje izuzeća iz stavka 1. dulje od osam uzastopnih mjeseci ili ako je država članica odobravalala ista izuzeća ponovno i ukupno im je trajanje dulje od osam mjeseci, Agencija ocjenjuje jesu li uvjeti iz stavka 1. ispunjeni te, u roku od tri mjeseca od datuma primitka obavijesti iz stavka 1., daje preporuku Komisiji s obzirom na rezultat tog ocjenjivanja. Agencija tu preporuku unosi u bazu podataka uspostavljenu na temelju članka 63.

U tom slučaju Komisija procjenjuje, uzimajući u obzir tu preporuku, jesu li ti uvjeti ispunjeni. Ako Komisija smatra da nisu ispunjeni ili ako se ne slaže s ocjenom Agencije, u roku od tri mjeseca od datuma primitka te obavijesti donosi provedbenu odluku u tu svrhu, koja se objavljuje u *Službenom listu Europske unije* i unosi u bazu podataka uspostavljenu na temelju članka 63.

Dotična država članica odmah po primitku obavijesti o toj provedbenoj odluci ukida izuzeće odobreno u skladu sa stavkom 1.

3. Ako država članica smatra da se sukladnost s primjenjivim bitnim zahtjevima utvrđenima u prilogima može dokazati na druge načine osim onih propisanih u delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe te da takvi načini imaju znatne prednosti u smislu sigurnosti civilnog zrakoplovstva ili učinkovitosti osoba koje podliježu ovoj Uredbi ili dotičnih nadležnih tijela, ta država članica može, putem baze podataka uspostavljene na temelju članka 63., Komisiji i Agenciji podnijeti obrazloženi zahtjev za izmjenu predmetnog delegiranog ili provedbenog akta kako bi se omogućila primjena tih drugih načina.

U tom slučaju, Agencija bez odgode daje preporuku Komisiji o tome ispunjava li zahtjev države članice uvjete iz prvog podstavka.

Ako je to potrebno s obzirom na primjenu ovog stavka, Komisija bez odgađanja, uzimajući u obzir tu preporuku, razmatra izmjenu predmetnog delegiranog ili provedbenog akta.

Članak 61.

Prikupljanje, razmjena i analiza informacija

1. Komisija, Agencija i nacionalna nadležna tijela razmjenjuju sve informacije koje su im dostupne u kontekstu primjene ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe, a koje su drugim strankama bitne za obavljanje njihovih zadaća na temelju ove Uredbe. Nadležna tijela država članica ovlaštena za istraživanje nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu ili za analizu događaja imaju pravo i na pristup tim informacijama radi obavljanja svojih zadaća. Te se informacije isto tako mogu širiti zainteresiranim stranama u skladu s delegiranim aktima iz stavka 4.
2. Agencija na razini Unije koordinira prikupljanje, razmjenu i analizu informacija o pitanjima u području primjene ove Uredbe. U tu svrhu Agencija može sklapati

administrativne dogovore s pravnim i fizičkim osobama koje podliježu ovoj Uredbi, ili udruženjima takvih osoba, o prikupljanju, razmjeni i analizi informacija.

3. Na zahtjev Komisije Agencija analizira hitna ili važna pitanja iz područja primjene ove Uredbe. Ako je to potrebno, nacionalna nadležna tijela surađuju s Agencijom za potrebe provedbe takve analize.
4. Komisija donosi detaljna pravila o načinima razmjene informacija iz stavka 1. između Komisije, Agencije i nacionalnih nadležnih tijela te o širenju tih informacija zainteresiranim stranama. Ta se pravila navode u provedbenim aktima koji se donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 116. stavka 3.

U detaljnim pravilima iz prvog podstavka uzimaju se u obzir:

- (a) potreba da se pravnim i fizičkim osobama koje podliježu ovoj Uredbi dostave informacije koje su im potrebne za osiguravanje sukladnosti s ciljevima iz članka 1. te unapređivanje njihova ostvarivanja;
 - (b) potreba da se širenje i upotreba informacija ograniči na one koje su prijeko potrebne za postizanje tih ciljeva;
 - (c) potreba da se spriječi stavljanje na raspolaganje informacija ili njihovo korištenje u svrhu pripisivanja krivnje ili odgovornosti.
5. Komisija, Agencija i nacionalna nadležna tijela te pravne i fizičke osobe i udruženja takvih osoba iz stavka 2. poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurali odgovarajuću povjerljivost informacija koje su primili u skladu s ovim člankom, ne dovodeći u pitanje strože zahtjeve o povjerljivosti predviđene Uredbom (EU) br. 996/2010, Uredbom (EU) br. 376/2014 ili drugim zakonodavstvom Unije.
6. Agencija svake godine objavljuje izvješće o sigurnosti kako bi javnost upoznala s općom razinom sigurnosti civilnog zrakoplovstva. To izvješće sadržava analizu općeg stanja sigurnosti opisanu jednostavnim i lako razumljivim jezikom i u njemu se navodi postoje li povećani sigurnosni rizici.

Članak 62.

Zaštita izvora informacija

1. Kad se informacije iz članka 61. stavaka 1. i 2. dostave nacionalnom nadležnom tijelu, izvor takvih informacija štiti se u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti izvora informacija povezanih sa sigurnošću civilnog zrakoplovstva. Ako Komisiji ili Agenciji takve informacije dostavi fizička osoba, izvor tih informacija se ne otkriva te se osobni podaci o tom izvoru ne bilježe zajedno s dostavljenim informacijama.
2. Ne dovodeći u pitanje primjenjivo nacionalno kazneno pravo, države članice suzdržavaju se od pokretanja postupka za povrede propisa bez predumišljaja ili namjere za koje su doznale samo zato što su im informacije o tim povredama dostavljene na temelju ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe.

Odredbe prvog podstavka ne primjenjuju se u slučajevima zlonamjernog ponašanja ili namjernog, teškog i ozbiljnog zanemarivanja očitog rizika te krajnjeg nedostatka profesionalne odgovornosti da se učini ono što je očito potrebno u danim okolnostima pa to izazove predvidljivu štetu osobi ili imovini ili teško ugrozi razinu sigurnosti civilnog zrakoplovstva.

3. Države članice mogu zadržati ili donijeti mjere za jačanje zaštite izvora informacija iz stavka 1.
4. Zaposlenike i ugovorno osoblje koji dostave informacije u okviru primjene ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju nje njihov poslodavac ili organizacija za koju pružaju usluge ne smiju ni na koji način diskriminirati zbog dostavljanja tih informacija.

Odredbe prvog podstavka ne primjenjuju se u slučajevima zlonamjernog ponašanja ili namjernog, teškog i ozbiljnog zanemarivanja očitog rizika te krajnjeg nedostatka profesionalne odgovornosti da se učini ono što je očito potrebno u danim okolnostima pa to izazove predvidljivu štetu osobi ili imovini ili teško ugrozi razinu sigurnosti u zračnom prometu.
5. Odredbama ovog članka ne sprečavaju se države članice, Komisiju i Agenciju da poduzmu bilo koju mjeru potrebnu za održavanje ili poboljšanje sigurnosti civilnog zrakoplovstva.
6. Odredbama ovog članka ne dovode se u pitanje pravila o zaštiti izvora informacija utvrđena u Uredbi (EU) br. 996/2010 i Uredbi (EU) br. 376/2014.

Članak 63.

Baza podataka

1. Agencija, u suradnji s Komisijom i nacionalnim nadležnim tijelima, uspostavlja bazu podataka potrebnih za osiguravanje učinkovite suradnje između Agencije i nacionalnih nadležnih tijela u vezi s obavljanjem njihovih zadaća u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa na temelju ove Uredbe te sama upravlja tom bazom.

Ta baza podataka sadržava informacije o:

- (a) certifikatima koje su Agencija i nacionalna nadležna tijela izdale i izjavama koje su primile u skladu s odredbama poglavlja III. i članaka 53., 54., 55., 66., 67., 68., 69. i 70.;
- (b) certifikatima koje su izdali i izjavama koje su primili kvalificirani subjekti u ime Agencije i nacionalnih nadležnih tijela u skladu s člankom 58. stavkom 3.;
- (c) akreditacijama koje su Agencija i nacionalna nadležna tijela dodijelile kvalificiranim subjektima u skladu s člankom 58., uključujući informacije o opsegu akreditacije;
- (d) mjerama koje države članice poduzimaju u skladu s člankom 2. stavcima 6. i 7. te o odgovarajućim odlukama Komisije;
- (e) odlukama Komisije donesenima u skladu s člankom 2. stavkom 4.;
- (f) odlukama država članica donesenima u skladu s člankom 36. stavkom 2.;
- (g) prijenosima odgovornosti država članica na Agenciju ili drugu državu članicu u skladu s člancima 53. i 54., uključujući pojedinosti o prenesenim odgovornostima;
- (h) odlukama Komisije donesenima u skladu s člankom 55, uključujući pojedinosti o odgovornostima prenesenima na Agenciju na temelju tih odluka;

- (i) odlukama Komisije donesenima u skladu s člankom 56.;
 - (j) obavijestima nacionalnih nadležnih tijela o pojedinačnim specifikacijskim shemama vremena leta dostavljenim Agenciji na temelju delegiranih akata donesenih u skladu s člankom 28. stavkom 1. točkom (f) te odgovarajućim mišljenjima Agencije danima u skladu s člankom 65. stavkom 7.;
 - (k) obavijestima država članica o mjerama poduzetima radi žurnog odgovora na problem povezan sa sigurnošću civilnog zrakoplovstva i o odobravanju izuzeća te odgovarajućim preporukama Agencije i odlukama Komisije u skladu s člankom 59. stavkom 1. i člankom 60. stavkom 1.;
 - (l) zahtjevima država članica u pogledu drugih načina usklađivanja i odgovarajućim preporukama Agencije u skladu s člankom 60. stavkom 3.;
 - (m) obavijestima Agencije i odgovarajućim odlukama Komisije u skladu s člankom 65. stavkom 4.;
 - (n) ostale informacije koje mogu biti potrebne za osiguravanje učinkovite suradnje iz prvog podstavka.
2. Nacionalna nadležna tijela, zrakoplovno-medicinski ispitivači i zrakoplovno-medicinski centri isto tako putem baze podataka razmjenjuju informacije o zdravstvenoj sposobnosti pilota. Sve takve informacije koje su zapravo osobni podaci, uključujući zdravstvene podatke, ograničavaju su na one koje su prijeko potrebne za osiguravanje učinkovite certifikacije i nadzora pilota u skladu s člankom 20.
 3. Svi osobni podaci, uključujući zdravstvene podatke, koji su navedeni u bazi podataka pohranjuju se samo na razdoblje koje je nužno za potrebe zbog kojih su podaci prikupljeni ili zbog kojih podliježu daljnjoj obradi.
 4. Države članice i Agencija osiguravaju da su osobe čiji se osobni podaci obrađuju u bazi podataka prethodno obaviještene o tome.
 5. Države članice i Agencija mogu ograničiti opseg prava osobe čiji se podaci obrađuju na pristup, ispravljanje i brisanje osobnih podataka sadržanih u bazi podataka u mjeri u kojoj je to nužno potrebno za zaštitu sigurnosti civilnog zrakoplovstva u skladu s člankom 13. Direktive 95/46/EZ i člankom 20. Uredbe (EZ) br. 45/2001.
 6. Ne dovodeći u pitanje stavak 7., Komisija, Agencija, nacionalna nadležna tijela i sva nadležna tijela država članica ovlaštena za istraživanje nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu imaju, u svrhu obavljanja svojih zadaća, zaštićeni internetski pristup svim informacijama u bazi podataka.

Ako je to potrebno, Komisija i Agencija mogu širiti određene informacije iz baze podataka, osim informacija iz stavka 2., zainteresiranim stranama ili ih staviti na raspolaganje javnosti;
 7. Informacije u bazi podataka štite se od neovlaštenog pristupa odgovarajućim alatima i protokolima. Pristup i otkrivanje informacija iz stavka 2. ograničavaju se na osobe odgovorne za certifikaciju i nadzor zdravstvene sposobnosti pilota u svrhu obavljanja njihovih zadaća na temelju ove Uredbe. Ograničen pristup tim informacijama može se odobriti i drugim ovlaštenim osobama za potrebe osiguravanja pravilnog

funkcioniranja baze podataka, posebno za njezino tehničko održavanje. Osobe ovlaštene za pristup informacijama koje sadržavaju osobne podatke dužne su prethodno pohađati tečaj o primjenjivom zakonodavstvu u području zaštite osobnih podataka i povezanim mjerama zaštite.

8. Komisija donosi pravila potrebna za funkcioniranje i upravljanje bazom podataka. Ta se pravila navode u provedbenim aktima koja se donose u skladu s postupkom ispitivanja z članka 116. stavka 3. i u kojima se utvrđuju detaljna pravila s obzirom na:
- (a) tehničke aspekte uspostave i održavanja baze podataka;
 - (b) razvrstavanje informacija koje Komisija, Agencija i nacionalna nadležna tijela dostavljaju radi unosa u bazu podataka, uključujući oblik i način dostave takvih informacija;
 - (c) redovito i standardizirano ažuriranje informacija u bazi podataka;
 - (d) načine širenja i objavljivanja određenih informacija u bazi podataka u skladu sa stavkom 6.;
 - (e) razvrstavanje informacija o zdravstvenoj sposobnosti pilota koje nacionalna nadležna tijela, zrakoplovno-medicinski ispitivači i zrakoplovno-medicinski centri dostavljaju radi unosa u bazu podataka, uključujući oblik i način dostave takvih informacija;
 - (f) načine zaštite informacija u bazi podataka od neovlaštenog pristupa, ograničavanja pristupa informacijama te zaštite svih osobnih podataka sadržanih u bazi podataka u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije o zaštiti osobnih podataka, posebno s obzirom na zaštitu od slučajnog ili nezakonitog uništavanja, gubitka, izmjene ili otkrivanja;
 - (g) najdulje dopušteno razdoblje pohrane osobnih podataka sadržanih u bazi podataka, uključujući informacije o zdravstvenoj sposobnosti pilota koje su osobni podaci;
 - (h) detaljne uvjete pod kojima države članice i Agencija mogu za potrebe stavka 5. ograničiti opseg prava osobe čiji se podaci obrađuju na pristup, ispravljanje i brisanje osobnih podataka u bazi podataka.

POGLAVLJE V.

AGENCIJA EUROPSKE UNIJE ZA SIGURNOST ZRAČNOG PROMETA

ODJELJAK I.

ZADAĆE

Članak 64.

Osnivanje i funkcije Agencije

1. Ovime se osniva Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa.
2. U svrhu osiguravanja dobrog funkcioniranja i razvoja civilnog zrakoplovstva u Uniji u skladu s ciljevima iz članka 1., Agencija:
 - (a) obavlja sve zadaće i sastavlja mišljenja o svim pitanjima uređenima ovom Uredbom;
 - (b) pomaže Komisiji pripremajući mjere koje se poduzimaju na temelju ove Uredbe. Ako te mjere obuhvaćaju tehnička pravila, Komisija ne smije mijenjati sadržaj tih mjera bez prethodne koordinacije s Agencijom;
 - (c) Komisiji pruža tehničku, znanstvenu i administrativnu potporu potrebnu za obavljanje njezinih zadaća;
 - (d) poduzima potrebne mjere unutar granica ovlasti koje su joj dodijeljene ovom Uredbom ili drugim zakonodavnim aktom Unije;
 - (e) provodi inspekcijske preglede, druge aktivnosti praćenja i istrage koji su potrebni za obavljanje njezinih zadaća na temelju ove Uredbe ili ih zahtijeva Komisija;
 - (f) obavlja, u svojem području nadležnosti, u ime država članica, one funkcije i zadaće koje države članice imaju na temelju primjenjivih međunarodnih konvencija, posebno Čikaške konvencije;
 - (g) pomaže nacionalnim nadležnim tijelima u njihovim zadaćama, posebno pružanjem foruma za razmjenu informacija i stručnog znanja;
 - (h) sudjeluje, na zahtjev, u utvrđivanju, mjerenju i analizi pokazatelja performansi te izvješćivanju o njima ako su zakonodavstvom Unije propisani planovi performansi u vezi s civilnim zrakoplovstvom;
 - (i) surađuje s ostalim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije u područjima u kojima su njihove aktivnosti povezane s tehničkim aspektima civilnog zrakoplovstva.

Članak 65.

Mjere koje provodi Agencija

1. Agencija, na zahtjev, pomaže Komisiji u pripremi prijedloga za izmjene ove Uredbe i prijedloga za donošenje delegiranih i provedbenih akata na temelju ove Uredbe. Dokumentе koje je pripremila u tu svrhu Agencija podnosi Komisiji u obliku mišljenja.
2. Agencija daje preporuke, upućene Komisiji, za primjenu članaka 59. i 60.
3. U skladu s člankom 104. te primjenjivim delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe, Agencija izdaje certifikacijske specifikacije, prihvatljive načine usklađivanja te upute za primjenu ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesanih na temelju ove Uredbe.
4. Agencija donosi odgovarajuće odluke za primjenu članaka 53., 54., 55., 66., 67., 68., 69., 70., 71. i 73.

Agencija može odobriti izuzeća svakoj pravnoj ili fizičkoj osobi kojoj je izdala certifikat u situacijama i ovisno o uvjetima iz članka 60. stavka 1. U tom slučaju Agencija odmah obavješćuje Komisiju i države članice, putem baze podataka uspostavljene na temelju članka 63., o odobrenim izuzećima, razlozima za njihovo odobrenje i, ako je primjenjivo, potrebnim mjerama ublažavanja koje se primjenjuju. Ako je trajanje izuzeća dulje od osam uzastopnih mjeseci ili ako je Agencija

odobravalu isto izuzeće ponovno i ukupno mu je trajanje dulje od osam mjeseci, Komisija ocjenjuje jesu li ti uvjeti ispunjeni i, ako smatra da nisu, donosi provedbenu odluku u tom smislu, koja se objavljuje u *Službenom listu Europske unije* unosi u bazu podataka uspostavljenu na temelju članka 63. Agencija odmah po primitku obavijesti o toj provedbenoj odluci ukida izuzeće.

5. Agencija izdaje izvješća o inspekcijskim pregledima i drugim aktivnostima praćenja koje provodi u skladu s člankom 73.
6. Agencija bez odgađanja reagira na hitan sigurnosni problem iz područja primjene ove Uredbe određivanjem korektivnih mjera koje trebaju poduzeti nacionalna nadležna tijela ili pravne i fizičke osobe koje podliježu odredbama ove Uredbe te dostavom odgovarajućih informacija tim nacionalnim nadležnim tijelima ili osobama, uključujući upute ili preporuke, ako je to potrebno kako bi se zaštitili ciljevi utvrđeni u članku 1.
7. Agencija daje mišljenja o pojedinačnim specifikacijskim shemama vremena leta koje države članice predlažu na temelju delegiranih akata donesenih u skladu s člankom 28. stavkom 1. točkom (f), a koje odstupaju od certifikacijskih specifikacija koje je donijela Agencija.

Članak 66.

Certifikacija plovidbenosti i ekološke sukladnosti

1. U vezi s proizvodima, dijelovima i neugrađenom opremom iz članka 2. stavka 1. točke (a) i članka 2. stavka 1. točke (b) podtočke i., Agencija, prema potrebi i kako je navedeno u Čikaškoj konvenciji ili njezinim prilogima, u ime država članica obavlja funkcije i zadaće države projektiranja, proizvodnje ili registracije ako se te funkcije i zadaće odnose na certifikaciju projekta i obvezne informacije o kontinuiranoj plovidbenosti. U tu svrhu posebno:
 - (a) za svaki projekt proizvoda za koji je zahtjev za izdavanje certifikata tipa, certifikata o izmjenama, uključujući dodatni certifikat tipa, ili odobrenja projekta popravka podnesen u skladu s člankom 11., utvrđuje osnovu za certifikaciju tipa i obavješćuje podnositelja zahtjeva o tome;
 - (b) za svaki proizvod za koji je zahtjev za izdavanje svjedodžbe o plovidbenosti s ograničenjima ili potvrde o buci s ograničenjima podnesen u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom (a), utvrđuje i podnositelju zahtjeva priopćuje posebne specifikacije u pogledu plovidbenosti ili posebni kodeks za ekološku sukladnost proizvoda;
 - (c) za svaki projekt dijela ili neugrađene opreme za koji je zahtjev za certifikat podnesen u skladu s člankom 12. odnosno člankom 13., utvrđuje osnovu za certifikaciju i obavješćuje podnositelja zahtjeva o tome;
 - (d) za zrakoplove za koje je zahtjev za dopuštenje za letenje podnesen u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom (b), izdaje odobrenje za uvjete letenja povezane s projektom zrakoplova;
 - (e) utvrđuje i podnositelju zahtjeva priopćuje specifikacije u pogledu plovidbenosti i ekološke sukladnosti koje se primjenjuju na projekte proizvoda i dijelova koji podliježu davanju izjave u skladu s člankom 17. stavkom 1. točkom (a);

- (f) odgovorna je za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na certifikate tipa, certifikate tipa s ograničenjima, certifikate o izmjenama, uključujući dodatne certifikate tipa, i odobrenja projekta popravka za projekte proizvoda u skladu s člankom 11. i člankom 17. stavkom 1. točkom (b);
 - (g) odgovorna je za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na certifikate za projekte dijelova i neugrađene opreme u skladu s člancima 12. i 13.;
 - (h) izdaje odgovarajuće ekološko-tehničke listove za projekte proizvoda koje certificira u skladu s člankom 11.;
 - (i) osigurava funkcije kontinuirane plovidbenosti povezane s projektima proizvoda, dijelova i neugrađene opreme koje je certificirala te u pogledu kojih provodi nadzor, uključujući reagiranje bez odgode na problem povezan sa sigurnošću ili zaštitom te izdavanje i širenje relevantnih obveznih informacija;
2. Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na:
- (a) odobrenja organizacija odgovornih za projektiranje proizvoda, dijelova i neugrađene opreme u skladu s člankom 15. stavkom 1.;
 - (b) odobrenja organizacija odgovornih za proizvodnju, održavanje i upravljanje kontinuiranom plovidbenošću proizvoda, dijelova i neugrađene opreme te odobrenja organizacija uključenih u osposobljavanje osoblja u skladu s člankom 15., ako te organizacije imaju glavno mjesto poslovanja izvan državnog područja za koje je država članica odgovorna na temelju Čikaške konvencije.
3. Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 54. stavkom 3. s obzirom na izjave koje organizacije daju u skladu s člankom 17. stavkom 1. točkom (a).

Članak 67.

Certifikacija članova posade zrakoplova

1. Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na odobrenja organizacija za osposobljavanje pilota i kabinske posade i zrakoplovno-medicinskih centara iz članka 22., ako te organizacije i centri imaju glavno mjesto poslovanja izvan državnog područja za koje je država članica odgovorna na temelju Čikaške konvencije.
2. Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na certifikate za uređaje za osposobljavanje koji simuliraju let u skladu s člankom 23. u svakom od sljedećih slučajeva:
- (a) uređajem se koristi organizacija kojoj je Agencija izdala certifikat u skladu sa stavkom 1.;
 - (b) uređaj se nalazi na državnom području za koje je država članica odgovorna na temelju Čikaške konvencije te se njime koristi organizacija koju je Agencija certificirala u skladu sa stavkom 1. i koja ima glavno mjesto poslovanja izvan tog područja;

- (c) uređaj se nalazi izvan državnog područja za koje je država članica odgovorna na temelju Čikaške konvencije, osim ako se uređajem koristi organizacija kojoj Agencija nije izdala certifikat u skladu sa stavkom 1. i koja ima glavno mjesto poslovanja na tom području;

Članak 68.

ATM/ANS

1. Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na:
 - (a) certifikate pružatelja ATM-/ANS-a iz članka 36., ako ti pružatelji imaju glavno mjesto poslovanja izvan državnog područja na koje se primjenjuju Ugovori te su odgovorni za pružanje ATM-a/ANS-a u zračnom prostoru tog područja;
 - (b) certifikate pružatelja ATM-/ANS-a iz članka 36., ako ti pružatelji pružaju paneuropski ATM/ANS;
 - (c) certifikate i izjave organizacija iz članka 37., ako su te organizacije uključene u projektiranje, proizvodnju ili održavanje sustava i sastavnih dijelova paneuropskog ATM-a/ANS-a;
 - (d) izjave koje daju pružatelji ATM-a/ANS-a kojima je Agencija u skladu s točkama (a) i (b) izdala certifikat za sustave i sastavne dijelove ATM-a/ANS-a koje ti pružatelji stavljaju u upotrebu u skladu s člankom 38. stavkom 1.
2. U vezi sa sustavima i sastavnim dijelovima iz članka 38., Agencija:
 - (a) ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima na temelju članka 39., utvrđuje i podnosi zahtjev za priopćuje detaljne specifikacije za sustave i sastavne dijelove ATM-a/ANS-a o kojima ovisi sigurnost ili interoperabilnost i koji podliježu obvezi izdavanja certifikata ili davanja izjave u skladu s člankom 38. stavkom 2.;
 - (b) ako je tako propisano delegiranim aktima donesenima na temelju članka 39., odgovorna je za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na certifikate i izjave u pogledu sustava i sastavnih dijelova ATM-a/ANS-a o kojima ovisi sigurnost ili interoperabilnost u skladu s člankom 38. stavkom 2.

Članak 69.

Certifikacija kontrolora zračnog prometa

Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na certifikate organizacija za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa iz članka 42. ako te organizacije imaju glavno mjesto poslovanja izvan državnog područja za koje je država članica odgovorna na temelju Čikaške konvencije i, ako je primjenjivo, članova njihovog osoblja.

Članak 70.

Operatori iz trećih zemalja i međunarodni nadzor sigurnosti

1. Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na

odobrenja za operacije iz članka 49. stavaka 1. i 2. te izjave koje daju operatori iz članka 49. stavka 2., osim ako država članica za predmetne operatore obavlja funkcije i zadaće države operatora.

2. Agencija je odgovorna za zadaće u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3. s obzirom na odobrenja za zrakoplove i pilote iz članka 50. stavka 1. točke (a).
3. Agencija, na zahtjev, pomaže Komisiji u provedbi Uredbe (EZ) br. 2111/2005 obavljanjem potrebnih ocjenjivanja, uključujući obilaske na licu mjesta, operatora iz trećih zemalja i tijela odgovornih za njihov nadzor. Rezultate tih ocjena, s odgovarajućim preporukama, dostavlja Komisiji.

Članak 71.

Istrage Agencije

1. Agencija sama ili preko nacionalnih nadležnih tijela ili kvalificiranih subjekata provodi istrage potrebne za obavljanje svojih zadaća u vezi s certifikacijom, nadzorom i mjerama za osiguravanje primjene propisa u skladu s člankom 51. stavkom 3.
2. U svrhu provođenja istraga iz stavka 1., Agenciju se ovlašćuje:
 - (a) zahtijevati od pravnih ili fizičkih osoba kojima je izdala certifikat ili koje su joj dale izjavu da dostave sve potrebne informacije;
 - (b) zatražiti od tih osoba usmeno obrazloženje bilo koje činjenice, dokumenta, predmeta, postupka ili drugog pitanja bitnog za utvrđivanje ispunjava li osoba odredbe iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe;
 - (c) za ulazak u sve prostorije, područja ili prijevozna sredstva tih osoba;
 - (d) za pregled, kopiranje ili uzimanje izvadaka iz svih dokumenata, evidencija ili podataka koje te osobe imaju ili su im dostupni, bez obzira na medij na kojem je predmetna informacija pohranjena.

Ako je to potrebno za utvrđivanje ispunjava li osoba kojoj je izdala certifikat ili koja joj je dala izjavu odredbe iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe, Agencija se daje pravo i provoditi ovlasti utvrđene u prvom podstavku u odnosu na svaku drugu pravnu ili fizičku osobu za koju se razumno može očekivati da posjeduje informacije bitne za te svrhe ili da im može pristupiti.

Ovlasti iz ovog stavka provode se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države članice ili treće zemlje u kojoj se provodi istraga, uzimajući u obzir prava i legitimne interese predmetnih osoba te u skladu s načelom proporcionalnosti. Ako se u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom za ulazak u prostorije, područja ili prijevozna sredstva iz točke (c) prvog podstavka zahtijeva prethodno odobrenje pravosudnog tijela dotične države članice ili treće zemlje, te se ovlasti provode samo nakon dobivanja takvog prethodnog odobrenja.

3. Agencija osigurava da su članovi njezina osoblja i, prema potrebi, svi drugi stručnjaci koji sudjeluju u istrazi primjereno kvalificirani, imaju odgovarajuće upute i valjano su ovlašteni. Te osobe provode svoje ovlasti nakon što predoče pisano odobrenje.

4. Službenici nadležnih tijela države članice na čijem se državnom području provodi istraga Agenciji, na njezin zahtjev, pomažu u provođenju istrage. Ako je takva pomoć potrebna, Agencija pravodobno, prije planirane istrage, obavještuje državu članicu na čijem se državnom području planira provesti istraga o istrazi i potrebnoj pomoći.

Članak 72.

Globe i periodične novčane kazne

1. Na zahtjev Agencije, Komisija može pravnoj ili fizičkoj osobi kojoj je Agencija izdala certifikat ili koja joj je dala izjavu u skladu s ovom Uredbom odrediti jedno ili oboje od sljedećeg:
 - (a) globu ako je ta osoba, namjerno ili iz nehaja, povrijedila odredbe ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe;
 - (b) periodičnu novčanu kaznu ako je ta osoba povrijedila jednu od tih odredaba ili ako je takva povreda neizbježna, kako bi tu osobu prisilila da poštuje te odredbe.
2. Globe i periodične novčane kazne iz stavka 1. su učinkovite, proporcionalne i odvrćaju od povreda. Iznos im se utvrđuje uzimajući u obzir težinu slučaja, a posebno stupanj ugroženosti sigurnosti ili zaštite okoliša i financijsku sposobnost predmetne pravne ili fizičke osobe.

Iznos globe ne prelazi 4 % godišnjeg dohotka ili prometa predmetne pravne ili fizičke osobe. Iznos periodične kazne ne prelazi 2,5 % prosječnog dnevnog dohotka ili prometa predmetne pravne ili fizičke osobe.
3. Komisija određuje globe i periodične novčane kazne u skladu sa stavkom 1. samo ako su ostale mjere predviđene ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju nje za rješavanje takvih povreda neodgovarajuće ili neproporcionalne.
4. U vezi s određivanjem globa i periodičnih novčanih kazni u skladu s odredbama ovog članka, Komisija delegiranim aktima u skladu s člankom 117. utvrđuje:
 - (a) detaljne kriterije i detaljnu metodologiju za određivanje iznosa globe ili periodične novčane kazne;
 - (b) detaljna pravila za istražne postupke, povezane mjere i izvješćivanje te za donošenje odluka, uključujući odredbe o pravima na obranu, pristup dokumentaciji, pravno zastupanje, povjerljivost te vremenske odredbe i
 - (c) postupke za naplatu globa i periodičnih novčanih kazni.
5. Sud Europske unije ima neograničenu nadležnost odlučivati o pritužbama na odluke Komisije donesene na temelju stavka 1. On može ukinuti, smanjiti ili povećati nametnutu globu ili periodičnu novčanu kaznu.
6. Odluke Komisije donesene na temelju stavka 1. nisu kaznenopravne prirode.

Članak 73.

Praćenje država članica

1. Agencija pomaže Komisiji u praćenju primjene ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe obavljanjem inspekcijskih pregleda i drugih aktivnosti praćenja. Tim se inspekcijskim pregledima i drugim aktivnostima praćenja nastoji i pomoći državama članicama u osiguravanju ujednačene provedbe tih odredaba.

Agencija izvješćuje Komisiju o inspekcijskim pregledima i drugim aktivnostima praćenja provedenima u skladu sa ovim stavkom.

2. U svrhu obavljanja inspekcijskih pregleda i drugih aktivnosti praćenja iz stavka 1., Agenciju se ovlašćuje:
 - (a) zahtijevati od bilo kojeg nacionalnog nadležnog tijela ili pravne i fizičke osobe koja podliježe ovoj Uredbi da dostavi sve potrebne informacije;
 - (b) zatražiti od tih tijela i osoba usmeno obrazloženje bilo koje činjenice, dokumenta, predmeta, postupka ili drugog pitanja bitnog za utvrđivanje ispunjava li država članica odredbe iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe;
 - (c) za ulazak u sve prostorije, područja ili prijevozna sredstva tih tijela ili osoba;
 - (d) za pregled, kopiranje ili uzimanje izvadaka iz svih dokumenata, evidencija ili podataka koje ta tijela i osobe imaju ili su im dostupni, bez obzira na medij na kojem je predmetna informacija pohranjena.

Ako je to potrebno za utvrđivanje ispunjava li država članica odredbe iz ove Uredbe te iz delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe, Agencija isto tako ima pravo provoditi ovlasti utvrđene u prvom podstavku u odnosu na svaku druge pravnu ili fizičku osobu za koju se razumno može očekivati da posjeduje informacije bitne za te svrhe ili da im može pristupiti.

Ovlasti iz ovog stavka provode se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države članice u kojoj se provodi inspekcijski pregled ili druge aktivnosti praćenja, uzimajući u obzir prava i legitimne interese predmetnih tijela i osoba te u skladu s načelom proporcionalnosti. Ako se u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom za ulazak u prostorije, područja ili prijevozna sredstva iz točke (c) prvog podstavka zahtijeva prethodno odobrenje pravosudnog tijela dotične države članice, te se ovlasti provode samo nakon dobivanja takvog prethodnog odobrenja.

3. Agencija osigurava da su članovi njezina osoblja i, prema potrebi, svi drugi stručnjaci koji sudjeluju u inspekcijskom pregledu ili drugoj aktivnosti praćenja primjereno kvalificirani, imaju odgovarajuće upute i valjano su ovlašteni. Te osobe provode svoje ovlasti nakon što predoče pisano odobrenje.

Agencija pravodobno, prije planiranog inspekcijskog pregleda ili druge aktivnosti praćenja, obavješćuje dotičnu državu članicu o aktivnosti i identitetu članova njezina osoblja i svakog drugog stručnjaka koji provodi tu aktivnost.

4. Dotična država članica olakšava inspekcijski pregled ili drugu aktivnost praćenja. Uz to, osigurava da dotična tijela i osobe surađuju s Agencijom.

Ako pravna ili fizička osoba ne surađuje s Agencijom, nadležna tijela dotične države članice pružaju Agenciji potrebnu pomoć kako bi mogla provesti inspekcijski pregled ili drugu aktivnost praćenja.

5. Ako inspekcijski pregled ili druga aktivnost praćenja koja se provodi u skladu s ovim člankom obuhvaća inspekcijski pregled ili drugu aktivnost praćenja u vezi s pravnom ili fizičkom osobom koja podliježe ovoj Uredbi, primjenjuju se odredbe članka 71. stavaka 2., 3. i 4.
6. Na zahtjev države članice, izvješća Agencije sastavljena u skladu sa stavkom 1. dostavljaju se na službenom jeziku Unije ili na službenim jezicima države članice u kojoj je inspekcijski pregled obavljen.
7. Agencija objavljuje sažetak informacija o primjeni ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe u svakoj državi članici. Te informacije navodi u godišnjem izvješću o sigurnosti iz članka 61. stavka 6.
8. Agencija sudjeluje u procjeni učinka provedbe ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe, ne dovodeći u pitanje evaluaciju Komisije iz članka 113. u pogledu ciljeva utvrđenih u članku 1.
9. Komisija donosi detaljna pravila o metodama rada Agencije za obavljanje zadaća iz ovog članka. Ta se pravila navode u provedbenim aktima koji se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2.

Članak 74.

Istraživanje i inovacije

1. Agencija pomaže državama članicama i Komisiji u utvrđivanju ključnih tema istraživanja u području civilnog zrakoplovstva kako bi pridonijela osiguravanju usklađenosti i koordinacije između javno financiranih aktivnosti istraživanja i razvoja te politika iz područja primjene ove Uredbe.
2. Agencija pruža potporu Komisiji u utvrđivanju i ostvarivanju odgovarajućih okvirnih programa Unije za aktivnosti istraživanja i inovacije te godišnjih i višegodišnjih programa rada, uključujući potporu u provođenju ocjenjivanja, reviziji financiranih projekata i upotrebi rezultata istraživačkih i inovacijskih projekata.
3. Agencija može razvijati i financirati istraživanja ako se ona izričito odnose na poboljšanje aktivnosti iz područja njezine nadležnosti. Potrebe i aktivnosti istraživanja Agencije navode se u njezinu godišnjem programu rada.
4. Rezultati istraživanja koje financira Agencija se objavljuju, osim ako je takvo objavljivanje zabranjeno primjenjivim pravilima u području prava intelektualnog vlasništva ili sigurnosnim pravilima Agencije iz članka 112.
5. Uz zadaće utvrđene u stavcima od 1. do 4. te u članku 64., Agencija se može baviti i *ad hoc* istraživačkim aktivnostima ako su te aktivnosti u skladu s misijom Agencije i ciljevima ove Uredbe.

Članak 75.

Zaštita okoliša

1. Mjerama koje Agencija poduzima u pogledu emisija i buke, a za potrebe certifikacije projekata proizvoda u skladu s člankom 11., nastoji se sprečavati znatne štetne utjecaje na okoliš i ljudsko zdravlje koje prouzrokuju predmetne aktivnosti civilnog zrakoplovstva.

2. Države članice, Komisija, Agencija i druge institucije, tijela, uredi i agencije Unije surađuju, u svojim područjima nadležnosti, na pitanjima zaštite okoliša, uključujući ona navedena u Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća²¹, kako bi se osiguralo da se u obzir uzimaju međuovisnosti između područja zaštite okoliša, ljudskog zdravlja i drugih tehničkih područja civilnog zrakoplovstva.
3. Agencija pomaže Komisiji u definiranju i koordinaciji politika i mjera zaštite okoliša u civilnom zrakoplovstvu, posebno provedbom studija i simulacija te davanjem tehničkih savjeta.
4. Kako bi obavijestila zainteresirane strane i javnost, Agencija svake tri godine objavljuje izvješće o zaštiti okoliša s objektivnom ocjenom stanja zaštite okoliša s obzirom na civilno zrakoplovstvo u Uniji.

Članak 76.

Zaštita zračnog prometa

1. Države članice, Komisija i Agencija surađuju na pitanjima zaštite povezanima s civilnim zrakoplovstvom, uključujući kibernetičku sigurnost, kako bi se osiguralo da se u obzir uzimaju međuovisnosti između sigurnosti i zaštite civilnog zrakoplovstva.
2. Agencija, na zahtjev, pruža tehničku pomoć Komisiji u provedbi Uredbe (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća²², uključujući pomoć pri obavljanju inspekcijskih pregleda u pogledu zaštite i pripremi mjera koje se donose na temelju te Uredbe.
3. Radi zaštite civilnog zrakoplovstva od djela nezakonitog ometanja, Agencija može poduzimati potrebne mjere na temelju članka 65. stavka 6. i članka 66. stavka 1. točke (i). Prije poduzimanja takvih mjera Agencija pribavlja suglasnost Komisije i savjetuje se s državama članicama.

Članak 77.

Međunarodna suradnja

1. Agencija, na zahtjev, pomaže Komisiji u upravljanju odnosima s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama u vezi s pitanjima uređenim ovom Uredbom. Takvom se pomoći posebno pridonosi usklađivanju pravila i uzajamnom priznavanju certifikata.
2. Agencija može surađivati s nadležnim tijelima trećih zemalja i međunarodnim organizacijama koje su nadležne za pitanja obuhvaćena ovom Uredbom. U tu svrhu Agencija, uz prethodno odobrenje Komisije, može dogovarati radne mehanizme s tim nadležnim tijelima i međunarodnim organizacijama.

²¹ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

²² Uredba (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o zajedničkim pravilima u području zaštite civilnog zračnog prometa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2320/2002 (SL L 97, 9.4.2008., str. 72.).

3. Agencija pomaže državama članicama u ispunjavanju njihovih obveza na temelju međunarodnih sporazuma povezanih s pitanjima uređenim ovom Uredbom, posebno njihovih obveza iz Čikaške konvencije.
 4. Agencija u suradnji s državama članicama i Komisijom uspostavlja i, prema potrebi, ažurira bazu podataka koja uključuje:
 - (a) informacije o sukladnosti s ovom Uredbom, delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe, mjerama koje Agencija poduzima na temelju ove Uredbe te međunarodnim standardima i preporučenim praksama;
 - (b) druge informacije u vezi s provedbom ove Uredbe koje su zajedničke svim državama članicama i bitne za nadzor ICAO-a u pogledu sukladnosti država članica s Čikaškom konvencijom te međunarodnim standardima i preporučenim praksama.
- Države članice upotrebljavaju informacije u toj bazi podataka pri provedbi svojih obveza na temelju članka 38. Čikaške konvencije i dostavi informacija ICAO-u na temelju Univerzalnog programa nadzora sigurnosti.
5. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće odredbe Ugovora, Komisija, Agencija i nacionalna nadležna tijela surađuju, putem mreže stručnjaka, na tehničkim pitanjima u području primjene ove Uredbe te u vezi s radom ICAO-a.

Agencija toj mreži osigurava administrativnu potporu, uključujući pomoć u pripremi i organizaciji njezinih sastanaka.
 6. Osim zadaća utvrđenih u stavcima od 1. do 5. i članku 64., Agencija isto tako može s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama sudjelovati u *ad hoc* tehničkoj suradnji te projektima istraživanja i pomoći, ako su te aktivnosti u skladu sa zadaćama Agencije i ciljevima utvrđenim u članku 1.

Članak 78.

Upravljanje u kriznim situacijama

1. Agencija, u području svoje nadležnosti, sudjeluje u pravovremenom odgovoru na krizne situacije u zračnom prometu i ublažavanju njihovih posljedica.
2. Agencija sudjeluje u radu Europske jedinice za koordinaciju kriznih situacija u zračnom prometu (*European Aviation Crisis Coordination Cell, EACCC*) osnovane u skladu s člankom 18. Uredbe Komisije (EU) br. 677/2011²³.

Članak 79.

Osposobljavanje u području zračnog prometa

U svrhu promicanja najboljih praksi i ujednačene provedbe ove Uredbe te mjera donesenih na temelju ove Uredbe, Agencija može pružati osposobljavanje, što može biti i posredno, uz pomoć vanjskih pružatelja usluga osposobljavanja, za nacionalna nadležna tijela, nadležna tijela trećih zemalja, međunarodne organizacije, pravne i

²³

Uredba Komisije (EU) br. 677/2011 od 7. srpnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i izmjeni Uredbe (EU) br. 691/2010 (SL L 185, 15.7.2011., str. 1.).

fizičke osobe koje podliježu odredbama ove Uredbe te druge zainteresirane strane. Agencija utvrđuje i u svojem službenom glasilu objavljuje uvjete koje trebaju ispuniti vanjski pružatelji usluga osposobljavanja kad ih Agencija koristi u smislu ovog članka.

Članak 80.

Provedba jedinstvenog europskog neba

Agencija, na zahtjev, pruža tehničku pomoć Komisiji ako ima odgovarajuće stručno znanje u provedbi jedinstvenog europskog neba, a posebno:

- (a) obavljanjem tehničkih inspekcijskih pregleda, tehničkih istraga i studija;
- (b) sudjelovanjem u provedbi plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije;
- (c) sudjelovanjem u provedbi glavnog plana ATM-a, uključujući razvoj i uvođenje programa za istraživanje o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR).

ODJELJAK II.

UNUTARNJI USTROJ

Članak 81.

Pravni položaj, sjedište i lokalni uredi

1. Agencija je tijelo Unije. Ona ima pravnu osobnost.
2. U svakoj državi članici Agencija uživa najširu pravnu i poslovnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama na temelju njezina prava. Konkretnije, može stjecati pokretnu i nepokretnu imovinu ili njome raspolagati te može biti stranka u sudskom postupku.
3. Sjedište je Agencije u Kölnu, u Saveznoj Republici Njemačkoj.
4. Agencija može osnivati lokalne urede u državama članicama, uz njihovu suglasnost i u skladu s člankom 91. stavkom 4.
5. Agenciju pravno zastupa njezin izvršni direktor.

Članak 82.

Osoblje

1. Na osoblje koje zapošljava Agencija primjenjuju se Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije, Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europske unije²⁴ te

²⁴ Uredba (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 Vijeća od 29. veljače 1968. kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europskih zajednica i kojom se uvode posebne mjere koje se privremeno primjenjuju na dužnosnike Komisije (SL L 56, 4.3.1968., str. 1.).

pravila donesena dogovorom institucija Unije u svrhu primjene navedenog Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja.

2. Agencija može angažirati upućene nacionalne stručnjake i druge zaposlenike koji nisu zaposleni u Agenciji. Upravni odbor donosi odluku kojom utvrđuje pravila o upućivanju nacionalnih stručnjaka u Agenciju.

Članak 83.

Privilegiji i imuniteti

Na Agenciju i njezino osoblje primjenjuje se Protokol o povlasticama i imunitetima Europske unije.

Članak 84.

Odgovornost

1. Ugovorna odgovornost Agencije uređuje se propisima koji se primjenjuju na predmetni ugovor.
2. Sud Europske unije nadležan je za donošenje presuda u skladu s bilo kojom odredbom o arbitraži u ugovoru koji je sklopila Agencija.
3. U slučaju izvanugovorne odgovornosti, Agencija, u skladu s općim načelima koja su zajednička zakonodavstvima država članica, nadoknađuje svaku štetu koju su prouzročile njezine službe ili njezino osoblje u obavljanju svojih dužnosti.
4. U sporovima koji se odnose na naknadu štete iz stavka 3. nadležan je Sud Europske unije.
5. Osobnu odgovornost osoblja prema Agenciji uređuju odredbe utvrđene Pravilnikom o osoblju ili Uvjetima zaposlenja koji vrijede za njih.

Članak 85.

Funkcije upravnog odbora

1. Agencija ima upravni odbor.
2. Upravni odbor obavlja sljedeće:
 - (a) imenuje izvršnog direktora i, po potrebi, produljuje njegov mandat ili ga razrješava dužnosti u skladu s člankom 92.;
 - (b) donosi konsolidirano godišnje izvješće o radu Agencije i šalje ga najkasnije do 1. srpnja svake godine Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu. To se izvješće o radu objavljuje;
 - (c) svake godine, dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa i u skladu s člankom 106., donosi programski dokument Agencije;
 - (d) donosi, dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa i u skladu s člankom 109. stavkom 11., godišnji proračun Agencije;
 - (e) uspostavlja postupke za donošenje odluka izvršnog direktora, kako je navedeno u člancima 104. i 105.;
 - (f) obavlja svoje funkcije u vezi s proračunom Agencije u skladu s člancima 109., 110. i 114.;

- (g) imenuje članove žalbenog (žalbenih) odbora u skladu s člankom 94.;
 - (h) provodi stegovne ovlasti nad izvršnim direktorom;
 - (i) daje svoje mišljenje o pravilima koje se odnose na naknade i pristojbe, kako je navedeno u članku 115. stavku 2.;
 - (j) donosi svoj poslovnik i poslovnik izvršnog odbora;
 - (k) odlučuje o jezičnom uređenju u Agenciji;
 - (l) donosi sve odluke o uspostavi unutarnjih struktura Agencije i, prema potrebi, njihovim izmjenama;
 - (m) u skladu sa stavkom 6., nad osobljem Agencije provodi ovlasti koje se Pravilnikom o osoblju dodjeljuju tijelu za imenovanje te ovlasti koje se Uvjetima zaposlenja ostalih službenika dodjeljuju tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovora o radu („ovlasti tijela nadležnog za imenovanja”);
 - (n) donosi odgovarajuća provedbena pravila za primjenu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju;
 - (o) osigurava odgovarajuće naknadno postupanje s obzirom na saznanja i preporuke koje proizlaze iz izvješća i evaluacija unutarnje i vanjske revizije te iz istraga Europskog ureda za borbu protiv prijevара („OLAF”);
 - (p) donosi pravila za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje sukobima interesa svojih članova i članova žalbenog (žalbenih) odbora;
 - (q) donosi financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju u skladu s člankom 114;
 - (r) imenuje računovodstvenog službenika, na temelju Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika, koji je potpuno neovisan u obavljanju svojih dužnosti;
 - (s) donosi strategiju za borbu protiv prijevара proporcionalno rizicima od prijevара i uzimajući u obzir troškove i koristi mjera koje treba provoditi;
 - (t) daje svoje mišljenje o nacrtu Europskog programa sigurnosti u zračnom prometu u skladu s člankom 5.;
 - (u) donosi Europski plan sigurnosti u zračnom prometu u skladu s člankom 6.
3. Upravni odbor može savjetovati izvršnog direktora o bilo kojem pitanju povezanom s područjima obuhvaćenim ovom Uredbom.
 4. Upravni odbor osniva savjetodavno tijelo u kojem su zastupljene sve zainteresirane strane na koje utječe rad Agencije i s kojim se savjetuje prije donošenja odluka u područjima iz stavka 2. točaka (c), (e), (f) i (i). Upravni odbor može odlučiti savjetovati se sa savjetodavnim tijelom i o drugim pitanjima iz stavaka 2. i 3. Upravni odbor ni u kojem slučaju ne obvezuje mišljenje savjetodavnog tijela.
 5. Upravni odbor može osnivati radna tijela koja mu pomažu pri obavljanju funkcija, uključujući pripremu odluka i praćenje njihove provedbe.
 6. Upravni odbor, u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju, donosi odluku na temelju članka 2. stavka 1. Pravilnika o osoblju i članka 6. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika kojom se navedene ovlasti tijela nadležnog za imenovanja delegiraju na izvršnog direktora i utvrđuju uvjeti pod kojima se to delegiranje ovlasti može obustaviti. Izvršni direktor ovlašten je te ovlasti delegirati dalje.

Upravni odbor može u iznimnim okolnostima odlukom privremeno obustaviti delegiranje ovlasti tijela nadležnog za imenovanja na izvršnog direktora i ovlasti koje je izvršni direktor delegirao dalje te ih izvršavati sam ili ih delegirati na jednog od svojih članova ili zaposlenika koji nije izvršni direktor.

Članak 86.

Sastav upravnog odbora

1. Upravni odbor sastoji se od predstavnika država članica i Komisije, pri čemu svi oni imaju pravo glasa. Svaka država članica imenuje jednog člana upravnog odbora i njegova zamjenika koji zastupa člana u njegovoj odsutnosti. Komisija imenuje dva predstavnika i njihove zamjenike. Mandat članova i njihovih zamjenika traje četiri godine. Taj se mandat može produljiti.
2. Članovi upravnog odbora i njihovi zamjenici imenuju se s obzirom na svoje znanje, priznato iskustvo i angažiranost u području civilnog zrakoplovstva, uzimajući u obzir odgovarajuća upravljačka i administrativna stručna znanja, kao i stručno znanje u vezi s upravljanjem proračunom, koje treba iskoristiti za unapređivanje ostvarivanja ciljeva ove Uredbe. Oni najmanje imaju ukupnu odgovornost za politiku sigurnosti civilnog zrakoplovstva u svojim državama članicama.
3. Sve strane zastupljene u upravnom odboru nastoje ograničiti fluktuaciju svojih predstavnika radi osiguranja kontinuiteta rada upravnog odbora. Sve strane nastoje postići uravnoteženu zastupljenost muškaraca i žena u upravnom odboru.
4. Prema potrebi, sudjelovanje predstavnika europskih trećih zemalja u upravnom odboru u statusu promatrača te uvjeti za takvo sudjelovanje utvrđuju se sporazumima iz članka 118.
5. Savjetodavno tijelo iz članka 85. stavka 4. imenuje četiri svoja člana da u statusu promatrača sudjeluju na sastancima upravnog odbora. Njihova je uloga da, u najširem mogućem obliku, zastupaju različita mišljenja zastupljena u savjetodavnom tijelu. Mandat traje 24 mjeseca i može se produljiti jednom za još 24 mjeseca.

Članak 87.

Predsjednik upravnog odbora

1. Upravni odbor bira predsjednika i zamjenika predsjednika među svojim članovima s pravom glasa. Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika po službenoj dužnosti ako on nije sposoban obavljati svoje dužnosti.
2. Mandat predsjednika i zamjenika traje četiri godine i može se produljiti jednom za još četiri godine. Ako njihovo članstvo u upravnom odboru prestane u bilo kojem trenutku trajanja njihova mandata, mandat im automatski prestaje na taj datum.

Članak 88.

Sastanci upravnog odbora

1. Sastanke upravnog odbora saziva njegov predsjednik.
2. Upravni odbor svake godine održava najmanje dva redovita sastanka. Uz to, sastaje se na zahtjev predsjednika, Komisije ili najmanje trećine svojih članova.
3. Izvršni direktor Agencije sudjeluje u raspravama, ali nema pravo glasa.

4. Upravni odbor može pozvati svaku osobu čije bi mišljenje moglo biti korisno da sudjeluje na sastancima odbora u statusu promatrača.
5. Agencija upravnom odboru pruža usluge tajništva.

Članak 89.

Pravila o glasovanju upravnog odbora

1. Ne dovodeći u pitanje članak 85. stavak 2. točke (c) i (d) te članak 92. stavak 7., upravni odbor odluke donosi većinom glasova svojih članova s pravom glasa. Na zahtjev člana upravnog odbora, odluka iz članka 85. stavka 2. točke (k) donosi se jednoglasno.
2. Svaki član koji je imenovan u skladu s člankom 86. stavkom 1. ima jedan glas. U odsutnosti člana, njegov zamjenik ima pravo iskoristiti njegovo pravo glasa. Promatrači i izvršni direktor Agencije ne glasuju.
3. Poslovníkom upravnog odbora utvrđuju se detaljnija pravila glasanja, a posebno uvjeti pod kojima jedan član može djelovati u ime drugog člana te, prema potrebi, svi zahtjevi u pogledu kvoruma.
4. Za odluke o proračunskim ili kadrovskim pitanjima potreban je pozitivan glas Komisije.

Članak 90.

Izvršni odbor

1. Upravnom odboru pomaže izvršni odbor.
2. Izvršni odbor obavlja sljedeće:
 - (a) priprema odluke koje donosi upravni odbor;
 - (b) osigurava, zajedno s upravnim odborom, odgovarajuće naknadno postupanje s obzirom na saznanja i preporuke koje proizlaze iz izvješća i evaluacija unutarnje i vanjske revizije te na istragama OLAF-a;
 - (c) ne dovodeći u pitanje odgovornosti izvršnog direktora iz članka 91., pomaže mu i savjetuje ga pri provedbi odluka upravnog odbora s ciljem pojačanog nadzora administrativnog upravljanja i upravljanja proračunom.
3. Prema potrebi, izvršni odbor može zbog hitnosti donositi određene privremene odluke u ime upravnog odbora, osobito o pitanjima u vezi s administrativnim upravljanjem, uključujući obustavu delegiranja ovlasti tijela nadležnog za imenovanja, i proračunskim pitanjima. Takve se odluke upućuju na prvi sljedeći sastanak upravnog odbora radi potvrde.
4. Izvršni odbor sastoji se od predsjednika upravnog odbora, dvaju predstavnika Komisije i šest drugih članova koje je upravni odbor imenovao među svojim članovima s pravom glasa. Predsjednik upravnog odbora ujedno je i predsjednik izvršnog odbora. Izvršni direktor sudjeluje u sastancima izvršnog odbora, ali nema pravo glasa. Savjetodavni odbor može kao promatrača imenovati jednog od svojih članova.

5. Mandat članova izvršnog odbora jednak je mandatu članova upravnog odbora. Mandat članova izvršnog odbora ističe prestankom njihova članstva u upravnom odboru.
6. Izvršni odbor održava najmanje jedan redoviti sastanak svaka tri mjeseca. Uz to, sastaje se na inicijativu predsjednika ili na zahtjev svojih članova.
7. Upravni odbor donosi poslovnik izvršnog odbora.

Članak 91.

Odgovornosti izvršnog direktora

1. Izvršni direktor upravlja Agencijom. Izvršni direktor odgovara upravnom odboru. Ne dovodeći u pitanje ovlasti Komisije, upravnog odbora i izvršnog odbora, izvršni direktor neovisan je u obavljanju svojih dužnosti te ne traži i ne prima upute ni od koje vlade te ni od kojeg drugog tijela.
2. Izvršni direktor izvješćuje Europski parlament o obavljanju svojih dužnosti kad ga se pozove da to učini. Vijeće može pozvati izvršnog direktora da izvijesti o obavljanju svojih dužnosti.
3. Izvršni direktor odgovoran je za provedbu zadaća dodijeljenih Agenciji ovom Uredbom ili drugim aktima Unije. Izvršni direktor posebno je odgovoran za sljedeće:
 - (a) odobrava mjere Agencije utvrđene u članku 65. unutar granica određenih ovom Uredbom te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe;
 - (b) odlučuje o istragama, inspekcijskim pregledima i ostalim aktivnostima praćenja, kako je predviđeno člancima 71. i 73.;
 - (c) odlučuje o dodjeli zadaća kvalificiranim subjektima u skladu s člankom 58. stavkom 1. i o provedbi istraga koje u ime Agencije provode nacionalna nadležna tijela ili kvalificirani subjekti u skladu s člankom 71. stavkom 1.;
 - (d) poduzima potrebne mjere u vezi s aktivnostima Agencije u pogledu međunarodne suradnje u skladu s člankom 77.;
 - (e) poduzima sve potrebne korake, uključujući donošenje internih administrativnih uputa i objavu obavijesti, kako bi se osigurao pravilan rad Agencije u skladu s ovom Uredbom;
 - (f) provodi odluke koje donosi upravni odbor;
 - (g) priprema konsolidirano godišnje izvješće o aktivnostima Agencije i dostavlja ga upravnom odboru na donošenje;
 - (h) priprema nacrt izvješća o procjenama prihoda i rashoda Agencije u skladu s člankom 109. i provodi proračun u skladu s člankom 110.;
 - (i) delegira svoje ovlasti na druge članove osoblja Agencije. Komisija utvrđuje načine takvih delegiranja koji se navode u provedbenim aktima koji se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2.;
 - (j) priprema programski dokument iz članka 106. stavka 1. i dostavlja ga upravnom odboru na donošenje nakon dobivanja mišljenja Komisije;
 - (k) provodi programski dokument iz članka 106. stavka 1. i izvješćuje upravni odbor o njegovoj provedbi;

- (l) priprema plan djelovanja na temelju zaključaka izvješća i evaluacija unutarnje i vanjske revizije, kao i istraga OLAF-a, te Komisiju izvješćuje o napretku dva puta na godinu, a upravni i izvršni odbor redovito;
 - (m) štiti financijske interese Unije primjenom preventivnih mjera za suzbijanje prijevара, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama i, ako su utvrđene nepravilnosti, povratom pogrešno isplaćenih iznosa i, ako je potrebno, određivanjem učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih administrativnih i financijskih sankcija;
 - (n) priprema strategiju Agencije za borbu protiv prijevара i dostavlja je upravnom odboru na donošenje;
 - (o) priprema nacrtе financijskih pravila koja se primjenjuju na Agenciju;
 - (p) priprema Europski plan sigurnosti u zračnom prometu i njegova naknadna ažuriranja te ih dostavlja upravnom odboru na donošenje;
 - (q) izvješćuje upravni odbor o provedbi Europskog plana sigurnosti u zračnom prometu;
 - (r) odgovara na zahtjeve Komisije za pružanje pomoći u skladu s ovom Uredbom;
 - (s) prihvaća prijenose odgovornosti na Agenciju u skladu s člancima 53. i 54.;
 - (t) svakodnevno upravlja Agencijom.
4. Izvršni direktor odgovoran je i za odlučivanje je li, radi obavljanja zadaća Agencije na učinkovit i djelotvoran način, potrebno osnovati jedan ili više lokalnih ureda u jednoj ili više država članica. Ta odluka zahtijeva prethodnu suglasnost Komisije, upravnog odbora i države članice u kojoj se namjerava osnovati lokalni ured. U toj se odluci navodi opseg aktivnosti koje taj lokalni ured obavlja tako da se izbjegavaju nepotrebni troškovi i udvostručavanje administrativnih funkcija Agencije.

Članak 92.

Izvršni direktor

1. Izvršni direktor angažira se kao privremeni djelatnik Agencije u skladu s člankom 2. točkom (a) Uvjeta zaposlenja ostalih službenika.
2. Izvršnog direktora, na temelju zasluga te dokaza o kvalifikacijama i iskustvu relevantnom za civilno zrakoplovstvo, imenuje upravni odbor među kandidatima s popisa koje je predložila Komisija nakon otvorenog i transparentnog postupka odabira.

Agenciju za potrebe sklapanja ugovora s izvršnim direktorom zastupa predsjednik upravnog odbora.

Prije imenovanja, kandidat kojeg je Upravni odbor odabrao može biti pozvan da ispred nadležnog odbora Europskog parlamenta dâ izjavu i odgovori na pitanja njegovih članova.
3. Mandat izvršnog direktora traje pet godina. Prije isteka tog razdoblja Komisija obavlja procjenu u kojoj uzima u obzir ocjenu rada izvršnog direktora te buduće zadaće i izazove Agencije.
4. Upravni odbor može, na prijedlog Komisije kojim se uzima u obzir procjena iz stavka 3., jedanput produljiti mandat izvršnog direktora za najviše pet godina. Upravni odbor obavješćuje Europski parlament o svojoj namjeri produljenja mandata izvršnog direktora prije produljenja mandata izvršnog direktora. U roku od mjesec

dana prije tog produljenja izvršni direktor može biti pozvan da ispred nadležnog odbora Europskog parlamenta dâ izjavu i odgovori na pitanja njegovih članova.

5. Izvršni direktor kojem je produljen mandat ne može na kraju posljednjeg mandata sudjelovati u drugom postupku odabira za isto radno mjesto.
6. Izvršni direktor može biti razriješen dužnosti samo na temelju odluke upravnog odbora donesene na prijedlog Komisije.
7. Upravni odbor odluku o imenovanju, produljenju mandata ili razrješenju dužnosti izvršnog direktora donosi dvotrećinskom većinom glasova članova s pravom glasa.
8. Izvršnom direktoru može pomagati jedan direktor ili više njih. Ako je izvršni direktor odsutan ili spriječen, zamjenjuje ga jedan od direktora.

Članak 93.

Ovlasti žalbenog odbora

1. Kao dio administrativnog ustroja Agencije, osniva se jedan žalbeni odbor ili više njih. Komisija utvrđuje broj žalbenih odbora i raspodjelu poslova među njima u provedbenim aktima koji se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2.
2. Žalbeni odbori nadležni su za odlučivanje o žalbama protiv odluka iz članka 97. Žalbeni odbori sastaju se prema potrebi.

Članak 94.

Sastav žalbenog odbora

1. Žalbeni odbor sastoji se od predsjednika i dva druga člana.
2. Predsjednik i drugi članovi imaju zamjenike koji ih zastupaju tijekom njihove odsutnosti.
3. Predsjednika, druge članove i njihove zamjenike imenuje upravni odbor s popisa kvalificiranih kandidata koji je ustanovila Komisija.
4. Kad žalbeni odbor ocijeni da priroda žalbe to nalaže, od upravnog odbora može zatražiti da imenuje najviše dva dodatna člana s popisa iz stavka 3.
5. O kvalifikacijama koje se traže od članova svakog žalbenog odbora, njihovu statusu i ugovornom odnosu s Agencijom, ovlastima pojedinačnih članova u fazi pripreme odluka i uvjetima glasovanja odlučuje Komisija. Komisija to čini provedbenim aktima koji se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2.

Članak 95.

Članovi žalbenog odbora

1. Mandat članova žalbenog odbora, uključujući predsjednika i zamjenike, traje pet godina i može se produljiti za još pet godina.
2. Članovi žalbenog odbora su neovisni. Pri donošenju odluka ne smiju tražiti ni primati upute ni od koje vlade i ni od kojeg drugog tijela.
3. Članovi žalbenog odbora ne smiju obnašati druge dužnosti u Agenciji. Dužnost članova žalbenog odbora može se obnašati pola radnog vremena.

4. Članove žalbenog odbora ne smije se tijekom njihova mandata razriješiti dužnosti ili ukloniti s popisa kvalificiranih kandidata, osim ako za takvo razrješenje, odnosno uklanjanje s popisa kvalificiranih kandidata, postoje utemeljeni razlozi i Komisija, nakon dobivanja mišljenja upravnog odbora, donese odluku u tom smislu.

Članak 96.

Isključenje i prigovori

1. Članovi žalbenog odbora ne sudjeluju u žalbenom postupku ako u njemu imaju bilo kakav osobni interes ili ako su prethodno sudjelovali u postupku kao zastupnici jedne od stranaka ili su sudjelovali u donošenju odluke koja je predmet žalbe.
2. Ako član žalbenog odbora zbog jednog od razloga iz stavka 1. ili bilo kojeg drugog razloga smatra da ne bi smio sudjelovati u žalbenom postupku, o tome obavješćuje žalbeni odbor.
3. Stranke u žalbenom postupku mogu uputiti prigovor na člana žalbenog odbora zbog nekog od razloga iz stavka 1. ili zbog sumnje u njegovu pristranost. Takav prigovor nije dopušten ako je stranka u žalbenom postupku, unatoč tomu što je bila svjesna razloga za prigovor, poduzela postupovnu radnju. Prigovor se ne smije temeljiti na državljanstvu članova.
4. Žalbeni odbor odlučuje o mjerama koje treba poduzeti u slučajevima iz stavaka 2. i 3. bez sudjelovanja dotičnog člana. Za potrebe tog odlučivanja dotičnog člana u žalbenom odboru zamjenjuje njegov zamjenik.

Članak 97.

Odluke protiv kojih se može podnijeti žalba

1. Žalba se može podnijeti na odluke koje Agencija donese u skladu s člancima 53., 54., 55., 66., 67., 68., 69., 70., 71. ili 115.
2. Žalba koja je podnesena u skladu sa stavkom 1. nema suspenzivni učinak. Međutim, ako smatra da okolnosti to dopuštaju, Agencija može odgoditi izvršenje odluke protiv koje je bila podnesena žalba.
3. Žalba protiv odluke kojom se ne obustavlja postupak u pogledu jedne od stranaka može se podnijeti samo zajedno sa žalbom protiv konačne odluke, osim ako odluka ne predviđa zasebnu žalbu.

Članak 98.

Osobe koje imaju pravo na žalbu

Svaka fizička ili pravna osoba može podnijeti žalbu protiv odluke naslovljene na nju ili protiv odluke koja je se, premda je naslovljena na neku drugu osobu, neposredno i pojedinačno tiče. Stranke u postupku mogu biti stranke u žalbenom postupku.

Članak 99.

Rok i oblik

Žalba se, zajedno s obrazloženjem razloga za žalbu, podnosi tajništvu žalbenog odbora u pisanom obliku u roku dva mjeseca od dana kad je dotična osoba bila

obaviještena o mjeri, odnosno, u slučaju izostanka takve obavijesti, od dana kad je dotična osoba saznala za mjeru.

Članak 100.

Interlokutorno preispitivanje

1. Žalbeni odbor prije razmatranja žalbe daje priliku Agenciji da preispita svoju odluku. Ako izvršni direktor smatra da je žalba utemeljena, odluku ispravlja u roku od dva mjeseca od dana kada je primio obavijest. To se ne primjenjuje ako u žalbenom postupku postoje međusobno suprotstavljene stranke.
2. Ako se odluka ne ispravi, Agencija odmah odlučuje hoće li odgoditi izvršenje odluke u skladu s člankom 97. stavkom 2.

Članak 101.

Razmatranje žalbi

1. Žalbeni odbor ocjenjuje je li žalba dopuštena i utemeljena.
2. Ako razmatra žalbu na temelju stavka 1., žalbeni odbor djeluje brzo. Kad je to potrebno, poziva stranke u žalbenom postupku da u određenim rokovima podnesu pisane primjedbe na pismena samog žalbenog odbora ili na podneske drugih stranaka u žalbenom postupku. Žalbeni odbor može odlučiti o održavanju usmenog saslušanja, bilo po službenoj dužnosti bilo na obrazloženi zahtjev jedne od stranaka u žalbenom postupku.

Članak 102.

Odluke o žalbi

Ako zaključi da žalba nije dopuštena ili da razlozi za žalbu nisu utemeljeni, žalbeni odbor odbija žalbu. Ako zaključi da je žalba dopuštena i da su razlozi za žalbu utemeljeni, žalbeni odbor predmet dostavlja Agenciji. Agencija, uzimajući u obzir odluku žalbenog odbora, donosi novu obrazloženu odluku.

Članak 103.

Postupci pred Sudom Europske unije

1. Sudu Europske unije moguće je podnijeti tužbu za poništenje pravno obvezujućih akata Agencije zbog nepostupanja i, u skladu s člankom 84., zbog izvanugovorne odgovornosti te, u skladu s odredbom o arbitraži, ugovorne odgovornosti za štetu koju je Agencija prouzročila svojim aktivnostima.
2. Tužbe za poništenje odluka koje je Agencija donijela u skladu s člancima 53., 54., 55., 66., 67., 68., 69., 70., 71. ili 115. mogu se podnijeti Sudu Europske unije tek nakon što se iscrpe svi žalbeni postupci unutar Agencije.
3. Institucije država članica i Unije mogu protiv odluka Agencije podnijeti tužbu izravno Sudu Europske unije, bez obveze da iscrpe sve žalbene postupke unutar Agencije.
4. Agencija poduzima sve potrebne mjere za poštovanje presude Suda Europske unije.

ODJELJAK III.

METODE RADA

Članak 104.

Postupci za izradu mišljenja, certifikacijskih specifikacija, prihvatljivih načina usklađivanja i uputa

1. Upravni odbor uspostavlja transparentne postupke za davanje mišljenja, certifikacijskih specifikacija, prihvatljivih načina usklađivanja i uputa iz članka 65. stavaka 1. i 3.
Za te postupke vrijedi sljedeće:
 - (a) temelje se na stručnom znanju kojim raspolažu nacionalna nadležna tijela;
 - (b) prema potrebi uključuju odgovarajuće stručnjake zainteresiranih strana ili se temelje na stručnom znanju odgovarajućih europskih normizacijskih tijela ili drugih stručnih tijela;
 - (c) osiguravaju da Agencija objavljuje dokumente i da se savjetuje sa zainteresiranim stranama u skladu s vremenskim rasporedom i postupkom koji uključuje obvezu Agencije da u pisanom obliku odgovara na postupak savjetovanja.
2. Kad, u skladu s člankom 65. stavcima 1. i 3., oblikuje mišljenja, certifikacijske specifikacije, prihvatljive načine usklađivanja i upute, Agencija uspostavlja postupak za prethodno savjetovanje s državama članicama. U tu svrhu može osnovati radnu skupinu u kojoj svaka država članica ima pravo imenovati jednog stručnjaka. Ako je potrebno savjetovanje u vezi s vojnim aspektima, Agencija uključuje i Europsku obrambenu agenciju. Ako je potrebno savjetovanje u vezi s mogućim društvenim učinkom tih mjera Agencije, Agencija uključuje dionike, među njima i socijalne partnere EU-a.
3. Agencija objavljuje mišljenja, certifikacijske specifikacije, prihvatljive načine usklađivanja i upute izrađene na temelju članka 65. stavaka 1. i 3. te postupke uspostavljene na temelju članka 1. u službenom glasilu Agencije.

Članak 105.

Postupci za donošenje odluka

1. Upravni odbor uspostavlja transparentne postupke za donošenje pojedinačnih odluka u skladu s člankom 65. stavkom 4.
Za te postupke vrijedi sljedeće:
 - (a) osiguravaju saslušanje fizičke ili pravne osobe na koju je odluka naslovljena, ali i svake druge stranke kojih se to neposredno i pojedinačno tiče;
 - (b) njima se osigurava priopćavanje odluke fizičkim ili pravnim osobama i njezino objavljivanje, podložno zahtjevima iz članka 112. i članka 121. stavka 2.;

- (c) njima se osigurava informiranje fizičkih ili pravnih osoba na koje je odluka naslovljena, kao i svih drugih stranaka u postupku, o pravnim lijekovima koji su im dostupni u skladu s ovom Uredbom;
 - (d) njima se osigurava da odluka sadržava obrazloženje.
2. Upravni odbor uspostavlja postupke uz navođenje uvjeta pod kojima se odluke priopćuju predmetnim osobama, uključujući informacije o raspoloživim žalbenim postupcima kako su predviđeni ovom Uredbom.

Članak 106.

Godišnje i višegodišnje programiranje

1. Do 31. prosinca svake godine, u skladu s člankom 85. stavkom 2. točkom (c), upravni odbor, na temelju nacrtu koji je pripremio izvršni direktor, uzimajući u obzir mišljenje Komisije te, kad je riječ o višegodišnjem programiranju, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, donosi programski dokument koji sadržava višegodišnji i godišnji program rada. Taj dokument dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji.

Programski dokument postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna i, ako je potrebno, može se u skladu s tim prilagoditi.

2. Godišnji program rada obuhvaća detaljne ciljeve i očekivane rezultate, uključujući pokazatelje uspješnosti. Uz to, sadržava opis aktivnosti koje je potrebno financirati i podatke o financijskim i ljudskim resursima dodijeljenima svakoj aktivnosti u skladu s načelima donošenja proračuna i upravljanja na temelju aktivnosti, navodeći koje aktivnosti treba financirati iz proračuna regulatornih aktivnosti, a koje iz naknada i pristojbi koje prima Agencija. Godišnji program rada usklađen je s višegodišnjim programom rada iz stavka 4. U njemu su jasno navedene zadaće koje su dodane, izmijenjene ili izbrisane u usporedbi s prethodnom financijskom godinom. Godišnji program obuhvaća strategiju Agencije o međunarodnoj suradnji u skladu s člankom 77. i aktivnosti Agencije povezane s tom strategijom.

3. Upravni odbor mijenja doneseni godišnji program rada ako Agencija dobije novu zadaću.

Svaka velika izmjena godišnjeg programa rada donosi se po istom postupku kao i početni godišnji program rada. Upravni odbor može ovlast za donošenje manjih izmjena godišnjeg programa rada delegirati izvršnom direktoru.

4. U višegodišnjem programu rada navodi se opći strateški program, uključujući ciljeve, očekivane rezultate i pokazatelje uspješnosti. On sadržava i programiranje resursa, uključujući višegodišnji proračun i osoblje.

Programiranje resursa ažurira se svake godine. Strateški program ažurira se prema potrebi, posebno na temelju nalaza evaluacije iz članka 113.

Članak 107.

Konsolidirano godišnje izvješće o radu

1. U konsolidiranom godišnjem izvješću o radu opisuje se kako je Agencija provela godišnji program rada, proračun i plan radnih mjesta. U njemu se jasno navodi koje su ovlasti i zadaće Agencije dodane, promijenjene ili izbrisane u usporedbi s prethodnom godinom.

2. Izvješće sadržava pregled aktivnosti koje Agencija obavlja i ocjenu njihovih rezultata s obzirom na utvrđene ciljeve, pokazatelje uspješnosti i vremenski raspored, rizike povezane s tim aktivnostima, korištenje resursima i opće poslovanje Agencije te učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnje kontrole. Uz to, navodi se koje su aktivnosti bile financirane iz proračuna regulatornih aktivnosti, a koje iz naknada i pristojbi koje je primila Agencija.

Članak 108.

Transparentnost i komunikacija

1. Na dokumente u posjedu Agencije primjenjuje se Uredba (EZ) br. 1049/2001. Time se ne dovode u pitanje pravila o pristupu podacima i informacijama utvrđena Uredbom (EU) br. 376/2014 i delegiranim aktima donesenima na temelju članka 61. stavka 4. i članka 63. stavka 8.
2. Agencija može na vlastitu inicijativu sudjelovati u komunikacijskim aktivnostima u području svoje nadležnosti. Ona ponajprije osigurava da javnost i sve zainteresirane strane, uz objavu iz članka 104. stavka 3., brzo dobiju objektivne, pouzdane i lako razumljive informacije o njezinu radu. Agencija osigurava da dodjelom svojih resursa za komunikacijske aktivnosti ne ugrožava učinkovito obavljanje zadaća iz članka 64.
3. Prema potrebi, Agencija prevodi materijale bitne za sigurnost na službene jezike Unije. Nacionalna nadležna tijela pomažu Agenciji učinkovitim davanjem informacija bitnih za sigurnost u okviru svoje nadležnosti i na svojem jeziku.
4. Sve fizičke ili pravne osobe imaju se pravo pisanim putem obratiti Agenciji na bilo kojem od službenih jezika Unije te imaju pravo dobiti odgovor na istom jeziku.
5. Prevoditeljske usluge potrebne za rad Agencije osigurava Prevoditeljski centar za tijela Europske unije.

ODJELJAK IV.

FINANCIJSKI ZAHTEJEVI

Članak 109.

Proračun

1. Ne dovodeći u pitanje druge prihode, prihodi Agencije sastoje se od:
 - (a) doprinosa Unije;
 - (b) doprinosa bilo koje europske treće zemlje s kojom je Unija sklopila međunarodne sporazume, kako je navedeno u članku 118.;
 - (c) naknada koje plaćaju podnositelji zahtjeva za izdavanje certifikata i imatelji certifikata koje izdaje Agencija te osobe koje registriraju izjave kod Agencije;
 - (d) pristojbi za objave, osposobljavanje i sve druge usluge koje pruža Agencija, kao i za postupanje po žalbi;
 - (e) svih dobrovoljnih financijskih doprinosa država članica, trećih zemalja i drugih subjekata ako takvi doprinosi ne ugrožavaju neovisnost i nepristranost Agencije;

- (f) pristojbi koje se plaćaju u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXXX o provedbi jedinstvenog europskog neba za odgovarajuće zadaće nadležnog tijela u vezi s ATM-om/ANS-om;
 - (g) bespovratnih sredstava.
2. Rashodi Agencije uključuju osoblje, administrativne, infrastrukturne i rashode poslovanja. U vezi s rashodima poslovanja, proračunske obveze za aktivnosti koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se, prema potrebi, rasporediti na godišnje obroke tijekom nekoliko godina.
 3. Prihodi i rashodi su uravnoteženi.
 4. Proračuni regulatornih aktivnosti, naknade propisane i naplaćene za aktivnosti certifikacije te pristojbe naplaćene od Agencije zasebno se prikazuju u proračunu Agencije.
 5. Agencija svoje planiranje radnih mjesta i upravljanje resursima povezano s naknadama i pristojbama prilagođava tako da može brzo odgovoriti na fluktuacije prihoda od naknada i pristojbi.
 6. Izvršni direktor svake godine izrađuje nacrt izvješća o procjeni prihoda i rashoda Agencije za sljedeću financijsku godinu, uključujući i nacrt plana radnih mjesta, i šalje ga upravnom odboru. Taj nacrt plana radnih mjesta, s obzirom na radna mjesta koja se financiraju iz naknada i pristojbi, temelji se na ograničenom skupu pokazatelja koje Komisija odobri za mjerenje radnog opterećenja i učinkovitosti Agencije, a u njemu se navode resursi potrebni za zadovoljavanje potreba za certifikacijom i ostalim aktivnostima Agencije na učinkovit i pravodoban način, uključujući one koje proizlaze iz prijenosa odgovornosti u skladu s člancima 53., 54. i 55. Upravni odbor na temelju tog nacrt donosi privremeni nacrt procjene o prihodima i rashodima Agencije za sljedeću financijsku godinu. Privremeni nacrt procjene prihoda i rashoda Agencije šalje se Komisiji do 31. siječnja svake godine.
 7. Najkasnije do 31. ožujka upravni odbor dostavlja Komisiji i europskim trećim zemljama s kojima je Unija sklopila međunarodne sporazume iz članka 118. završni nacrt procjene prihoda i rashoda Agencije, koji uključuje nacrt plana radnih mjesta i privremeni program rada.
 8. Komisija šalje izjavu o procjenama tijelu nadležnom za proračun zajedno s nacrtom općeg proračuna Europske unije.
 9. Komisija, na temelju izvješća o procjenama, u nacrt općeg proračuna Europske unije uvrštava procjene koje smatra potrebnim za plan radnih mjesta i iznos doprinosa iz općeg proračuna te ga podnosi proračunskom tijelu u skladu s člancima 313. i 314. UFEU-a.
 10. Proračunsko tijelo odobrava proračunska sredstva za doprinos Agenciji te donosi plan radnih mjesta Agencije.
 11. Proračun donosi upravni odbor. Proračun postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Unije. Proračun se prilagođava prema potrebi.
 12. Upravni odbor bez odgađanja obavješćuje proračunsko tijelo o svojoj namjeri da provede bilo koji projekt koji bi mogao imati znatne financijske posljedice na financiranje proračuna, a posebno projekte u vezi s nekretninama, kao što su najam ili kupnja zgrada, te o tome obavješćuje Komisiju. Na svaki projekt povezan sa

zgradama koji će vjerojatno imati znatne posljedice na proračun Agencije primjenjuju se odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013²⁵.

Ako je jedinica proračunskog tijela priopćila da namjerava dati mišljenje, to mišljenje dostavlja upravnom odboru u roku od šest tjedana od dana primitka obavijesti o projektu.

Članak 110.

Provedba i nadzor proračuna

1. Izvršni direktor provodi proračun Agencije.
2. Najkasnije do 1. ožujka nakon svake financijske godine računovodstveni službenik Agencije dostavlja privremene financijske izvještaje računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu. Uz to, računovodstveni službenik Agencije do 1. ožujka nakon svake financijske godine dostavlja izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za tu financijsku godinu računovodstvenom službeniku Komisije. Računovodstveni službenik Komisije konsolidira privremene financijske izvještaje institucija i decentraliziranih tijela u skladu s člankom 147. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶.
3. Najkasnije do 31. ožujka nakon svake financijske godine izvršni direktor dostavlja izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za tu financijsku godinu Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu.
4. U skladu s člankom 148. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, nakon primitka primjedaba Revizorskog suda o privremenim financijskim izvještajima Agencije, računovodstveni službenik sastavlja završne financijske izvještaje Agencije, za koje je sam odgovoran, a izvršni direktor dostavlja ih upravnom odboru na mišljenje.
5. Upravni odbor daje mišljenje o završnim financijskim izvještajima Agencije.
6. Računovodstveni službenik najkasnije do 1. srpnja nakon svake financijske godine dostavlja završne financijske izvještaje, zajedno s mišljenjem upravnog odbora, Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu.
7. Završni financijski izvještaji objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* do 15. studenoga sljedeće godine.
8. Izvršni direktor šalje Revizorskom sudu odgovor na njegove primjedbe najkasnije do 30. rujna. Taj odgovor šalje i upravnom odboru i Komisiji.
9. Na zahtjev Europskog parlamenta, izvršni direktor podnosi Europskom parlamentu sve informacije potrebne za nesmetanu primjenu postupka davanja razrješnice za dotičnu financijsku godinu u skladu s člankom 165. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.
10. Na temelju preporuke Vijeća koje odlučuje kvalificiranom većinom, Europski parlament prije 15. svibnja godine N + 2 daje razrješnicu izvršnom direktoru u pogledu izvršavanja proračuna za godinu N.

²⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1271/2013 od 30. rujna 2013. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 7.12.2013., str. 42.).

²⁶ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

Članak 111.

Borba protiv prijevара

1. U cilju borbe protiv prijevара, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti, odredbe Uredbe (EZ) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ primjenjuju se bez ograničenja.
2. Agencija pristupa Međuinstitucijskom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica o unutarnjim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF)²⁸ u roku od šest mjeseci od *[OP molimo unesite točan datum, kako je navedeno u članku 127.]* te donosi odgovarajuće odredbe koje se primjenjuju na njezino osoblje s pomoću predloška iz Priloga tom Sporazumu.
3. Europski revizorski sud ovlašten je za provođenje revizija, na temelju dokumenata i na licu mjesta, svih korisnika nepovratnih sredstava, izvođača i podizvođača koji su od Agencije primili sredstva Unije.
4. OLAF smije provoditi istrage, uključujući provjere na licu mjesta i inspekcije, kako bi se utvrdilo postoji li prijevара, korupcija ili druga nezakonita aktivnost kojom se ugrožavaju financijski interesi Unije u vezi s bespovratnim sredstvima ili ugovorom koji je financirala Agencija u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96²⁹.
5. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2., 3. i 4., sporazumi Agencije o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama te njezini ugovori, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava i odluke o dodjeli bespovratnih sredstava sadržavaju odredbe kojima se Europski revizorski sud i OLAF izričita ovlašćuju za provođenje takvih revizija i istraga u skladu s njihovim nadležnostima.

Članak 112.

Sigurnosna pravila za zaštitu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka

Agencija donosi svoja sigurnosna pravila koji su ekvivalentna sigurnosnim propisima Komisije za zaštitu klasificiranih podataka Europske unije (EUCI) i osjetljivih neklasificiranih podataka, kako je utvrđeno u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443³⁰ i 2015/444³¹. Sigurnosna pravila Agencije obuhvaćaju, među ostalim, odredbe za razmjenu, obradu i čuvanje takvih podataka.

²⁷ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (OJ L 248, 18.9.2013., str. 1.).

²⁸ SL L 136, 31.5.1999., str. 15.

²⁹ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

³⁰ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

³¹ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

Članak 113.

Evaluacija

1. Najkasnije [*pet godina nakon datuma iz članka 127. – OP molimo unesite točan datum*] i svakih pet godina nakon toga Komisija naručuje evaluaciju u skladu sa smjernicama Komisije za ocjenjivanje učinka Agencije s obzirom na njezine ciljeve, mandat i zadaće. Evaluacijom se posebno zahvaćaju eventualna potreba izmjene mandata Agencije i financijske posljedice te izmjene.
2. Ako Komisija smatra da daljnje postojanje Agencije više nije opravdano s obzirom na ciljeve, mandat i zadaće koji su joj dodijeljeni, ona može predložiti da se ova Uredba u skladu s tim izmijeni ili stavi izvan snage.
3. Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i upravnom odboru dostavlja nalaze evaluacije zajedno sa svojim zaključcima. Nalazi evaluacije se objavljuju.

Članak 114.

Financijska pravila

Nakon savjetovanja s Komisijom, upravni odbor donosi financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju. Ona ne odstupaju od Delegirane Uredbe (EU) br. 1271/2013, osim ako je to odstupanje posebno potrebno za rad Agencije te je Komisija dala svoju prethodnu suglasnost.

Članak 115.

Naknade i pristojbe

1. Komisiju se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 117. kako bi na temelju stavaka 3., 4., 5. i 6. utvrdila detaljna pravila u pogledu naknada i pristojbi koje naplaćuje Agencija.
2. Prije donošenja pravila iz stavka 1. Komisija se savjetuje s Agencijom.
3. Pravilima iz stavka 1. posebno se određuju usluge za koje se na temelju članka 109. stavka 1. točaka (c) i (d) plaćaju naknade i pristojbe, visina naknada i pristojbi te način njihova plaćanja.
4. Naknade i pristojbe naplaćuju se za:
 - (a) izdavanje i produljenje valjanosti certifikata te registraciju izjava koje obavlja Agencija u skladu s ovom Uredbom te njezine aktivnosti nadzora nad aktivnostima na koje se ti certifikati i izjave odnose;
 - (b) objave, osposobljavanje i sve druge usluge koje pruža Agencija te odražavaju stvarni trošak svake pojedinačne pružene usluge;
 - (c) obradu žalbi.Sve naknade i pristojbe izražavaju se i plaćaju u eurima.
5. Visina naknada i pristojbi određuje se tako da s njima povezani prihodi budu dostatni za pokriće ukupnih troškova aktivnosti povezanih s pružanim uslugama te da se izbjegne stvaranje znatnih viškova. Svi rashodi Agencije povezani s osobljem koje sudjeluje u aktivnostima iz stavka 3., a posebno proporcionalni doprinosi poslodavca za mirovinsko osiguranje, odražavaju se u tim troškovima. Naknade i pristojbe

namjenski su prihodi Agencije za aktivnosti povezane s uslugama za koje se plaćaju naknade i pristojbe.

6. Proračunski viškovi koji proizlaze iz naknada i pristojbi koriste se za financiranje budućih aktivnosti povezanih s naknadama i pristojbama ili za poravnanje gubitaka. Ako se znatan pozitivan ili negativan proračunski rezultat ponavlja, visina naknada i pristojbi se preispituje.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 116.

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Za upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Za upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Za upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s nejinim člankom 4.

Članak 117.

Delegiranje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji pod uvjetima utvrđenima ovim člankom.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 3. točke (d), članka 18., članka 25., članka 28., članka 34., članka 39., članka 44., članka 47., članka 50., članka 51. stavka 10., članka 52. stavka 5., članka 72. stavka 4. i članka 115. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje.
3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 3. točke (d), članka 18., članka 25., članka 28., članka 34., članka 39., članka 44., članka 47., članka 50., članka 51. stavka 10., članka 52. stavka 5., članka 72. stavka 4. i članka 115. stavka 1. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti navedeno u toj odluci. Opoziv proizvodi učinke dan nakon dana objave te odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum naveden u toj odluci. Odluka ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija o njemu istodobno obavještuje Europski parlament i Vijeće.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavka 3. točke (d), članka 18., članka 25., članka 28., članka 34., članka 39., članka 44., članka 47., članka 50., članka 51. stavka 10., članka 52. stavka 5., članka 72. stavka 4. i članka 115. stavka 1. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože

nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovor. To se razdoblje produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta i Vijeća.

Članak 118.

Sudjelovanje europskih trećih zemalja

Agencija je otvorena za sudjelovanje europskih trećih zemalja koje su ugovorne stranke Čikaške konvencije i koje su s Unijom sklopile međunarodne sporazume na temelju kojih primjenjuju pravo Unije u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom.

Ti međunarodni sporazumi mogu obuhvaćati odredbe kojima se određuju priroda i opseg sudjelovanja europske treće zemlje u vezi s radom Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju. Kako bi se te odredbe provele, Agencija može u skladu s člankom 77. stavkom 2. dogovoriti radne mehanizme s nadležnim tijelom dotične europske treće zemlje.

Članak 119.

Sporazum o sjedištu i uvjeti rada

1. Potrebni dogovori o smještaju Agencije u državi članici domaćinu i objekti koje ta država članica daje na raspolaganje zajedno s posebnim pravilima koja se u državi članici domaćinu primjenjuju na izvršnog direktora, članove upravnog odbora, osoblje Agencije i članove njihovih obitelji utvrđuju se Sporazumom o sjedištu između Agencije i države članice u kojoj se sjedište nalazi koji se sklapa nakon dobivanja odobrenja upravnog odbora i najkasnije u roku od [*OP molimo unesite točan datum – dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe*].
2. Država članica domaćin Agencije osigurava najbolje moguće uvjete za rad Agencije, uključujući višejezično, europski usmjereno školovanje te primjerenu prometnu povezanost.

Članak 120.

Sankcije

Države članice određuju sankcije za povrede odredaba ove Uredbe te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe. Sankcije su učinkovite, proporcionalne i odvrćaju od povreda.

Članak 121.

Obrada osobnih podataka

1. Kad je riječ o obradi osobnih podataka u okviru ove Uredbe, države članice svoje zadaće na temelju ove Uredbe provode u skladu s nacionalnim zakonima ili drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 95/46/EZ.
2. Kad je riječ o obradi osobnih podataka u okviru ove Uredbe, Komisija i Agencija svoje zadaće na temelju ove Uredbe provode u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001.

Članak 122.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 216/2008 stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Uredbu (EZ) br. 216/2008 smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga X.

Članak 123.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 1008/2008

Uredba (EZ) br. 1008/2008 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4., točka (b) zamjenjuje se sljedećim:
„(b) posjeduje valjanu svjedodžbu zračnog prijevoznika (AOC) koju je izdalo nacionalno tijelo države članice ili Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa;”;
2. članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 6.

Svjedodžba zračnog prijevoznika (AOC)

1. Izdavanje i valjanost operativne dozvole u svakom trenutku ovisi o posjedovanju valjane svjedodžbe zračnog prijevoznika (AOC) u kojoj su navedene djelatnosti obuhvaćene operativnom dozvolom.
2. Svaka se promjena u svjedodžbi zračnog prijevoznika Zajednice, prema potrebi, navodi u operativnoj dozvoli.

Ako su dva nadležna tijela različita, tijelo nadležno za svjedodžbu zračnog prijevoznika odmah obavješćuje tijelo nadležno za izdavanje dozvole o svakoj takvoj promjeni.
3. Ako su dva nadležna tijela različita, tijelo nadležno za svjedodžbu zračnog prijevoznika i tijelo nadležno za izdavanje dozvole utvrđuju postupke za razmjenu svih informacija bitnih za procjenu financijskog položaja zračnog prijevoznika Zajednice koje mogu utjecati na sigurnost njegovih operacija ili koje mogu tijelu nadležnom za svjedodžbu zračnog prijevoznika pomoći u obavljanju aktivnosti nadzora povezanih sa sigurnošću.”;
3. u članku 12., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
„1. Ne dovodeći u pitanje članak 13. stavke 3. i 5., zrakoplov kojim se koristi zračni prijevoznik Zajednice mora biti registriran, prema izboru države članice čije nadležno tijelo izdaje operativnu dozvolu, bilo u njezinu državnom registru bilo unutar Unije.”;
4. članak 13. mijenja se kako slijedi:
 - (a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:
„2. Ugovor o zakupu bez posade kojeg je zračni prijevoznik Zajednice stranka ili ugovor o zakupu s posadom temeljem kojeg je zračni prijevoznik Zajednice zakupac zrakoplova unajmljenog s posadom kojim upravlja operator iz treće zemlje podliježe prethodnom odobrenju u skladu s Uredbom (EU) br.

[XX/XXX potrebno je unijeti upućivanje na ovu Uredbu] te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. Zračni prijevoznik Zajednice koji unajmljuje zrakoplov bez posade registriran u trećoj zemlji pribavlja prethodno odobrenje od tijela nadležnog za njegovu svjedodžbu zračnog prijevoznika. Nadležno tijelo odobrenje daje u skladu s Uredbom (EU) br. [XX/XXX potrebno je unijeti upućivanje na ovu Uredbu] te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Uredbe.”.

Članak 124.

Izmjene Uredbe (EU) br. 996/2010

Članak 5. Uredbe (EU) br. 996/2010 mijenja se kako slijedi:

„1. Svaka nesreća ili ozbiljna nezgoda u kojoj je sudjelovao zrakoplov na koji se primjenjuje Uredba (EU) GGGG/BR. [upućivanje na novu uredbu] Europskog parlamenta i Vijeća* predmet je istrage koja se odnosi na sigurnost u državi članici u kojoj se nesreća ili ozbiljna nezgoda dogodila.

2. Ako zrakoplov na koji se primjenjuje Uredba (EU) GGGG/BR. [upućivanje na novu uredbu] i koji je registriran u državi članici doživi nesreću ili ozbiljnu nezgodu na mjestu za koje se ne može sa sigurnošću odrediti nalazi li se na državnom području neke države, istragu koja se odnosi na sigurnost provodi tijelo odgovorno za istrage koje se odnose na sigurnost one države članice u kojoj je zrakoplov registriran.

3. Opseg istraga koje se odnose na sigurnost iz stavaka 1., 2. i 4. te postupak u skladu s kojim takve istrage treba voditi određuje tijelo odgovorno za istrage koje se odnose na sigurnost, uzimajući pritom u obzir pouke koje namjerava izvući iz takvih istraga radi poboljšanja sigurnosti u zračnom prometu.

4. Tijela odgovorna za istrage koje se odnose na sigurnost mogu odlučiti istražiti nezgode koje nisu navedene u stavcima 1. i 2. te nesreće ili ozbiljne nezgode u kojima su sudjelovali drugi tipovi zrakoplova, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država članica, ako očekuju da će takvim istragama steći spoznaje o sigurnosti.

5. Odstupajući od stavaka 1. i 2., tijelo odgovorno za istrage koje se odnose na sigurnost može odlučiti, uzimajući u obzir očekivane pouke za poboljšanje sigurnosti u zračnom prometu, ne pokrenuti istragu koja se odnosi na sigurnost ako se nesreća ili ozbiljna nezgoda odnosi na bespilotni zrakoplov za koji se ne zahtijeva certifikat ili izjava u skladu s člankom 46. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) GGGG/BR. [upućivanje na novu uredbu] ili se odnosi na zrakoplov s posadom maksimalne uzletne mase od najviše 2250 kg u kojoj ni jedna osoba nije smrtno ili ozbiljno ozlijeđena.

6. Cilj istraga koje se odnose na sigurnost iz stavaka 1., 2. i 4. ni u kojem slučaju nije utvrđivanje krivnje ili odgovornosti. Istrage su neovisne i odvojene od sudskih ili upravnih postupaka utvrđivanja krivnje ili odgovornosti i njima se oni ne dovode u pitanje.”.

Članak 125.

Izmjene Uredbe (EU) br. 376/2014

U članku 3. Uredbe (EU) br. 376/2014 stavak 2. mijenja se kako slijedi:

„2. Ova se Uredba primjenjuje na događaje i druge informacije povezane sa sigurnošću s civilnim zrakoplovima na koje se primjenjuje Uredba [*dodati upućivanje na novu uredbu*].

Ova se Uredba, međutim, ne primjenjuje na događaje i druge informacije povezane sa sigurnošću s bespilotnim zrakoplovima za koje se ne zahtijeva certifikat ili izjava u skladu s člankom 46. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) GGGG/BR.–[*upućivanje na novu uredbu*], osim ako je posljedica događaja ili druge informacije povezane sa sigurnošću s takvim bespilotnim zrakoplovom bila smrtna ili ozbiljna ozljeda najmanje jedne osobe ili sa zrakoplovom koji nije bespilotni zrakoplov.

Države članice mogu odlučiti primjenjivati ovu Uredbu i na događaje i druge informacije povezane sa sigurnošću koji uključuju zrakoplove na koje se ne primjenjuje Uredba [*dodati upućivanje na novu uredbu*].”

Članak 126.

Prijelazne odredbe

1. Certifikati koji su izdani ili priznati i izjave koje su dane ili priznate u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 ostaju valjani i smatra se da su izdani, dani ili priznati u skladu s odgovarajućim odredbama ove Uredbe, uključujući za potrebe primjene članka 56.
2. Najkasnije do [*pet godina nakon datuma iz članka 127. – OP molimo unesite točan datum*] provedbena pravila donesena na temelju Uredbe (EZ) br. 216/2008 prilagođavaju se odredbama ove Uredbe. Do prilagodbe, svako upućivanje u tim provedbenim pravilima na:
 - (a) „komercijalnu djelatnost” smatra se upućivanjem na članak 3. točku (i) Uredbe (EZ) br. 216/2008;
 - (b) „kompleksni zrakoplov na motorni pogon” smatra se upućivanjem na članak 3. točku (j) Uredbe (EZ) br. 216/2008;
 - (c) „uređaje” smatra se upućivanjem na članak 3. točku 28. ove Uredbe;
 - (d) „dozvolu rekreacijskog pilota” smatra se upućivanjem na dozvolu iz članka 7. stavka 7. Uredbe (EZ) br. 216/2008;
 - (e) „komercijalni zračni prijevoz” smatra se upućivanjem na članak 2. stavak 1. Uredbe Komisije (EU) br. 965/2012³².
3. Odstupajući od članaka 45. i 46., odgovarajuće odredbe Uredbe (EZ) br. 216/2008 nastavljaju se primjenjivati do stupanja na snagu delegiranih akata donesenih na temelju članka 47.
4. Države članice raskidaju ili prilagođavaju postojeće bilateralne sporazume koje su sklopile s trećim zemljama za područja obuhvaćena ovom Uredbom što je prije moguće nakon stupanja na snagu ove Uredbe, a u svakom slučaju prije [*tri godine nakon datuma iz članka 127. – OP molimo unesite točan datum*].

³²

Uredba Komisije (EU) br. 965/2012 od 5. listopada 2012. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 296, 25.10.2012., str. 1).

Članak 127.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 1.1. Naslov prijedloga/inicijative
- 1.2. Odgovarajuća područja politike u strukturi ABM/ABB
- 1.3. Vrsta prijedloga/inicijative
- 1.4. Ciljevi
- 1.5. Osnova prijedloga/inicijative
- 1.6. Trajanje i financijski utjecaj
- 1.7. Predviđene metode upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja
- 2.2. Sustav upravljanja i kontrole
- 2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UTJECAJ PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija rashoda na koje se prijedlog/inicijativa odnosi
- 3.2. Procijenjeni utjecaj na rashode
 - 3.2.1. Sažetak procijenjenog utjecaja na rashode
 - 3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva za poslovanje
 - 3.2.3. Procijenjeni utjecaj na odobrena administrativna sredstva
 - 3.2.4. Usklađenost s tekućim višegodišnjim financijskim okvirom
 - 3.2.5. Doprinosi trećih strana
- 3.3. Procijenjeni utjecaj na prihode

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća

1.2. Odgovarajuća područja politike u strukturi ABM/ABB³³

06 – Mobilnost i promet

06 02 – Europska prometna politika

06 02 02 – Europska agencija za sigurnost zračnog prometa

1.3. Vrsta prijedloga/inicijative

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje**

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja**³⁴

☒ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **produljenje postojećeg djelovanja**

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **djelovanje koje je preusmjereno na novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Višegodišnji strateški ciljevi Komisije na koje se odnosi prijedlog/inicijativa

Povezanije i pravednije unutarnje tržište s ojačanim industrijskim temeljem; konkurentan jedinstveni europski prometni prostor kojim se građanima i poduzećima osigurava okvir za siguran i učinkovit prijevoz visoke kvalitete.

Rast i zapošljavanje: Ovom se inicijativom nastoji pridonijeti konkurentnoj europskoj zrakoplovnoj industriji koja stvara radna mjesta visoke vrijednosti i potiče tehnološke inovacije. Njome će se uspostaviti učinkovit regulatorni okvir za integraciju novih poslovnih modela i tehnologija u nastajanju.

1.4.2. Posebni ciljevi i odgovarajuće aktivnosti u okviru strukture ABM/ABB

Posebni cilj br.

Ovom se inicijativom posebno nastoji:

- 1) ukloniti nepotrebne zahtjeve i osigurati da su propisi proporcionalni rizicima povezanim s različitim vrstama zrakoplovnih aktivnosti;
- 2) osigurati učinkovitu integraciju i djelotvoran nadzor novih tehnologija i razvoja tržišta;

³³

ABM: upravljanje na temelju djelatnosti; ABB: priprema proračuna na temelju djelatnosti.

³⁴

Kako je navedeno u članku 54. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

- 3) uspostaviti suradnju Unije i njezinih država članica na upravljanju sigurnošću u svrhu zajedničkog utvrđivanja i ublažavanja rizika u području civilnog zrakoplovstva;
- 4) otkloniti nedostatke u regulatornom sustavu i osigurati njegovu usklađenost;
- 5) uspostaviti djelotvoran sustav udruživanja i dijeljenja resursa između država članica i Agencije.

Odgovarajuće aktivnosti u okviru strukture ABM/ABB

06 02 Europska prometna politika

1.4.3. Očekivani rezultati i utjecaj

Navesti učinke koje bi prijedlog/inicijativa trebali imati na ciljane korisnike/skupine.

Rezultati posebnog cilja br. 1: okvir za uklanjanje nepotrebnih / pretjerano preskriptivnih pravila; uvođenje pravila na temelju performansi s navedenim ciljevima koje treba ostvariti, ali koja su fleksibilna u pogledu načina njihova ostvarivanja; okvir za prilagođavanje pravila rizicima povezanim s aktivnošću koja se njima uređuje

Rezultati posebnog cilja br. 2: uvođenje tehnološki neutralnih pravila ako je moguće; uvođenje pravnog okvira za bespilotne zrakoplove; povećana primjena standarda industrije; pojednostavnjeni regulatorni okvir za zakup zrakoplova s posadom između operatora EU-a;

Rezultati posebnog cilja br. 3: pravna obveza donošenja Europskog programa sigurnosti u zračnom prometu, Europskog plana sigurnosti u zračnom prometu i nacionalnih programa sigurnosti koji su međusobno usklađeni; poboljšana razmjena i analiza informacija i podataka;

Rezultati posebnog cilja br. 4: uvođenje bitnih zahtjeva za zemaljske usluge, zaštitu okoliša s obzirom na aeronautičke proizvode i kibernetičku sigurnost; bliža suradnja EASA-e i Komisije u pitanjima zaštite; pravna osnova za izvješće o zaštiti okoliša u zračnom prometu;

Rezultati posebnog cilja br. 5: osnivanje skupine inspektora akreditiranih u EU-u; uspostava mehanizma izvanrednog nadzora; pravni okvir za prijenos regulatornih odgovornosti na druge države članice ili EASA-u; mogućnost dodjele zadaća certifikacije i nadzora osposobljenim korisničkim organizacijama u sektoru općeg zrakoplovstva; promicanje metoda nadzora na temelju rizika i performansi; uspostava europske baze podataka za pohranu informacija bitnih za suradnju nadležnih tijela u zadaćama certifikacije, nadzora i osiguravanja primjene propisa; mogućnost izbora primjene sustava Unije za državne zrakoplove i zrakoplove iz Priloga II.;

1.4.4. Pokazatelji rezultata i utjecaja

Navesti pokazatelje koji omogućuju praćenje provedbe prijedloga/inicijative.

Pokazatelji za posebni cilj br. 1:

- broj pitanja koje EASA primi u vezi s tumačenjem pravila;
- broj operatora koji primjenjuju pravila na temelju performansi za dokazivanje sukladnosti s bitnim zahtjevima;
- broj dozvola privatnog pilota zrakoplova u općem zrakoplovstvu;
- smanjenje troškova za operatore.

Pokazatelji za posebni cilj br. 2:

- broj pravila s pozivanjem na standarde industrije;
- starost flote u općem zrakoplovstvu u EU-u;
- smanjenje troškova certifikacije i proizvodnje zrakoplova;
- broj novih certifikacija.

Pokazatelji za posebni cilj br. 3:

- broj nesreća u odnosu na porast prometa;
- rezultati aktivnosti normizacije i stalnog praćenja EASA-e;
- broj državnih programa sigurnosti i stupanj njihove provedbe u državama članicama;

Pokazatelji za posebni cilj br. 4:

- broj pitanja koje EASA primi u vezi s tumačenjem revidiranih pravila;
- broj rizičnih događaja povezanih sa zemaljskim uslugama;
- povratne informacije od dionika.

Pokazatelji za posebni cilj br. 5:

- rezultati aktivnosti normizacije i stalnog praćenja EASA-e u odnosu na resurse i ovlasti u državama članicama;
- broj država članica koje koriste inspektore EU-a za sigurnost u zračnom prometu i novih instrumenata za udruživanje i dijeljenje resursa (delegiranje odgovornosti, mogućnost odabira za državne zrakoplove i zrakoplove iz Priloga II.);
- razvoj resursa u nacionalnim zrakoplovnim tijelima država članica mjeren u odnosu na ekvivalente punog radnog vremena (EPRV) i proračun.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje je potrebno kratkoročno ili dugoročno ispuniti*

Osigurati da se visoka razina sigurnosti civilnog zračnog prometa održava i u uvjetima porasta prometa.

Pridonijeti konkurentnosti zrakoplovnog sektora povećavajući učinkovitost europskog sustava civilnog zračnog prometa, a pritom osiguravati visoke standarde sigurnosti i zaštite okoliša.

Zahtijevi ICAO-a da države članice donesu nacionalne programe sigurnosti.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a*

Zračni prijevoz u velikoj je mjeri djelatnost transnacionalnog karaktera pa, po prirodi, zahtijeva regulatorni pristup na razini EU-a.

Opće je prihvaćeno među državama članicama da su zajednička pravila u području sigurnosti civilnog zračnog prometa potrebna za postizanje visoke razine sigurnosti. To je potvrđeno već prvim donošenjem Uredbe (EZ) br. 216/2008 i, prije nje, Uredbe (EZ) br. 1592/2002. Sigurnost europskog sustava civilnog zračnog prometa ovisi, među ostalim, o tome kako su dobro elementi tog sustava međusobno povezani. Svaka je interakcija s tim sustavom rizik koji zahtijeva koordinaciju. Zajedničkim se zakonodavstvom ukida potreba usklađivanja regulatornih sustava država članica, čime se pridonosi povećanju sigurnosti. Promicanje zajedničkog europskog sustava sigurnosti najučinkovitije se može postići samo na razini EU-a. Slično tome, suzbijanjem skupe rascjepkanosti iz jedinstvenog europskog sustava sigurnosti zračnog prometa proizaći će veća učinkovitost.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Inicijativa se, među ostalim, temelji na detaljnoj analizi iskustava stečenih primjenom Uredbe (EZ) br. 216/2008 i, prije nje, Uredbe (EZ) br. 1592/2002, uključujući ocjenjivanje funkcioniranja Uredbe (EZ) br. 216/2008 iz 2013. provedeno na temelju članka 62. te Uredbe.

1.5.4. *Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima*

Ova je inicijativa jedan od rezultata u paketu propisa o zrakoplovstvu koji će biti donesen na kraju 2015. i njome će se pridonijeti konkurentnosti zrakoplovnog sektora EU-a.

Inicijativa je u skladu s Bijelom knjigom o prometu iz 2011. i njezinim ciljem da Europa postane najsigurnija regija za zračni promet.

Nadalje, inicijativa je u skladu sa strategijom Europa 2020. i prioritetima Komisije jer se njome razvija unutarnje tržište i potiču inovacije te tako pozitivno utječe na zapošljavanje i rast te globalnu konkurentnost zrakoplovnog sektora.

Kad je riječ o pitanjima upravljanja EASA-om, u inicijativi se primjenjuju preporuke iz Zajedničke izjave Komisije, Europskog parlamenta i Vijeća o decentraliziranim agencijama i ona je dosljedna njima.

1.6. Trajanje i financijski utjecaj

☐ Prijedlog/inicijativa **ograničenog trajanja**

- ☐ ☐prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☐ ☐financijski utjecaj od GGGG do GGGG

☒ Prijedlog/inicijativa **neograničenog trajanja**

- provedba s razdobljem uspostave od GGGG do GGGG,
- nakon čega slijedi sveobuhvatno djelovanje.

1.7. Predviđene metode upravljanja³⁵

☐ **Izravno upravljanje** Komisije

- ☐ koje obavljaju njezini odjeli, uključujući njezino osoblje u delegacijama Unije;
- ☐ ☐preko izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☒ **Neizravno upravljanje** delegiranjem zadaća provedbe:

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);
- ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu;
- ☒ tijelima na koja se upućuje u člancima 208. i 209. Financijske uredbe;
- ☐ tijelima javnog prava;
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;
- ☐ osobama kojima je povjerena provedba posebnih aktivnosti u ZVSP-u u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je označeno više načina upravljanja, pojedinosti navesti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

nema ih.

³⁵

Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na web-mjestu BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navedi učestalost i uvjete.

Široki mehanizmi praćenja i ocjenjivanja već postoje i mogu se upotrebljavati zbog činjenice da je u području sigurnosti civilnog zračnog prometa praćenje performansi sastavni dio regulatornog okvira Unije. Nakon njezina donošenja, učinkovitost predložene mjere podliježe obveznom ocjenjivanju svakih pet godina, kao što je slučaj i prema sadašnjoj Uredbi (EZ) br. 216/2008.

Zahtjevi zadani Agenciji u pogledu godišnjeg izvješćivanja obuhvaćaju pripremu konsolidiranog godišnjeg izvješća o radu i pripremu završnih financijskih izvještaja.

2.2. Sustav upravljanja i kontrole

2.2.1. Utvrđeni rizici

nema ih.

2.2.2. Informacije o uspostavi sustava unutarnje kontrole

Kao agencija Unije, EASA primjenjuje primjenjive metode kontrole decentraliziranih agencija koje su već utvrđene u Uredbi (EZ) br. 216/2008.

Financijskom uredbom EASA-e, koja je utemeljena na Okvirnoj financijskoj uredbi za agencije, utvrđuje se imenovanje unutarnjeg revizora i zahtjevi u pogledu unutarnje revizije.

2.2.3. Procjene troškova i koristi kontrola i procjena očekivane razine rizika od pogreške

n. p.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navedi postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu.

Članak 111. predložene uredbe o borbi protiv prijevара. Njime se propisuje da se Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 o istragama koje provodi OLAF primjenjuje na EASA-u te se OLAF i Revizorski sud ovlašćuju za provođenje daljnjih revizija i istraga. Članak odgovara predlošku teksta za decentralizirane agencije.

Nadalje, EASA je donijela strategiju za borbu protiv prijevара 9. prosinca 2014.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UTJECAJ PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija rashoda na koje se prijedlog/inicijativa odnosi

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj Naslov.....	Dif./nedif. ³⁶	zemalja EFTA-e ³⁷	zemalja kandidatkinja ³⁸	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
1. Pametani i uključiv rast a) Konkurentnost za rast i zapošljavanje	06 02 02 Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	Dif.	DA	NE	DA*	NE

- * Doprinos Švicarske slijedom Odluke br. 1/2007 (2008/100/EZ)

- Zatražene nove proračunske linije n. p.

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	broj naslov.....	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
	[XX.YY.YY.YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

³⁶ = diferencirana odobrena sredstva / Nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

³⁷ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

³⁸ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalne zemlje kandidatkinje sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni utjecaj na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog utjecaja na rashode³⁹

u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj 1a	Naslov 1a Konkurentnost za rast i zapošljavanje
---	----------------	---

GU: MOVE			Godina N ⁴⁰	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			UKUPNO
• Odobrena sredstva za poslovanje										
Broj proračunske linije 06 02 02	Obveze	(1)	34,870 + 1,575 = 36,445	34,870 + 2,045 = 36,915	35,568 + 1,395 = 36,963	36,279 + 1,395 = 37,674				Prijedlog neograničenog trajanja
	Plaćanja	(2)	36,445	36,915	36,963	37,674				Prijedlog neograničenog trajanja
Odobrena administrativna sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁴¹ n. p.										
Broj proračunske linije		(3)								
UKUPNA odobrena sredstva za GU MOVE	Obveze	=1	36,445	36,915	36,963	37,674				Prijedlog neograničenog trajanja

³⁹ Rashodi koji će se prilagoditi u skladu s dogovorom kabineta o dodatnim radnim mjestima i ugovornim djelatnicima.

⁴⁰ Godina N godina je početka provedbe prijedloga/inicijative.

⁴¹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravnih istraživanja i izravnih istraživanja.

	Plaćanja	=2	36,445	36,915	36,963	37,674				Prijedlog neograničenog trajanja
--	----------	----	--------	--------	--------	--------	--	--	--	--

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1a višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze		36,445	36,915	36,963	37,674				Prijedlog neograničenog trajanja
	Plaćanja		36,445	36,915	36,963	37,674				Prijedlog neograničenog trajanja

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	5	„Administrativni rashodi”
---	----------	---------------------------

u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			UKUPNO
GU: MOVE									
Ljudski resursi Osnova za izračun: sadašnja razina proračuna za osoblje u GU MOVE koje se bavi Uredbom (EZ) br. 216/2008 i pitanjima u vezi s EASA-om (7 EPRV x 132 000 EUR / god. = 924 000 EUR)		0,924	0,924	0,924	0,924				Prijedlog neograničenog trajanja
Ostali administrativni rashodi		0	0	0	0				
UKUPNO GU MOVE	Odobrena sredstva	0,924	0,924	0,924	0,924				Prijedlog neograničenog trajanja

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 5 višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne preuzete obveze = ukupna plaćanja)	0,924	0,924	0,924	0,924				
---	--	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina N ⁴²	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	37,369	37,839	37,887	38,598				Prijedlog neograničenog

⁴² Godina N godina je početka provedbe prijedloga/inicijative.

iz NASLOVA od 1 do 5 višegodišnjeg financijskog okvira									trajanja
	Plaćanja	37,369	37,839	37,887	38,598				Prijedlog neograničenog trajanja

3.2.1.1 Predloženi nacrt plana radnih mjesta u EASA-i, 2017. – 2020.

Predloženi broj radnih mjesta u EASA-i, 2017. – 2020. (ukupno)*	2016.**	2017.	2018.	2019.	2020.
Razredi AD	548	541	540	540	540
Novi razredi AD		5			
Ukupno AD	548	546	540	540	540
Razredi AST	128	123	118	118	118
Novi razredi AST					
Ukupno AST	128	123	118	118	118
Plan radnih mjesta	676	669	658	658	658

* Te će se brojke prilagoditi s obzirom na sustav fleksibilnosti za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama koji treba razviti na temelju skupa pokazatelja u pogledu radnog opterećenja i učinkovitosti Agencije koje Komisija treba odobriti. Najkasnije do donošenja nacrt proračuna za 2017. Komisija će predstaviti revidirani zakonodavni financijski izvještaj s obzirom na pojedinosti o tome kako bi sustav fleksibilnosti za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama funkcionirao u praksi i kakav bi bio odgovarajući utjecaj na plan radnih mjesta Agencije. U očekivanju rezultata tog tekućeg rada, u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom prijedlogu navodi se stalan broj za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama, na temelju Komunikacije Komisije o programiranju ljudskih i financijskih resursa za decentralizirane agencije 2014. – 2020., koji je prilagođen odlukama koje je proračunsko tijelo donijelo u postupku donošenja proračuna za 2016. i ranijim odlukama.

** Podaci za 2016. ovise o završnom proračunu koji donosi proračunsko tijelo. Podatke za 2017. – 2020. možda će trebati prilagoditi nakon donošenja konačnog proračuna svake godine.

Predloženi broj radnih mjesta u EASA-i, 2017. – 2020. (doprinos EU-a)*	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Razredi AD	175	177	184	184	184
Novi razredi AD		5			
Ukupno AD	175	182	184	184	184
Razredi AST	50	46	42	42	42
Novi razredi AST					
Ukupno AST	50	46	42	42	42
Plan radnih mjesta	225	228	226	226	226

* Navedene brojke uključuju smanjenje od 2 % (smanjenje osoblja od 1 % i godišnja pristojba od 1 % za preraspodjelu zaposlenika) do 2018. te dodatna radna mjesta predviđena za operatore iz trećih zemalja (TCO) i daljinski upravljane zrakoplovne sustave (RPAS) kako je utvrđeno u Prilogu I. Komunikaciji o programiranju ljudskih i financijskih resursa (COM(2013)519).

Predloženi broj radnih mjesta u EASA-i, 2017. – 2020. (naknade i pristojbe)*	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Razredi AD	373	364	356	356	356
Novi razredi AD					
Ukupno AD	373	364	356	356	356
Razredi AST	78	77	76	76	76
Novi razredi AST					
Ukupno AST	78	77	76	76	76
Plan radnih mjesta	451	441	432	432	432

* Te će se brojke prilagoditi s obzirom na sustav fleksibilnosti za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama koji treba razviti na temelju skupa pokazatelja u pogledu radnog opterećenja i učinkovitosti Agencije koje Komisija treba odobriti. Najkasnije do donošenja nacrtu proračuna za 2017. Komisija će predstaviti izmijenjeni zakonodavni financijski izvještaj s obzirom na pojedinosti o tome kako bi sustav fleksibilnosti za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama funkcionirao u praksi i kakav bi bio odgovarajući utjecaj na plan radnih mjesta Agencije. U očekivanju rezultata tog tekućeg rada, u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom prijedlogu navodi se stalan broj za radna mjesta povezana s naknadama i pristojbama, na temelju Komunikacije Komisije o programiranju ljudskih i financijskih resursa za decentralizirane agencije 2014. – 2020., koji je prilagođen odlukama koje je proračunsko tijelo donijelo u postupku donošenja proračuna za 2016. i ranijim odlukama.

3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje⁴³:
- (osnova za izračun: ukupni prosječni trošak 1 EPRV-a: 132 000 EUR)

Odobrena sredstva za preuzete obveze u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)						UKUPNO	
	REZULTATI																	
			Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupn i broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 1 ⁴⁴ Ukloniti nepotrebne zahtjeve i osigurati da su propisi proporcionalni rizicima povezanim s različitim vrstama zrakoplovnih djelatnosti			Nema dodatnog utjecaja na EASA-u jer će rezultati biti pokriveni sadašnjim odobrenim sredstvima.															
Međubroj za posebni cilj br. 1			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POSEBNI CILJ br. 2 Osigurati učinkovitu integraciju i djelotvoran nadzor novih tehnologija i razvoja tržišta			Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupn i broj	Ukupni trošak

⁴³ Odobrena sredstva koja će se prilagoditi u skladu s dogovorom kabineta o dodatnim radnim mjestima i ugovornim djelatnicima.

⁴⁴ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”

Novi pravni okvir za bespilotne zrakoplove																
Međuzbroj za posebni cilj br. 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POSEBNI CILJ br. 3 Uspostaviti suradnju Unije i njezinih država članica na upravljanju sigurnošću u svrhu ublažavanja rizika u području civilnog zrakoplovstva	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
Europska baza podataka (čl. 28): osnovni podaci za odlučivanje i praćenje (uklj. 1 UO/god., jednokratne IT troškove od 0,3 milijuna EUR u godinama n i n+1 te godišnje tekuće troškove od 0,20 milijuna EUR)		0,535		0,570		0,270		0,270								Prijedlog neograničenog trajanja
„Big Data”: podaci i analiza za europski zrakoplovni sustav (troškovi osoblja od 2 EPRV + 1 UO/god., isključujući operativne troškove)		0,167		0,334		0,334		0,334								Prijedlog neograničenog trajanja
Međuzbroj za posebni cilj br. 3		0,702		0,904		0,604		0,604								Prijedlog neograničenog trajanja
POSEBNI CILJ br. 4 Otkloniti nedostatke u regulatornom sustavu i osigurati njegovu usklađenost	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
Zemaljske usluge: uspostava i održavanje sustava zajedničkih zahtjeva (čl. 11.) (troškovi osoblja od 1 EPRV/god.)		0,066		0,132		0,132		0,132								Prijedlog neograničenog trajanja

Usklađivanje aspekata zaštite i sigurnosti; podrška u donošenju propisa i inspekcijskim pregledima (čl. 40.) (troškovi osoblja od 1 EPRV/god.)		0,066		0,132		0,132		0,132								Prijedlog neograničenog trajanja
Novi europski zahtjevi u pogledu certifikacije u području zaštite okoliša i izvješće (čl. 39.) (uklj. 1 EPRV/god. i godišnje IT troškove od 0,15 milijuna EUR)		0,216		0,282		0,282		0,282								Prijedlog neograničenog trajanja
Međuzbroj za posebni cilj br. 4		0,348		0,546		0,546		0,546								Prijedlog neograničenog trajanja
POSEBNI CILJ br. 5 Uspostaviti djelotvoran sustav udruživanja i dijeljenja resursa između država članica i Agencije	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
Promicanje metoda nadzora na temelju rizika i performansi		0,100		0,100		0,100		0,100								0,400
Skupina stručnjaka (čl. 17.) (uklj. 1 UO jednokratne troškove od 0,1 milijuna EUR u godinama n i n+1 te godišnje tekuće troškove od 5000 EUR)		0,140		0,175		0,075		0,075								Prijedlog neograničenog trajanja
Uspostava okvira za delegiranje odgovornosti (čl. 18.)		0,175		0,175		0,00		0,00								0,350
Osiguravanje zajedničkih standarda osposobljavanja (čl. 43.) (uklj. 1 UO/god. te jednokratne troškove za materijale za osposobljavanje od u		0,11		0,145		0,070		0,070								Prijedlog neograničenog trajanja

godinama n i n+1 od 0,075 milijuna EUR)																
Međuzbroj za posebni cilj br. 5		0,525		0,595		0,245		0,245								
UKUPNI TROŠAK		1,575		2,045		1,395		1,395								

3.2.3. Procijenjeni utjecaj na odobrena administrativna sredstva

3.2.3.1. Sažetak

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena administrativna sredstva
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena administrativna sredstva:
- Osnova za izračun: sadašnja razina proračuna za osoblje u GU MOVE koje se bavi Uredbom (EZ) br. 216/2008 i pitanjima u vezi s EASA-om (7 EPRV x 132 000 EUR / god. = 924 000 EUR)

u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina N ⁴⁵	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)	UKUPNO		
--	---------------------------	---------------	---------------	---------------	---	--------	--	--

NASLOV 5 višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	0,924	0,924	0,924	0,924				
Ostali administrativni rashodi	0	0	0	0				
Međubroj za NASLOV 5 višegodišnjeg financijskog okvira	0,924	0,924	0,924	0,924				

Izvan NASLOVA 5⁴⁶ višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	0	0	0	0				
Ostali administrativni rashodi	0	0	0	0				
Međubroj izvan NASLOVA 5 višegodišnjeg financijskog okvira	0	0	0	0				

UKUPNO	0,924	0,924	0,924	0,924				
---------------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, bilo kojim dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

⁴⁵ Godina N godina je početka provedbe prijedloga/inicijative.

⁴⁶ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravnih istraživanja i izravnih istraživanja.

3.2.3.2. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- ☐ ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	Godin a N	Godin a N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)		
• Plan radnih mjesta (dužnosnici i privremeni djelatnici)							
06 01 01 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	7	7	7	7			
XX 01 01 02 (Delegacije)	0	0	0	0			
XX 01 05 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0			
10 01 05 01 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0			
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) ⁴⁷							
XX 01 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)	0	0	0	0			
XX 01 02 02 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)	0	0	0	0			
XX 01 04 gg ⁴⁸	0	0	0				
	0	0	0				
XX 01 05 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)	0	0	0	0			
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)	0	0	0	0			
Ostale proračunske linije (navesti)							
UKUPNO	7	7	7	7			

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse pokrit će se odobrenim sredstvima koja su već namijenjena upravljanju djelovanjem i/ili koja su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, iz bilo kojih dodatnih sredstava koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća koje treba obaviti::

Dužnosnici i privremeno osoblje	Osoblje GU MOVE koje se bavi pitanjima povezanim sa sigurnošću civilnog zrakoplovstva, zaštitom okoliša u zrakoplovstvu i EASA-om, uključujući: – upravljanje donošenjem i provedbom mjera koje su rezultat preporuka EASA-e (odluke i uredbe Komisije); – administrativnu koordinaciju i kontrolu EASA-e: programi rada, višegodišnji planovi politike zapošljavanja, sastanci s upravnim odborom i drugim odborima; – razvoj i koordinacija politika; – financijske i računovodstvene odgovornosti u vezi s EASA-om na razini Komisije (proračun, razrješenje itd.).
Vanjsko osoblje	

⁴⁷ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁴⁸ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.4. Usklađenost s tekućim višegodišnjim financijskim okvirom

- ☐ ☐ Prijedlog/inicijativa u skladu je s postojećim višegodišnjim financijskim okvirom.
- ☒ Prijedlog/inicijativa povlači za sobom reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti odgovarajuće proračunske linije i iznose⁴⁹.

Proračunska linija: 06 02 02

u milijunima EUR

N: 36,445

N+1: 36,915

N+2: 36,963

N+3: 37,674

- ☐ ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta za financijsku fleksibilnost ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinosi trećih strana

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u financiranju.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			Ukupno
Doprinos zemalja EGP-a/EFTA-e, isključujući Švicarsku*	1,070	1,070	1,054	1,073				
Doprinos Švicarske**	1,0	1,0	1,0	1,0				
UKUPNA sredstva sufinanciranja	2,070	2,070	2,054	2,073				

* Na temelju pretpostavljenog doprinosa od 2,76 % godišnjeg doprinosa EU-a. Za potrebe izračuna pretpostavljeno je da prihodi preneseni kao višak iz prethodnih godina iznose 0.

** Usklađivanje na temelju Odluke br. 1/2007 Zajedničkog odbora Zajednice i Švicarske za zračni promet osnovanog Sporazumom između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu (2008/100/EZ)

⁴⁹

Iznosi koji će se prilagoditi u skladu s dogovorom kabineta o dodatnim radnim mjestima i ugovornim djelatnicima.

3.3. Procijenjeni utjecaj na prihode

- ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski utjecaj na prihode.
- ☐ ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski utjecaj:
 - ☐ ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ ☐ na razne prihode

u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska linija u okviru prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću proračunsku godinu	Utjecaj prijedloga/inicijative ⁵⁰						
		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)		
Članak								

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Navesti metodu izračuna utjecaja na prihode.

⁵⁰

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi umanjani za 25 % na ime troškova naplate.